

ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
ด้วยโปรแกรมประยุกต์กู่เกิดเพื่อการศึกษา

กฤตธี วงศ์สถิตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2561

**System for Developing the Private School Administrators
by Google Apps for Education**

Krittee Wongsathit

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Doctor of Philosophy Program in Education Management
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University
2018**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์ภูเกิ้ลเพื่อการศึกษา

เสนอโดย นายกฤตธี วงศ์สถิตย์

หลักสูตร ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.นพรุจ สักดิ์ศิริ)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดิเรก วรรณเสียร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตภา)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล)

วันที่ ..11... เดือน ..พฤษภาคม... พ.ศ. 2561...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิด เพื่อการศึกษา
ชื่อผู้เขียน	กฤตธี วงศ์สถิตย์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน พัฒนาและนำเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษาซึ่งมีผู้อสาเข้าร่วมทดลองเรียนตาม โปรแกรมพัฒนาคือผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 1 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สาระความรู้ตามมาตรฐานความรู้ประกอบด้วยความรู้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 7 มาตรฐานความรู้ ความรู้เพิ่มเติมที่สำคัญและจำเป็นมี 6 เรื่อง กับความรู้ที่ควรมีเพิ่มเติมตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน 4 เรื่อง 2) ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 6 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบการจัดการหลักสูตร ระบบการจัดการเนื้อหา ระบบการเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ระบบการทดสอบและประเมินผล ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ และระบบการจัดการข้อมูล

Thesis Title	System for Developing the Private School Administrators by Google Apps for Education
Thesis Author	Krittee Wongsathit
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Uthai Boonprasert
Co-Thesis Advisor	Dr. Prasit Kheowsri
Department	Education Management
Academic Year	2017

ABSTRACT

The objectives of this research are to investigate relevant knowledge required for private school administrators. The results of the research were as follows: 1) knowledge in accordance with the standards knowledge required by the regulations of the Teachers Council of Thailand B.E.2556, 6 additional knowledge suggested by experienced expert in private school administration, and another 4 from the basic private school administrators in Region Education Office 1 area, 2) System for Developing the Private School Administrators according to Google Apps for Education consists of curriculum management, content management, learning process and system, testing and evaluation system, learning support system and data management system.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ประสิทธิ์ เจียวศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ตลอดจน ช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.จักรพรรดิ วัฒนา รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ. ดร.นพรุจ ศักดิ์ศิริ ดร.ดิเรก วรรณเชียร ดร.วรรณดี นาคสุขปาน ดร.วาสนา วิสฤตภา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการวิจัยวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์ และมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความคิดเห็น และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริขันธ์ศรี รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ตลอดจนคณาจารย์วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ และคำปรึกษา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจและให้ความสนับสนุนอย่างมากเสมอมา ขอขอบคุณรุ่นพี่และเพื่อน ๆ นักศึกษาการจัดการการศึกษาทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณอรุณี ตระการไพโรจน์ ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือมาโดยตลอด รวมทั้งเจ้าหน้าที่วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้และสั่งสอนอบรม จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

กฤตธี วงศ์สถิตย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
1.6 นิยามศัพท์.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน.....	7
2.2 มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา.....	22
2.3 การเรียนรู้และระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์.....	35
2.4 ระบบและระบบการพัฒนาการเรียนรู้แบบออนไลน์.....	67
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	76
ขั้นตอนที่ 1.....	76
ขั้นตอนที่ 2.....	78
ขั้นตอนที่ 3.....	81
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.1 ผลการศึกษาความรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานในข้อบังคับของคุรุสภา.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 การพัฒนาบทเรียนออนไลน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้น พื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ด้วยโปรแกรมประยุกต์ เกิดเพื่อการศึกษา.....	110
4.3 ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิด เพื่อการศึกษา.....	126
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	140
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	141
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	147
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	148
บรรณานุกรม.....	150
ภาคผนวก.....	155
ภาคผนวก ก.....	156
ภาคผนวก ข.....	179
ภาคผนวก ค.....	194
ประวัติผู้เขียน.....	201

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 มาตรฐานความรู้และสาระความรู้ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556.....	34
4.1 มาตรฐานความรู้และสาระความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556.....	83
4.2 เนื้อหาความรู้ในแต่ละสาระความรู้ของมาตรฐานความรู้วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556.....	86
4.3 ความรู้ตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน.....	101
4.4 สาระความรู้จากมาตรฐานความรู้ของคุรุสภา พ.ศ. 2556 จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิฯ และจากความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน.....	104
4.5 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์.....	111
4.6 อันดับการมีส่วนร่วมในการศึกษาสาระความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน.....	112
4.7 คะแนนก่อนเรียน (Pre - Test) และคะแนนหลังเรียน (Post - Test) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน.....	113
4.8 ประเด็นการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เรียน.....	113
4.9 ผลการประเมินความเหมาะสมของบทเรียนเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา.....	119
4.10 ผลของระดับความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์.....	120
4.11 ผลความพึงพอใจเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา.....	121
4.12 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อบทเรียนออนไลน์.....	122
4.13 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....	123
4.14 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอเพื่อพัฒนาจากการสนทนากลุ่ม.....	129

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 หลักสูตรของ TEPE Online.....	42
2.2 ภาพรวมของ MOOCs.....	49
2.3 รูปแบบหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดประเทศไทย.....	54
2.4 ระบบขนส่งทางอากาศ.....	71
2.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	75
3.1 การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1.....	76
3.2 การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2.....	79
3.3 การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3.....	82
4.1 ร่างระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์ เกิดเพื่อการศึกษา.....	129
4.2 ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์ เกิดเพื่อการศึกษา.....	133
4.3 ขั้นตอนของระบบจัดการหลักสูตร.....	134
4.4 ขั้นตอนการเรียนและกระบวนการเรียนรู้.....	136
4.5 ขั้นตอนการทดสอบและประเมินผล.....	137
4.6 เครื่องมือระบบส่งเสริมการเรียนรู้.....	138

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาเอกชนมีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ แบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาชาติทำให้รัฐสามารถประหยัดนโยบายในการจัดการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก มากไปกว่านั้นการเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาจัดการศึกษายังเป็นการกระตุ้นให้ให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยกย่องมาตรฐานการศึกษาและช่วยลดการผูกขาดในการจัดการศึกษาโดยมีสัดส่วนจำนวนนักเรียนเอกชนในโรงเรียนในระบบถึงร้อยละ 22 ของจำนวนนักเรียนในโรงเรียนในระบบทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560) และมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับเป้าหมายประสิทธิภาพของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่ต้องการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนเอกชนให้สูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนภาครัฐที่ 50 ต่อ 50 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งจากภายนอกและภายในสถานศึกษาและระบบการศึกษา เช่น แนวโน้มการลดลงของจำนวนประชากรวัยเรียน ส่งผลให้ประชากรวัยเด็กหรือประชากรวัยเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สภาพแวดล้อมดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนเอกชนต้องเร่งยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สร้างอัตลักษณ์การจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้โรงเรียนอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560)

ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐปรากฏว่า ข้อกำหนดตามบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 80 ระบุให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องผ่านการพัฒนามีระเบียบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน หลักสูตรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งในด้านการพัฒนาสมรรถนะและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2551) ได้รับการพัฒนาทั้งระยะก่อนแต่งตั้ง การพัฒนา

อย่างเข้ม และเมื่อผ่านการทดลองปฏิบัติงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา แต่ข้อกำหนดดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชน ทั้งๆที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐ หน่วยงานต้นสังกัดก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนให้การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเป็นระบบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพแต่อย่างใด การพิจารณาให้บุคคลใดมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนนั้น จึงมีเพียงการกำหนดคุณสมบัติจากใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและประสบการณ์ที่ผู้รับใบอนุญาตสถานศึกษาพิจารณาแล้ว เห็นว่าเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งเท่านั้น ไม่มีกระบวนการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์สำหรับตำแหน่งผู้รับผิดชอบในงานบริหารจัดการสถานศึกษาในความรับผิดชอบแต่อย่างใด ขาดโครงการอบรมพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาเอกชน (ตะวัน ลือกระเสร์, 2556) ที่จะอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพโดยตรง ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในที่สุด

ในปัจจุบันระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning Management System: OLMS) กำลังได้รับความนิยมและสามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบที่อำนวยความสะดวกในการจัดกลุ่มเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะเรียนที่ไหนก็ได้ เรียนเมื่อใดก็ได้ ไม่จำกัดแบบตายตัว มีการสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนในการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีระบบสร้างแบบทดสอบ การทดสอบ และการประเมินผลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต OLMS มีซอฟต์แวร์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการนำเสนอบทเรียน ข้อความรู้ สารความรู้และการจัดห้องเรียนเสมือน (virtual classroom) ที่สามารถบันทึกเวลาและข้อมูลการเข้าเรียนของผู้เรียน และมีการรายงานผลการศึกษาได้เป็นอย่างดี เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ที่สามารถใช้เสริมหรือทดแทนการเรียนรู้ในห้องเรียนได้เป็นอย่างดีส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยผู้เรียนสามารถเข้าระบบไปศึกษาได้ด้วยตนเอง เลือกการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้ ทำให้ไม่กระทบเวลาการทำงานปกติ สามารถพัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์ ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีกระบวนการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ และการบรรลุผลตามเป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และระบบ online นี้ประกอบด้วย ส่วนของการพัฒนาตนเองที่ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความต้องการในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มีองค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็น ไม่ต้องเสียเวลาในการเข้ารับการอบรมตามกระบวนการแบบเดิม ๆ และสามารถปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้เต็มที่ในขณะที่เดียวกัน รวมทั้งประหยัดงบประมาณได้อย่างมาก

ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ นับจากนี้เป็นต้นไปที่การศึกษาหลัก (main stream) จะเป็นการศึกษาในลักษณะทางไกลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แม้แต่การฝึกปฏิบัติการก็ยังคงเป็นลักษณะการฝึกปฏิบัติเสมือนจริง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2555)

โปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา หรือ Google Apps for Education เป็นระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์แบบที่พัฒนาขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน กำลังเป็นที่นิยมแพร่หลาย โดยมี Google Classroom เป็นระบบหลักในการจัดระบบการจัดการการเรียนรู้ และมีชุดเครื่องมือสนับสนุนต่าง ๆ ที่ Google ให้บริการแบบไม่คิดค่าใช้จ่าย ทั้งการสร้างเว็บเพจ (web page) อีเมล (e-Mail) พื้นที่เก็บข้อมูล (drive) กระดานสนทนา (web board) ปฏิทินงาน (calendar) รวมถึงการจัดทำเอกสาร และการนำเสนองานในรูปแบบต่าง ๆ เป็นระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่ก้าวหน้า ทันสมัย สามารถใช้งานได้ในรูปแบบที่ยืดหยุ่น สะดวก สามารถใช้งานผ่านคอมพิวเตอร์ทั้งแบบตั้งโต๊ะ (PC) และอุปกรณ์สื่อสารแบบเคลื่อนที่ (mobile) เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน (smart phone) และคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (tablet PC) สะดวกและเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนและกับผู้เรียนยุคใหม่ และการใช้งานที่ Google ให้ก็เป็นบริการฟรีทั้งสำหรับสถานศึกษาและบุคคลทั่วไป พร้อมกับมีทีมงานสนับสนุนในแต่ละประเทศ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย

ในปี พ.ศ. 2556 ครูสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพทางการศึกษาได้ออกข้อกำหนดใหม่เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เนื่องจากมาตรฐานความรู้เปลี่ยนไปจากเดิม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เป็นผู้นำทางวิชาชีพ มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี (ธีระ รุญเจริญ, 2550) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ (OLMS) น่าจะเหมาะสมและสามารถช่วยผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบการศึกษาแนวใหม่ที่สามารถช่วยพัฒนาความรู้ในส่วนที่ต้องการเรียนรู้ หรือที่ต้องการเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาด ได้ด้วยตนเองโดยตรง สัมพันธ์กับมาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานบริหารในสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา ผลที่จะได้จากการวิจัยนี้จะเป็นความรู้เพื่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะที่มีความกะทัดรัดชัดเจน และอำนวยความสะดวกโดยตรงต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ไม่มีข้อจำกัดในการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการแบบดั้งเดิมเป็นการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เหมาะสมแบบใหม่ ที่ช่วยให้

ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสามารถศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเอง และเสริมความก้าวหน้าในการบริหารสถานศึกษาเอกชนได้สะดวก และสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556 ได้เป็นอย่างดี

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ตามมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ความรู้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1

2. เพื่อพัฒนาและนำเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์ กูเกิลเพื่อการศึกษาที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

1.3 คำถามการวิจัย

1. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภามีอะไรบ้าง และมีเนื้อหาสาระครอบคลุมประเด็นของมาตรฐานความรู้ใด อย่างไร

2. ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ด้านการจัดการสถานศึกษาเอกชน มีอะไรบ้าง

3. ความต้องการในการเรียนรู้และพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีอะไรบ้าง

4. ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่สามารถอำนวยความสะดวก เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ที่สามารถใช้ระบบการพัฒนาแบบออนไลน์ได้ดี ควรเป็นอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประมวลองค์ความรู้ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556 และความรู้ที่สำคัญและจำเป็น และเหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่ได้จากการวิจัยนี้ จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในส่วนอื่นๆ ได้กว้างขวางยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป

2. ได้ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเปิดเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม และอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสามารถเพิ่มพูนความรู้และสมรรถนะในมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาแบบมืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การทดลองใช้ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเปิดเพื่อการศึกษา นี้ จะจุดประกายให้มีการแสวงหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาทั้งครู บุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาของเอกชนได้กว้างขวาง หลากหลายมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

1.5 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสาระความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556

2. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ท่าน และผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี จำนวน 145 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จำนวน 30 ท่าน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปีการศึกษา (พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2561)

1.6 นิยามศัพท์

ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน หมายถึง ระบบการพัฒนาด้านความรู้วิชาชีพสำหรับพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเปิดเพื่อการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี

ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน หมายถึง ความรู้ที่ประมวลจากมาตรฐานความรู้ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้แก่ 1) การ

พัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การบริหารสถานศึกษา 4) หลักสูตร การสอน การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ 5) กิจการและกิจกรรมนักเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ความรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน และความรู้ตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

โปรแกรมประยุกต์กู่เกิลเพื่อการศึกษา หมายถึง ซอฟต์แวร์สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาของกู่เกิล

ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ หมายถึง ระบบการจัดการหลักสูตร ระบบการจัดการเนื้อหา ระบบการเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ระบบการทดสอบและประเมินผล ระบบการส่งเสริมการเรียนรู้ และระบบการจัดการข้อมูล

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ตามมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ความรู้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 และ 2) เพื่อพัฒนาและนำเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา ที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชนโดยจะมีการศึกษาทบทวนหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม เอกสาร และสาระที่เป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในรายละเอียดซึ่งจะครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
- 2) มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) การเรียนรู้และระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์
- 4) ระบบและระบบการพัฒนาการเรียนรู้แบบออนไลน์
- 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

การศึกษาเอกชนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญในการช่วยลดภาระของรัฐในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน โรงเรียนเอกชนบางแห่งเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพสูงและเป็นที่ยอมรับ ขณะเดียวกันบางแห่งการจัดการเรียนการสอนยังอยู่ในระดับที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพ เนื่องจากเหตุจำกัดหลายประการ

โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดนั้นรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา สนับสนุนให้เอกชน องค์กรวิชาชีพและองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเอกชนมีอิสระในการบริหาร การจัดการอย่างมีคุณภาพโดยเน้นบทบาทของรัฐในการส่งเสริมและสนับสนุน

การดำเนินกิจการของ โรงเรียนเอกชนก็จำเป็นจะต้องมุ่งเน้นที่คุณภาพ และจะต้องจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องหรือตอบสนองกับความต้องการและความคาดหวังของ ผู้รับบริการด้วยคือ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งต้องสอดคล้องกับหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน

สถานศึกษาเอกชน

การศึกษาเอกชน เกิดขึ้นมานาน โดยมีบ้าน วัด และวัง เป็นสถานที่ให้การศึกษา จนถึง ยุคสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเอกชน ขึ้นเป็นครั้งแรกในโครงการศึกษา ร.ศ. 117 หรือในปี พ.ศ. 2441 โดยมีคณะมิชชันนารีชาวอเมริกัน จัดตั้งโรงเรียนเซนต์คัลดีขึ้น แบ่งออกเป็นโรงเรียนเซนต์คัลดีในบารุงและนอกบารุง หลังจากนั้นจึง เปลี่ยนจากโรงเรียนเซนต์คัลดีเป็น โรงเรียนบุคคล ตามระเบียบการศึกษาประเทศสยาม พ.ศ. 2454 แบ่งออกเป็นโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญกับ โรงเรียนที่สอนเฉพาะทาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2461 รัฐบาล ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาเอกชน โดยประกาศพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2461 และกระทรวงศึกษาธิการจึงถือเอาวันดังกล่าวเป็น “วันการศึกษา เอกชน”

สถานศึกษาเอกชนเป็นสถานศึกษาที่ได้รับความนิยมและเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากนั้นได้มีการแก้ไข และปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ให้สอดคล้องกับสภาพการ จัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่เปลี่ยนแปลงไป จากพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2479 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2552 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การศึกษาเอกชนของเมืองไทยมี บทบาทในการจัดการศึกษาควบคู่กับการศึกษาภาครัฐ ช่วยสนองตอบความต้องการของผู้ปกครอง และนักเรียนได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาเอกชนไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนในระบบหรือ โรงเรียนนอกระบบ ที่มีไว้เป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา เอกชน (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน, 2550) จำแนกได้ ดังนี้

1. โรงเรียนในระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธี การศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษาการวัดและการประเมิน ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จ การศึกษาที่แน่นอนแบ่งเป็น 3 ประเภท

1.1 ประเภทสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา (เตรียมอนุบาล อนุบาล) ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย)

1.2 ประเภทอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ทั้งนี้ โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ให้รวมถึงโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะโรงเรียนการกุศล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

1.3 ประเภทนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศ หรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

2. โรงเรียนนอกระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทสอนศาสนา ประเภทศิลปะและกีฬา ประเภทวิชาชีพ ประเภททววิชา ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต

นอกจากนี้โรงเรียนนอกระบบยังรวมถึง สถาบันศึกษาปอเนาะ ที่ได้รับการจดทะเบียนอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กำหนดสอนเฉพาะศาสนาอิสลาม การจัดการเรียนการสอนเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการอ่าน อรรถอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน และวิชาภาษาอาหรับ ไม่มีระบบชั้นเรียน ไม่กำหนดชั้นเรียนที่แน่นอน จะใช้เวลาเรียนเท่าใดก็ได้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนและการประเมินของโต๊ะครู ปัจจุบันรัฐบาลได้ส่งเสริมสถาบันศึกษาปอเนาะเหล่านี้ เป็นสถาบันสังคมเพื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรศาสนาอิสลาม ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมอิสลามและความต้องการของชุมชน และรวมถึงศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา) ซึ่งเป็นสถานที่อบรมเด็กเล็กคู่กับมัสยิด เปิดสอนวันเสาร์-อาทิตย์ หรือช่วงเย็นของวันธรรมดา (ยกเว้นวันศุกร์ ซึ่งเป็นวันหยุดของศาสนาอิสลาม) การจัดการเรียนการสอนใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพหุอิน ประจํามัสยิด พ.ศ. 2548 ภาษาร่วมใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นและมลายูกกลาง

ความสำคัญของการศึกษาเอกชน

สถานศึกษาเอกชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในหลายบทบาท ซึ่งประมวลความสำคัญได้ดังนี้

1. สถานศึกษาเอกชนแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษา สถานศึกษาเอกชนสามารถแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาให้เยาวชน ซึ่งมีทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทำให้รัฐสามารถประหยัดงบประมาณในการลงทุนด้านการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก

2. สถานศึกษาเอกชนเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน สถานศึกษาเอกชนส่วนมากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งชุมชนเกือบทุกชุมชน ถือว่าเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน และหรือมีการคมนาคมที่สะดวก จึงทำให้ดึงดูดความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง ในเรื่องความสะดวกสบายและการประหยัดเวลารวมทั้งค่าพาหนะในการเดินทางไป-กลับ ของนักเรียน

3. ให้บริการเด่นเป็นพิเศษ สถานศึกษาเอกชนสามารถให้บริการที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี เช่น อาหารกลางวันที่มีคุณภาพ บริการรถรับ-ส่ง หอพัก และสามารถจัดหลักสูตรพิเศษทั้งในเรื่องการฝึกอบรม ด้านคุณธรรม ด้านคุณธรรม กริยามารยาท การฝึกทักษะทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา และอื่น ๆ

4. ช่วยให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาเอกชนสามารถส่งเสริมเสรีภาพด้านการศึกษา คือ ช่วยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีโอกาสในการเลือกสถานศึกษามากแห่งขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่ดี มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงจะเป็นคู่แข่งกับโรงเรียนของรัฐ จึงเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น และยังเป็นการขจัดหรือลดการผูกขาดในการจัดการศึกษา

5. มีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว สถานศึกษาเอกชนมีการบริหารจัดการที่มีอิสระ โดยบริหารอย่างระบบธุรกิจซึ่งคล่องตัวมากกว่าระบบราชการ จึงสามารถลดขั้นตอนและระเบียบวิธีการในการสั่งการ บังคับบัญชา สามารถตัดสินใจปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ทำให้ประหยัดเวลา งบประมาณและบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการบริหารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินกิจการ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนสถานศึกษาของภาครัฐ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว และทันเหตุการณ์

6. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนของรัฐ โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา และจากคะแนนการทดสอบมาตรฐานอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560)

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

ด้วยโรงเรียนเอกชนมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2550 โดยได้ปรับปรุงหลักการบริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มีความเป็นอิสระ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2550) และได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีอำนาจหน้าที่ 1) รับผิดชอบงานธุรการ และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ 2) เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนต่อคณะกรรมการ 3) ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัย และพัฒนาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเอกชน 4) รับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุน 5) ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชนตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนด 6) เป็นศูนย์ส่งเสริม สนับสนุนข้อมูล และทะเบียนกลางการศึกษาเอกชน ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน และ 7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

จากแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560 - 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน มีเป้าหมายข้อที่ 1 คือให้โรงเรียนเอกชนทุกแห่งจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบต่อผู้เรียน ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และแนวนโยบายแห่งรัฐ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โรงเรียนในระบบผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มขึ้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ซึ่งเมื่อพิจารณาลึกลงไปในขั้นการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติกลับได้พบว่าหน่วยงานต้นสังกัดมีเป้าหมายการพัฒนาในแบบที่เป็นเรื่องเดียวกันทั้งสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน (สข.)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และการดำรงชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ อันส่งผลให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ที่ทุกคนในโลกนี้สามารถเข้ามาศึกษา เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ รวมไปถึงทัศนคติ ค่านิยมของคนในสังคมก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก็เปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การพัฒนารูปแบบ แนวทาง เนื้อหาการอบรมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาจึงถูกปรับเปลี่ยนทั้งแนวทาง วัตถุประสงค์ เนื้อหาให้ตอบสนองทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ของประเทศ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งระดับกว้างและระดับแคบ

ผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จของสถานศึกษา เพราะนอกจากปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้วยังเป็นเสมือนจุดเชื่อมของนโยบายการศึกษากับการปฏิบัติอันเข้าถึงผู้เรียนมากที่สุด (Borworn, 2018)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และนโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นประเด็นที่มีการพูดถึงกันอย่างแพร่หลายในวงกว้าง การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะและสมรรถนะให้สอดคล้องกับนโยบาย และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในลำดับต้น ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมแห่งเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นั่น ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อแสดงบทบาทและวางกลยุทธ์ในการนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

หลักของกระบวนการพัฒนา ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกัน โดยจะต้องดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนและต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่บุคคล งาน และหน่วยงานมากที่สุด และเพื่อจะได้เป็นพื้นฐานและนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและละเอียดยิ่งขึ้น โดยทั่วไปกระบวนการพัฒนามีขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหรือการกำหนดความต้องการพัฒนาโดยการกำหนดความต้องการในการพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของความต้องการจากองค์กร ซึ่งจะพิจารณาจากนโยบายขององค์กรในด้านการพัฒนาบุคลากร และนโยบายด้านการพัฒนา รวมถึงการหาข้อมูลว่ากลุ่มบุคลากรเป้าหมายที่จะต้องเข้ารับการพัฒนาเป็นกลุ่มใด และวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา และสภาพการณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการพัฒนา สามารถดำเนินการได้โดย

1) วิเคราะห์หาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรจากข้อกำหนดของงาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้ (1) การกำหนดหลักสูตรพัฒนาให้สอดคล้องกับ Job Competencies เนื่องจากแต่ละตำแหน่งงาน มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันออกไป ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องจัดหลักสูตรการพัฒนาให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และความสามารถของผู้ที่ดำรงตำแหน่งแต่ละประเภท เพื่อบ่งบอกว่าผู้ดำรงตำแหน่งต้องเข้ารับการพัฒนหลักสูตรใดบ้าง หรือสามารถเรียกได้ อีกชื่อว่า Training Road Map (2) การกำหนดหลักสูตรพัฒนาโดยประเมินจากความสามารถของผู้ดำรงตำแหน่ง (Competency Assessment) การกำหนดหลักสูตรพัฒนาโดยวิธีการนี้ เพื่อให้ทราบว่าผู้ดำรงตำแหน่งแต่ละคนมีความจำเป็นต้องเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดหลักสูตรพัฒนาให้แก่แต่ละบุคคล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการสูงสุด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร เป็นขั้นตอนของการกำหนดรายละเอียดของการพัฒนา โดยจะต้องจัดทำรายการต่าง ๆ ประกอบด้วย นโยบายและความต้องการขององค์กรในการพัฒนา วัตถุประสงค์ของการพัฒนา ตลอดจนเนื้อหาและรูปแบบของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการพัฒนา เป็นการประเมินผลด้านการพัฒนาหลังจากผ่านการพัฒนาแล้ว โดยอาจแบ่งเป็นการประเมินตามระยะเวลาต่าง ๆ เช่น หลังพัฒนาทันที หรือหลังจากพัฒนาไปแล้ว 1 เดือน เพื่อให้ทราบผลรวมทั้งรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

รูปแบบ วิธีการในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ จนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในส่วน of ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และทัศนคติ (attitude) ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นมีหลากหลายแนวทาง และวิธีการ ซึ่งต้องถูกปรับเปลี่ยนไปจากปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ วิธีการพัฒนาที่เคยประสบความสำเร็จในอดีตหากไม่ถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัยก็อาจใช้ไม่ได้ผลในยุคปัจจุบันที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการบริหารบุคลากรที่เปลี่ยนกลุ่มไปจากอดีต โดยวิธีการพัฒนาผู้บริหารในยุคจากนี้จะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) ผู้บริหารสถานศึกษาล้วนมีการสะสมความรู้ ประสบการณ์ในตน ทั้งจากที่องค์กรจัดฝึกอบรมให้หรือเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ซึ่งถ้านำมาแลกเปลี่ยนกันโดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่าการแลกเปลี่ยนความรู้ จะทำให้ได้ความรู้ที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องสามารถรู้ เข้าใจ เข้าถึง และสามารถนำไปเก็บไว้ในรูปของเอกสารหรือสารสนเทศอื่น ๆ ขององค์กรให้ได้เรียนรู้กันต่อไป

2. การเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Learning) คือ ทั้งการเรียนรู้และการทำงาน ต้องควบคู่กันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ในการพัฒนาคนไม่ใช่การหยุดงานเพื่อไปเข้าห้องฝึกอบรมและนำเอาความรู้ในห้องฝึกอบรมมาใช้ในการทำงาน หากแต่ในความเป็นจริงแล้ว ความรู้ที่ได้จากห้องฝึกอบรมอาจจะไม่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ทั้งหมด ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาที่ได้น่าจะเป็นการพัฒนาความรู้ที่ควบคู่ไปกับการ

3. การเรียนรู้ตามความต้องการ (Real-Time Learning) เป็นการพัฒนาในประเด็นที่ต้องการอย่างเร่งด่วน โดยวิธีใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ และที่นิยมในปัจจุบันคือสมาร์ตโฟน โดยอาจต้องมีที่ปรึกษาการเรียนรู้ (Learning Consultant) ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเรียนรู้บนพื้นฐานของความสามารถ (Competency-Based Learning) เป็นการพัฒนาบนพื้นฐานของการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการพัฒนาซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา กล่าวคือต้องมีการวิเคราะห์ว่าหากจุดที่ต้องปรับปรุง หรือมีการปรับเปลี่ยนองค์กรในส่วนการโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาผู้บริหารยุคใหม่มีการนำแนวคิดเรื่องของความสามารถ (competency) มาใช้เพื่อกำหนดว่าผู้บริหารควรมีความสามารถในเรื่องใดบ้าง ซึ่งเป็นการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าที่สุด

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน (สข.)

เมื่อได้ศึกษาเทียบเคียงกับระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐพบว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาในปี พ.ศ. 2559 (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2559) โดย

1) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ต้องเป็นการพัฒนาสมรรถนะในลักษณะองค์รวม มีความยืดหยุ่นทั้งสาระการพัฒนาและวิธีการเรียนรู้ให้มีความพร้อม และสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ

2) การพัฒนาฯ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ผ่านการพัฒนามีอุดมการณ์ วิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ และพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา สามารถนำการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งสามารถสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน

โดยกำหนดการพัฒนาไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมง ตามขอบข่ายดังนี้

- 1) พัฒนาคุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง
- 2) พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ไม่น้อยกว่า 21 ชั่วโมง และ
- 3) พัฒนาการบริหารและจัดการในสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง

โดยผู้เข้ารับการพัฒนาต้องมีระยะเวลาเข้ารับการพัฒนาทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาที่กำหนด ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินจะไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนา ได้แก่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานอื่น และทำหลักสูตรเสนอสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วดำเนินการพัฒนาพร้อมรายงานผลการพัฒนาให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ทราบต่อไป ส่วนสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) เดิมชื่อ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา มีหน้าที่หลักในการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งผู้บริหารประจำการ (In-Service Training) การฝึกอบรมเฉพาะสาขาวิชา (Specialized Training) และการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาได้เปลี่ยนเป็น **สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.)** มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสาน จัดทำ นโยบายและแผน ให้คำแนะนำ ติดตามผลการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบและมาตรฐาน ส่งเสริมการวิจัยพัฒนานวัตกรรม การส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมในลักษณะเครือข่าย ระดมทรัพยากร และแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดทำระบบฐานข้อมูล ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาฝึกอบรม มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ให้แก่บุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในหลายระดับ หลายประเภท ครอบคลุมทุกสังกัด

ในส่วนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นหน่วยงานบังคับบัญชา กำกับดูแลผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ นั้น กำหนดแนวทางในการคัดเลือกและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อน การปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายและทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเริ่มต้นที่กลุ่ม “ผู้บริหารสถานศึกษาใหม่” โดยคาดหวังว่าจะได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและผลการปฏิบัติงานที่ดี มาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาสถานศึกษา โดยมีกระบวนการดังนี้

1. การคัดเลือกผู้ที่มีสมรรถนะ กระบวนการคัดเลือกผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความสำคัญที่จะทำให้ได้มาซึ่งผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมทั้งด้านคุณวุฒิ วิทยวุฒิ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำสูงหรือโดยรวมว่า “มีสมรรถนะ” โดยกระบวนการคัดเลือกรูปแบบใหม่ เน้นคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาโดยพิจารณาตัดสินจากผลการสอบข้อเขียน ผลการประเมินประวัติและผลการปฏิบัติงานควบคู่กันไป

2. การพัฒนาสมรรถนะก่อนแต่งตั้ง เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วแล้วต้องเข้าสู่กระบวนการพัฒนาก่อนการบรรจุและแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมง และต้องผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงจะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยในการพัฒนาก่อนแต่งตั้งกำหนดเนื้อหาพัฒนาเพื่อให้เกิด “สมรรถนะ” ทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ก่อนไปปฏิบัติงาน ดังนี้

1) คุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย รัก ศรัทธา ภาควุฒิใจในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มุ่งมั่นในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรมประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางวิชาการและสามารถส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของชาติและหลักการจัดการเรียนรู้ สามารถบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ให้มีความสำคัญและส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3) การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบาย ภารกิจของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้อำนวยการสถานศึกษา สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและหลักการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถประยุกต์ใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า สามารถบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแสดงความสามารถในทางวิชาการ สามารถบริหารจัดการระบบภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถานศึกษา สามารถนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผล สามารถวิเคราะห์ปัญหา กฏ ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

3. การพัฒนาสมรรถนะขณะปฏิบัติงาน (ทดลองงาน 1 ปี) หลังจากผ่านการพัฒนา ผู้อำนวยการสถานศึกษาก็จะได้รับการแต่งตั้งในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาก็จะทำหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายภารกิจงานของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป รวมถึง การขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวชี้วัดข้อตกลงในการปฏิบัติงานตามที่ได้ทำไว้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเป้าหมายการพัฒนา โดยใช้การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศึกษา ตั้งแต่การวางแผน การนำไปสู่ปฏิบัติ และการประเมินผล โดยใช้ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามที่ได้พัฒนามา ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ดังนั้นคุณลักษณะ ทักษะและกระบวนการบริหาร ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรมีและใช้ในการบริหารงาน ควรมีดังต่อไปนี้

3.1 คุณลักษณะที่ดี ได้แก่

1) ความมีอุดมการณ์ อุดมการณ์อยากเป็นผู้บริหารที่ดี ใช้โอกาสบทบาทหน้าที่ สร้างคุณประโยชน์ต่อการศึกษาพัฒนาชาติ มุ่งมั่นพัฒนางานที่ส่งผลต่อผู้เรียน ต่อ โรงเรียน ต่อ สังคม ความมีอุดมการณ์จะเป็นแรงจูงใจ แรงผลักดันให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ ได้ง่ายขึ้น

2) ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ มีความตั้งใจ จริงใจ เสียสละ มุ่งจัดการให้งาน ดำเนินการอย่างเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว เป็นระบบ มีแบบแผน มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายที่คาดหวัง

3) ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรม เป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกผิดของ ผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่อาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว มีความลำเอียงน้อยที่สุด มีความ ซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดีงาม

4) ความเป็นผู้มีอารมณ์ จิตใจดี เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีความสุขภาพทั้งการแต่งกาย การพูด ที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและเสียผลประโยชน์ ยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชา และให้ความช่วยเหลือตาม สมควร

5) ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน ให้เกียรติต่อผู้ได้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึง ผู้ปกครอง ชุมชน นัฏติมิตรและพี่น้องที่เสมอเหมือนครอบครัวเดียวกัน

6) รักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้ และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้จริง รวมถึงการรอบรู้ในหลักการบริหาร ระเบียบแบบแผนปฏิบัติ รู้ที่ถูกต้องชัดเจน

3.2 ทักษะและกระบวนการบริหาร ได้แก่

1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาพการณ์จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนแบบมีส่วนร่วมใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยตอบสนองนโยบายและทิศทางการศึกษา บริหารแผนสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

2) การจัดการความเสี่ยง วิเคราะห์ปัญหา ทางแก้ไข และดำเนินการแก้ไขสู่การพัฒนาทางการศึกษา ภายใต้ข้อมูลที่ต้องชัดเจน

3) การตัดสินใจ ตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานและความรู้ในการเลือกตัดสินใจ ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีสติและมีเหตุผลชี้แจงได้ ไม่ยึดเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ ฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ

4) การเป็นผู้นำเชิงวิชาการ มีความรู้เข้าใจด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ชี้แนะ การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน การวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม รวมถึงการมีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะทางเทคโนโลยี

5) การคิดริเริ่มสิ่งใหม่อย่างสร้างสรรค์ ริเริ่ม สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมใหม่ที่นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตอบสนองนโยบาย ความคิดสร้างสรรค์จะสะท้อนวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งต้องแสวงหา เรียนรู้จากประสบการณ์ผู้สำเร็จและลงมือทำ

6) การบริหารคน ความใส่ใจต่อบุคคลและสมาชิก ใช้ความรู้ ทักษะ เทคนิคในการบริหาร จิตวิทยา แรงจูงใจ เน้นความสำคัญบุคลากร ให้เกียรติ เชื่อถือ ไว้วางใจกัน ส่งเสริมพัฒนา จัดครูให้ทำงานตรงกับความรู้ความถนัด บริหารงานบุคคลด้วยหลักธรรมาภิบาล สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล และประสานให้ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานได้ ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

7) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ หรือยุคการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทั้งการพัฒนางาน การพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้เรียน และสถานศึกษา

8) การสร้างเครือข่าย สร้างและประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ซึ่งในช่วงที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งที่สถานศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี จะมีคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือในการปฏิบัติงานทุกด้าน

4. การประเมินสมรรถนะ จากสัมฤทธิ์ผลการปฏิบัติงานตามข้อตกลงปฏิบัติงาน ซึ่งสัมฤทธิ์ผลหรือผลที่เกิดจากการดำเนินงานจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของการมีสมรรถนะ ซึ่งนอกเหนือจากคุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ และทักษะกระบวนการการบริหารสถานศึกษา สัมฤทธิ์ผลของงานนี้มี การประเมิน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกประเมินเมื่อปฏิบัติงานครบ 6 เดือนแรก และประเมินครั้งที่ 2 เมื่อปฏิบัติงานครบ 6 เดือนหลัง

จากข้อกำหนดตามบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 80 ที่ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐต้องผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษานั้น แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐที่ผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชน ไม่ได้มีข้อกำหนดให้ได้รับการพัฒนาในส่วนใดแต่อย่างใด ทั้งนี้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 39 ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้อำนวยการสถานศึกษาไว้ให้

- 1) ดูแลรับผิดชอบงานด้านวิชาการของโรงเรียนในระบบ
- 2) แต่งตั้งและถอดถอนครู บุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนในระบบตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกำหนด
- 3) ควบคุม ปกครองครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนของโรงเรียนในระบบ
- 4) จัดทำทะเบียนครู บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ นักเรียน และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- 5) จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับวิชาการ ตามระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ รวมทั้งตราสารจัดตั้ง นโยบาย ระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน และหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

จากแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จะเห็นได้ว่า สช. ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด จะให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนในแง่ของครูทั้งระบบ แม้ในปีงบประมาณ 2559 ล่าสุดจะเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเอกชนในแต่ละจังหวัด ได้พิจารณาดำเนินโครงการพัฒนาบุคลากรของตนได้ตามความต้องการผ่านการพิจารณาและอนุมัติของคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ปส.กช.) ของแต่ละจังหวัดก็ตาม แต่เป้าหมายสำคัญก็อยู่ที่การพัฒนาครูผู้สอนเป็นหลัก

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร สาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นสถานศึกษาเอกชนอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนยังมีโอกาสน้อยขั้นตอนการพัฒนาเพื่อเตรียมพร้อมก่อนขึ้นดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนก็ไม่มีข้อกำหนดทางกฎหมายแต่อย่างใด หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาเอกชน (สช.) ก็เน้นสนับสนุนการพัฒนาครูทั้งระบบมากกว่า ส่วนการสนับสนุนที่ผ่านคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ปส.กช.) ที่มีในทุกจังหวัดซึ่งเปิดโอกาสให้คณะกรรมการพิจารณาได้ว่า จะจัดโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาได้ตามมติของคณะกรรมการก็ตามปรากฏว่าไม่ตรงกับความต้องการและบริบทของสถานศึกษาเอกชน จึงเป็นที่มาของความพยายามในการวิจัยเรื่องนี้

สถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน 18 ภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนาอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

2. สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

3. กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

4. สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

5. ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดปทุมธานี รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรีในปีการศึกษา 2560 มีโรงเรียนเอกชนขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จำนวน 145 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี 52 โรงเรียน จังหวัดปทุมธานี 53 โรงเรียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 29 โรงเรียน และจังหวัดสระบุรี 21 โรงเรียน ครอบงำโรงเรียนได้ในภาคผนวก ก หน้า 175 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560) จากรายงานของกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ปี พ.ศ. 2561 (<http://www.reo1.go.th>) เกี่ยวกับสถิติจำนวนนักเรียน นักศึกษา พบว่าสัดส่วนจำนวนนักเรียนรัฐต่อเอกชนเท่ากับ 67.15 ต่อ 32.85 พิจารณาแยกรายระดับพบว่า ระดับก่อนประถมศึกษาสัดส่วนจำนวนนักเรียนเอกชนสูงกว่ารัฐเท่ากับ 50.91 ต่อ 49.09 ส่วน ในระดับประถมศึกษาสัดส่วนจำนวนนักเรียนรัฐต่อเอกชนเท่ากับ 63.30 ต่อ 36.70 สัดส่วนจำนวนครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 มีร้อยละของจำนวนครู สพฐ. และ ครู สช. ต่อครูทุกสังกัด เท่ากับ 38.79 และ 36.60

2.2 มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

วิชาชีพ (profession) เป็นอาชีพที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่สาธารณชน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางที่ไม่ซ้ำซ้อนกับอาชีพอื่น และมีมาตรฐานในการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ที่ จะได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพนั้นต้องผ่านการเรียนรู้ตลอดจนผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอตามเงื่อนไขที่มาตรฐานกำหนด (ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา, 2547) ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพจึงมีความสำคัญต่อสังคมและต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ การทำงานสูงต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง เนื่องจากผลของการประกอบวิชาชีพนั้นกระทบต่อ ผู้รับบริการและสาธารณชน ทำให้ต้องการกำหนดมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพขึ้นเพื่อให้เกิด ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและสังคม

วิชาชีพทางการศึกษา (Educational Profession) เป็นวิชาชีพชั้นสูงเพื่อบริการ สาธารณชนและมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสังคมในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยมี ภารกิจหลักดังนี้ 1) สร้างพลเมืองดีของประเทศ 2) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 3) สืบทอด วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ จากบทบาทและความสำคัญดังกล่าว พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานกำกับ ดูแลรักษา และพัฒนา วิชาชีพทางการศึกษา รวมถึงพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ออก กฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพทางการศึกษา โดยกำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม เพื่อ เป็นหลักประกันและคุ้มครองให้ผู้รับบริการทางการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจะ เป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้น โดยพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 8 ได้กำหนดให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่

- 1) กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 2) ควบคุมความประพฤติและดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 3) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพ
- 4) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- 5) สนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของ วิชาชีพ
- 6) ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
- 7) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปับตรของสถาบันต่าง ๆ ตามมาตรฐาน วิชาชีพ

8) รับรองความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ

9) ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ

10) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย

11) ออกข้อบังคับของคุรุสภาต่าง ๆ

12) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายหรือปัญหาในการพัฒนาวิชาชีพ

13) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพหรือการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ

14) กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อการกระทำใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา และ

15) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคุรุสภา

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา

คุรุสภาได้ระบุนโยบายของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ไว้ว่า มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา คือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพสามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษาและการที่กำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ปัจจุบันคุรุสภาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา และผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ได้กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย

1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะ

สามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องไปอนุญาตทุก ๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ซึ่งมีแบบแผนพฤติกรรมที่กำหนดเป็นข้อบังคับคุรุสภาที่ หมายถึง ประมวลพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างของการประพฤติที่กำหนดขึ้นตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ต้องหรือพึงประพฤติปฏิบัติตามประกอบด้วย พฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึงประพฤติตาม และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึงละเว้น

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สภาครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีบทบาทในการกำหนดกรอบมาตรฐานวิชาชีพ ให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ คู่มือการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาและยกระดับวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงได้ออกข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 และในปี พ.ศ. 2556 เพื่อเป็นมาตรฐานให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาถือเป็นกรอบในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน โดยในปี พ.ศ. 2556 คุรุสภาได้ปรับปรุงและออกข้อบังคับใหม่ และเปลี่ยนจาก “ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ” เป็น “ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ” ซึ่งในส่วนของมาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมซึ่งมี 10 มาตรฐานเป็น 7 มาตรฐาน ดังนี้

1. การพัฒนาวิชาชีพ
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. การบริหารสถานศึกษา

4. หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5. กิจการและกิจกรรมนักเรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

7. คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

มาตรฐานความรู้ที่ 1 การพัฒนาวิชาชีพ

มาตรฐานความรู้เรื่อง การพัฒนาวิชาชีพ จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการพัฒนา วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ความหมายของจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ของผู้บริหาร มาตรฐาน วิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามกรอบจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม จารีตประเพณี วัฒนธรรม และความคาดหวังของสังคม หลักการและแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารสถานศึกษา และ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาแหล่ง เรียนรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ชุมชนหลัก และระเบียบวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา และจรรยาบรรณของนักวิจัย

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้สำหรับมาตรฐานความรู้นี้ จะครอบคลุมสาระ ดังต่อไปนี้

1. สาระความรู้เรื่อง จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร

สาระความรู้เรื่อง จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ความหมายของ จิตวิญญาณและอุดมการณ์ของผู้บริหาร 2) มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา 3) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม จารีตประเพณี วัฒนธรรม และความคาดหวังของสังคม และ 4) การปลูกฝังจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ส่วนบุคคล ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. สาระความรู้เรื่อง การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

สาระความรู้เรื่อง การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ การผลิตความรู้ การพัฒนาความรู้ 2) การเผยแพร่ ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการบริหารสถานศึกษา 3) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการความรู้ และ 4) การจัดการคลังความรู้และการสร้าง/พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. สาระความรู้เรื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

สาระความรู้เรื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ประกอบด้วย 1) หลักการบริหาร สถานศึกษา การบริหารคุณภาพและการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสร้างวิสัยทัศน์ด้าน

การบริหารจัดการ 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) การประกันคุณภาพ การศึกษา และ 5) การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

4. สารความรู้เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

สารความรู้เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) หลักและระเบียบวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา 2) การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพความต้องการของสถานศึกษา เพื่อทราบประเด็นปัญหาสำคัญของการวิจัยทางการบริหารการศึกษา 3) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 5) จรรยาบรรณของนักวิจัย

มาตรฐานความรู้ที่ 2 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ

มาตรฐานความรู้เรื่องความเป็นผู้นำทางวิชาการ จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การศึกษา หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำทางวิชาการและลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับสถานศึกษา การจัดการและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ปรัชญา หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา การวางแผนและประเมินผลการนิเทศการศึกษา การบริหารความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงภายในสถานศึกษา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง เทคนิคและกระบวนการบริหารความขัดแย้งภายในองค์กรการศึกษาแนวคิด ปรัชญามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน ทฤษฎีแรงจูงใจ ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์และการพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยสารความรู้สำหรับมาตรฐานความรู้นี้ จะครอบคลุมสารดังต่อไปนี้

1. สารความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ

สารความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง 2) การวางแผนยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา 3) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 4) แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน 5) ทฤษฎีภาวะผู้นำ แนวคิดพื้นฐานของภาวะผู้นำ 6) ภาวะผู้นำทางวิชาการและลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับสถานศึกษา 7) วิสัยทัศน์ของผู้นำทางการจัดการ การศึกษา และ 8) บทบาทของผู้นำและการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

2. สารความรู้เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

สารความรู้เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการการจัดการและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การลงทุนทางการศึกษา 3) องค์ประกอบของทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยีและสารสนเทศ 4) ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากร

5) เทคนิคและวิธีการจัดการแผนงบประมาณ และการจัดการเวลา และ 6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา

3. สารความรู้เรื่อง การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ

สารความรู้เรื่อง การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ ประกอบด้วย 1) ปรัชญา หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา 2) บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาและจริยธรรมผู้นิเทศการศึกษา 3) รูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ 4) กลยุทธ์และเทคนิคในการนิเทศการศึกษา 5) การวางแผนและประเมินผลการนิเทศการศึกษา 6) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา และ 7) ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษา และการบริหารการศึกษา

4. สารความรู้เรื่อง การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง

สารความรู้เรื่อง การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ประกอบด้วย 1) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง 2) การควบคุมและการจัดการความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ 3) การจัดลำดับความเสี่ยงในองค์กรการศึกษา 4) การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรการศึกษา 5) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง 6) ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งและประสิทธิผลขององค์กร และ 7) เทคนิคและกระบวนการบริหารความขัดแย้งภายในองค์กรการศึกษา

5. สารความรู้เรื่อง ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน

สารความรู้เรื่อง ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วย 1) แนวคิดปรัชญามนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน 2) เทคนิคและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 3) ทฤษฎีแรงจูงใจ 4) การสร้างภาวะผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 5) เทคนิคการสื่อสาร และการประสานงาน

6. สารความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น

สารความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชนและท้องถิ่น 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3) ทรัพยากรชุมชนเพื่อการศึกษา 4) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์และการพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 5) การระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาของชุมชน และ 6) การศึกษาโครงสร้างและวัฒนธรรมชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในการนำศักยภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 3 การบริหารสถานศึกษา

มาตรฐานความรู้เรื่อง การบริหารสถานศึกษา จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการ กระบวนการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา แนวคิดและหลักการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา การบริหารและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แนวคิด หลักการและทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์และขั้นตอนการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ แนวคิด บทบาทและการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในสถานศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ รูปแบบ ระบบและกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร การศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การนำนโยบายสู่การปฏิบัติและการประเมินนโยบาย บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษา โดยสาระความรู้สำหรับมาตรฐานความรู้นี้ จะครอบคลุมสาระดังต่อไปนี้

1. สาระความรู้เรื่อง ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร

สาระความรู้เรื่อง ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร ประกอบด้วย

1) หลักการ กระบวนการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา 2) ภารกิจผู้บริหารสถานศึกษา 3) หลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 4) การพัฒนาองค์กรทางการศึกษา 5) แนวคิด และหลักการการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการ งานงบประมาณและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 6) ภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษา 7) การบริหารการศึกษายุคใหม่ และบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และ 8) การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา

2. สาระความรู้เรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ

สาระความรู้เรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1)

แนวคิดและหลักการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารหลักสูตร 3) การบริหารและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา 5) ผู้นำการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การประเมินหลักสูตร และ 6) การพัฒนาระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน

3. สาระความรู้เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

สาระความรู้เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) แนวคิด หลักการและทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) วิวัฒนาการขององค์กรแห่งการเรียนรู้ 3) การจัดการความรู้ และ 4) ยุทธศาสตร์และขั้นตอนการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

4. สาระความรู้เรื่อง นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้
 สาระความรู้เรื่อง นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) แนวคิด บทบาทและการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร การจัดการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในสถานศึกษา 2) การพัฒนาสารสนเทศด้าน บุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และการเผยแพร่การดำเนินการของสถานศึกษา และ 3) ความรู้ และทักษะสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

5. สาระความรู้เรื่อง การบริหารงานบุคคล

สาระความรู้เรื่อง การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) แนวคิด ทฤษฎี หลักการ รูปแบบ ระบบและกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 2) นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3) การวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร 4) การเสริมสร้างพลัง อำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การพัฒนาการปฏิบัติงานการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ และสร้างความมั่นคงในงาน 6) คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 7) กฎหมายและบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา และ 8) ปฏิบัติการประเมินและปรับปรุงการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

6. สาระความรู้เรื่อง การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่

สาระความรู้เรื่อง การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 2) ระบบ บัญชี การจัดทำงบประมาณและการจัดการสินทรัพย์ 3) การวิเคราะห์และการวางแผนการเงิน 4) การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารสำนักงานกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงบประมาณ การเงิน และการ พัสดุ และ 6) ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่เพื่อการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า

7. สาระความรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

สาระความรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ กฎหมายและข้อบังคับเฉพาะในการจัดการศึกษา 3) การศึกษาแนวคิดและพิจารณา ระเบียบ กฎหมายทางการศึกษา 4) ข้อบังคับของสถานศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน มาตรฐานการศึกษา

5) ศึกษาโครงสร้างและกระบวนการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา และ 6) บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

8. **สาระความรู้เรื่อง การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา**

สาระความรู้เรื่อง การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการวางแผนการจัดการศึกษา 2) กระบวนการและเทคนิคการวางแผนกลยุทธ์ให้ประสบผลสำเร็จ 3) การกำหนดนโยบายสถานศึกษา 4) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติและการประเมินนโยบาย และ 5) บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 4 หลักสูตร การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

มาตรฐานความรู้เรื่อง หลักสูตร การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา แนวโน้มและนวัตกรรมการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนการสอน รูปแบบ วิธี และเทคนิคการสอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการวางแผนการสอน แนวคิด หลักการ การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และบริหารจัดการการประเมินผลการเรียนรู้โดยสาระความรู้สำหรับมาตรฐานความรู้นี้ จะครอบคลุมสาระดังต่อไปนี้

1. สาระความรู้เรื่อง พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา

สาระความรู้เรื่อง พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา 2) แนวโน้มและนวัตกรรมการพัฒนาหลักสูตร และ 3) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ

2. สาระความรู้เรื่อง การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม

สาระความรู้เรื่อง การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม ประกอบด้วย 1) ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนการสอน รูปแบบ วิธี และเทคนิคการสอน 2) เทคนิคการสอนที่เสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการวางแผนการสอน

3. สาระความรู้เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สาระความรู้เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การสร้างและใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การออกแบบ วางแผนประเมิน กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) การพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และบริหารจัดการการประเมินผลการเรียนรู้

มาตรฐานความรู้ที่ 5 กิจการและกิจกรรมนักเรียน

มาตรฐานความรู้เรื่อง กิจการและกิจกรรมนักเรียน จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดการบริหารกิจการและกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ความหมายและหลักการพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ทักษะชีวิตในกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การจัดกิจกรรมและการประเมินทักษะชีวิตของผู้เรียน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน กระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสร้างเครือข่ายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสาระความรู้ในแต่ละเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. สาระความรู้เรื่อง กิจการนักเรียน การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนักเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

สาระความรู้เรื่อง กิจการนักเรียน การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนักเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) หลักการบริหารกิจการนักเรียน แนวคิดการบริหารกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) การจัดกิจกรรมนักเรียน หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางหลักสูตรสถานศึกษา และกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และ 3) บทบาทของผู้บริหารกับงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. สาระความรู้เรื่อง บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน

สาระความรู้เรื่อง บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ความหมาย และหลักการพัฒนาทักษะชีวิต 2) แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ทักษะชีวิตในกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมและการประเมินทักษะชีวิตของผู้เรียน และ 4) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน

3. สาระความรู้เรื่อง การบริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

สาระความรู้เรื่อง การบริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ประกอบด้วย

- 1) กระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) การสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือ
- นักเรียน สวัสดิการ และกิจกรรมต่างๆ และ 3) หลักการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ
- นักเรียน และการสร้างเครือข่ายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานความรู้ที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาหลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เทคนิคการพัฒนา บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา หลักการการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก การวางแผนการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษา การรับรองมาตรฐานการศึกษา การสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา การประเมินตนเอง ตลอดจนการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในและภายนอก โดยสาระความรู้ประกอบด้วย

1. สาระความรู้เรื่อง หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา

สาระความรู้เรื่อง หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 2) การกำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา 3) เทคนิคการพัฒนา และ 4) บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา

2. สาระความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพภายในและภายนอก

สาระความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพภายในและภายนอก ประกอบด้วย 1) หลักการการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา 2) การกำหนดนโยบายและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก 3) การวางแผนการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษา 4) การรับรองมาตรฐานการศึกษา 5) การสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินตนเอง ตลอดจนการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

มาตรฐานความรู้ที่ 7 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

มาตรฐานความรู้เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การศึกษาแนวคิด หลักการของหลักธรรมาภิบาล และการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลต่อผู้บริหารสถานศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร และภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารเพื่อการบริหาร

จัดการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กฎระเบียบต่างๆ สำหรับการบริหารสถานศึกษา ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสาระความรู้ดังต่อไปนี้

1. สาระความรู้เรื่อง หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต

สาระความรู้เรื่อง หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย 1) แนวคิด หลักการของหลักธรรมาภิบาล และการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา และ 2) ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2. สาระความรู้เรื่อง คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

สาระความรู้เรื่อง คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) แนวคิด และหลักการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร 2) คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นต่อการบริหารการศึกษา และการประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา 3) สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา 4) ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารเพื่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา 5) ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และธรรมาภิบาล กับบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 6) การส่งเสริม และการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารการศึกษา

3. สาระความรู้เรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด

สาระความรู้เรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด ประกอบด้วย 1) จรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และกฎระเบียบต่างๆ สำหรับการบริหารสถานศึกษา และ 3) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารทางการศึกษา

สรุป การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร สาระที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษากว่าได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องมีมาตรฐานวิชาชีพที่ต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนให้มีคุณลักษณะ คุณสมบัติ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนก็จำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ให้สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา และเพิ่มเติมด้วยความรู้ความสามารถอื่นที่สามารถตอบสนองการบริหารจัดการของสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะที่มีความแตกต่างจากการบริหารสถานศึกษาของรัฐในหลายประเด็นซึ่งมาตรฐานความรู้และสาระความรู้ตามกรอบมาตรฐานของคุรุสภาอาจนำเสนอในรูปแบบตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 มาตรฐานความรู้และสาระความรู้ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้
1.การพัฒนาวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร 2. การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 3. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ
2.ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3. การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ 4. การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5. ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน 6. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น
3.การบริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร 2. การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ 3. การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ 4. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้ 5. การบริหารงานบุคคล 6. การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้
	8. การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
4. หลักสูตร การสอน การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้	1. พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา 2. การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน	1. กิจกรรมนักเรียน การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 2. บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน 3. บริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
6. การประกันคุณภาพการศึกษา	1. หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา 2. การประกันคุณภาพภายในและภายนอก
7. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	1. หลักธรรมมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต 2. คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 3. จรรยาบรรณวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

2.3 การเรียนรู้และระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์

การที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพนั้นองค์กรต้องมีวิธีการให้ความรู้ให้แก่บุคลากรอย่างมีระบบ มีระบบการจัดการการเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนคู่แข่งขั้นทางธุรกิจที่ล้วนได้รับการพัฒนาอยู่เสมอการเรียนรู้แบบดั้งเดิมมีข้อด้อย มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลานาน และผลลัพธ์ที่ได้ไม่แน่นอน จึงทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้แบบออนไลน์ (e-Learning) ขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนหรือองค์กรนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและบุคลากรในองค์กร การเรียนรู้แบบออนไลน์นั้นสามารถทำได้รวดเร็วกว่า ค่าใช้จ่ายต่ำกว่า และมีศักยภาพดีกว่า (Epignosis LLC, 2014, p. 7)

การเรียนรู้ในปัจจุบันกำลังพัฒนาไปในทิศทางที่นำเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกมากขึ้น อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อการสื่อสารมากขึ้นจนแทบจะกล่าวได้ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยหลักในการสื่อสารของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ด้วยการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีในลักษณะนี้มีได้หลายรูปแบบ เช่น

1) การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) เป็นการเรียนรู้แบบดั้งเดิมคือการเรียนรู้ในห้องเรียน ที่ผู้สอนและผู้เรียนได้พบปะกันโดยตรง ซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ในแบบหนึ่ง โดยการเรียนรู้แบบเผชิญหน้านิยมใช้สื่อการสอน เช่น เครื่องฉาย วิดีทัศน์ และสื่อการสอนที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เพื่อเสริมความเข้าใจของผู้เรียน

2) การเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่ง (e-Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐาน รวมถึงการเข้าถึงความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่ผู้เรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเข้าช่วยในการศึกษา สืบค้น เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

3) การเรียนรู้แบบเอ็มเลิร์นนิ่ง (m-Learning) เป็นการเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา เช่น smart phone, tablet PC, Portable Device Assistant (PDA) และ notebook PC

4) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เช่น การนำ e-Learning หรือ m-Learning มาใช้ในการเรียนรู้รวมทั้งการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า ซึ่งนับเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมแพร่หลายมากขึ้น

5) การเรียนรู้แบบยูเลิร์นนิ่ง (Ubiquitous Learning: u-Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งโดยการใช้เครื่องมือ คือ คอมพิวเตอร์ ซึ่งได้ต่อยอดมาจากแนวความคิด ubiquitous computing ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์ใดใดที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งในชีวิตประจำวัน เช่น smart phone, smart TV และ ระบบสื่อสารในรถยนต์ เป็นต้น

สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมีส่วนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้และระบบการศึกษา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้รูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปแบบก้าวกระโดดโดยเฉพาะการเรียนรู้แบบออนไลน์ และรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมคือ การเรียนรู้แบบหมุ่มมากโดยใช้เทคโนโลยีและช่องทางออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ และสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2560)

จากรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นหลัก หรือเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้รับความนิยมน่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบันและอาจกลายเป็นระบบการจัดการเรียนรู้หลักในอนาคต

อีเลิร์นนิง (e-Learning)

คำว่า e-Learning ได้ถูกพูดถึงเป็นครั้งแรกในงานสัมมนา ระบบ CBT (Computer-Based Training) ในปี ค.ศ. 1999 (Jay Cross, 2004) โดยมีการใช้คำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ (online learning) และการเรียนรู้เสมือนจริง (virtual learning) จากการรวบรวมแนวคิดและคำจำกัดความของ e-Learning สามารถให้คำจำกัดความเพื่ออธิบายความหมายของ e-Learning ได้ว่าครอบคลุม

- 1) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการออกแบบเพื่อส่งผ่านและขยายความรู้
- 2) การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ
- 3) การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และเครือข่ายสังคมออนไลน์

ก่อนที่ระบบอินเทอร์เน็ตจะถูกนำมาใช้โดยทั่วไปนั้น การจัดการศึกษาทางไกลได้ถูกนำมาใช้จัดการศึกษาหรือฝึกอบรม ในรูปแบบการส่งเอกสารโต้ตอบทางจดหมาย ส่วนระบบ e-Learning ในระยะแรกนั้นได้รับการออกแบบให้เป็นเครื่องมือในการส่งข้อมูลสารสนเทศจากผู้สอนถึงผู้เรียนโดยผ่านทาง e-Mail เท่านั้น ก่อนที่จะพัฒนาให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ในช่วงต้นทศวรรษ 90 สถานศึกษาหลายแห่งได้วางระบบการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษา ด้วยเหตุผลความจำเป็นและข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ระยะทาง เวลา และภูมิประเทศที่ไม่เอื้ออำนวยในการมาเข้าเรียนในชั้นเรียน ซึ่งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าได้ถูกนำมาใช้ช่วยสร้างโอกาสในการศึกษา ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และเปิดโอกาสในการศึกษาให้กว้างขึ้น

ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 2000 องค์กรธุรกิจได้เริ่มใช้ e-Learning มาจัดโปรแกรมฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร บุคลากรทั้งเก่าและใหม่มีโอกาสพัฒนาความรู้ ทักษะในงานของตน รวมทั้งสามารถสมัครเรียนหลักสูตร e-Learning เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาได้ด้วย มากไปกว่านั้นการเรียนรูปแบบ e-Learning ยังมีประโยชน์ที่สำคัญได้แก่

- 1) ไม่มีข้อจำกัดในการเรียนรู้
- 2) สนุกกว่าการเรียนรู้แบบดั้งเดิม
- 3) ค่าใช้จ่ายคุ้มค่า และ
- 4) เรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

การเรียนรู้จากระบบแบบ e-Learning จะเกิดประสิทธิภาพสูงหากได้รับการออกแบบในรูปแบบที่สนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ในการแบ่งประเภทของ e-Learning นั้นแบ่งได้เป็นหลายประเภท เช่น แบ่งตามบริบทของการศึกษา และแบ่งตามปฏิสัมพันธ์ของระบบ Algahtani (อ้างใน Valentina Arkorful and Nelly Abaidoo, 2014, pp. 399-400; Algahtani, 2011, p.51) ได้แบ่ง e-Learning ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ Computer-Based e-Learning และ Internet-Based e-Learning

1) **Computer-Based e-Learning** เป็นการใช้ Hardware และ Software พื้นฐาน โดยคอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้แทนที่วิธีการสอนแบบดั้งเดิมผ่าน Software ที่ได้รับการออกแบบให้ศึกษาในห้องเรียนรวมทั้งเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งคอมพิวเตอร์เปรียบเสมือนแหล่งเก็บข้อมูลการเรียนรู้ที่ช่วยจัดการการศึกษา

2) **Internet-Based e-Learning** พัฒนามาจาก Computer-Based e-Learning และบรรจุเนื้อหาไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อไปยังแหล่งความรู้ โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ทุกเวลา ด้วยความได้เปรียบนี้เองที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ในเวลาที่ตนสะดวก แต่ก็มีข้อด้อยตรงที่ผู้เรียนไม่สามารถโต้ตอบกับผู้สอนได้ในทันทีทันใด

แกนหลักของการจัดการการเรียนรู้แบบ e-Learning ประกอบด้วย ผู้สอน ผู้ดูแลระบบ ผู้เรียน ซอฟต์แวร์ และสื่อการเรียนรู้ โดยขั้นตอนในการเรียนรู้แบบ e-Learning มีดังนี้

- 1) ผู้เรียนเข้าร่วมเรียนและเข้าถึงบทเรียนด้วยรหัสผ่าน
- 2) ผู้อำนวยการความสะดวกออกแบบโครงสร้างของระบบให้สะดวกต่อการจัดการสร้างห้องเรียนและการเข้าเรียนรู้
- 3) ผู้สอนดำเนินการจัดการบทเรียนและสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งองค์ประกอบในการสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น คำถาม และงานที่มอบหมายแก่ผู้เรียนให้ไปทำการค้นคว้า
- 4) ผู้เรียนใช้คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าเรียนรู้
- 5) ผู้เรียนใช้เครื่องมือของ e-Learning ที่ผู้ดูแลระบบได้ออกแบบไว้เพื่อเข้าใช้งาน
- 6) ผู้สอนทำการวัดผลการเรียนรู้ผ่านการเก็บคะแนนและจัดสอบวัดความรู้แบบออนไลน์ และ
- 7) ผู้สอนประกาศผลการเรียนออนไลน์ โดยผู้เรียนสามารถเข้าดูผลการเรียนได้ด้วยตนเอง

J. Dargham, D. Saedd and H. Mcheik (2012, pp. 341-343) ได้กล่าวถึงบทบาทขององค์ประกอบที่จะส่งผลให้ e-Learning ประสบความสำเร็จไว้ว่า ความสำเร็จของการเรียนรู้แบบ e-Learning ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการได้แก่

1) **ผู้เรียน (learner)** เป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจาก e-Learning ดังนั้นผู้เรียนควรเปิดใจยอมรับและทำความเข้าใจถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ออนไลน์ ต้องเข้าใจประเด็นสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ทักษะ ทักษะ และความร่วมมือ ผู้เรียนต้องกระตุ้นตนเอง มีทักษะคิดแบบมีวิจารณญาณ และเชื่อมั่นในประสบการณ์การเรียนรู้แบบออนไลน์ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ควบคุมตนเองในการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

2) **หลักสูตร (curriculum)** เป็นหลักสำคัญในการออกแบบสาระการเรียนรู้ ต้องได้รับการออกแบบให้น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ เนื้อหาต้องมีความชัดเจน ผู้สอนต้องให้ตัวอย่าง และมอบหมายงานที่มีคำสั่งและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนไม่ซับซ้อน มุ่งผลสัมฤทธิ์ด้านกระบวนการและผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องบูรณาการด้านทักษะชีวิต การงาน และประสบการณ์การเรียนรู้เข้าไว้ด้วยกัน โดยคงความสมดุลระหว่างเทคโนโลยี ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนผลการเรียนรู้ต้องเป็นไปในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

3) **ผู้อำนวยความสะดวก (facilitator)** มีหน้าที่ตรวจสอบหลักสูตร ต้องเป็นผู้ที่เข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการประสบการณ์ชีวิต การสื่อสาร ความเป็นมืออาชีพ และเนื้อหาการเรียนรู้เข้าไว้ด้วยกัน ต้องเข้าใจลึกซึ้งในเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ต้องมีความสามารถในการวางแผนและจัดการการเรียนรู้ ต้องมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ ต้องมีความสามารถในการจัดระบบและจัดการฐานข้อมูลการเรียนรู้ ต้องสามารถนำผู้เรียนให้ไปสู่ทิศทางทางการเรียนรู้ได้

4) **ผู้สอน (teacher)** มีหน้าที่หลักคือการส่งต่อความรู้และเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้ แนะนำ ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ที่สำคัญผู้สอนควรจัดหาสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม กระดานสนทนา และแผนการสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

e-Learning ในปัจจุบันพัฒนาไปไกลมาก โดยเฉพาะ Internet-Based e-Learning ที่มีผู้พัฒนาทั่วโลกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้และการฝึกอบรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นแนวการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันและในอนาคต โดยเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการได้ในเวลาที่สะดวกสำหรับตนเอง ผู้พัฒนา e-Learning ต่างปรับปรุงหลักสูตร รูปแบบวิธีการเรียน ตลอดจนการวัดประเมินผลการเรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปัจจุบัน ได้มี e-Learning รูปแบบที่มีวัตถุประสงค์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม สามารถเข้าเรียนในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้ได้อย่างเป็นอิสระ คือ หลักสูตรออนไลน์แบบเปิด เป็น e-Learning ในยุคใหม่ที่สามารถรองรับผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก

ให้สามารถเข้ามาศึกษาในเวลาพร้อม ๆ กัน ตามความต้องการในรูปแบบที่ไม่จำกัด โดยไม่ต้องการ
ใบรับรองคุณวุฒิใด ๆ เช่น Moodle, TEPE Online, DLIT และ MOOCs

Moodle

เป็นระบบการจัดการการเรียนรู้ที่เคยได้รับความนิยมค่อนข้างสูง ชื่อเต็มคือ Modular
Object-Oriented Dynamic Learning Environment Moodle ได้ถูกพัฒนาโดย Martin Dougiamas
เป็นโปรแกรมที่มีลักษณะเป็น open source ภายใต้ข้อตกลงของ GPL (General Public License) ซึ่ง
สามารถดาวน์โหลดไปใช้งานได้ฟรีจาก moodle.org โดยผู้ดูแลระบบ (admin) นำไปติดตั้งในเครื่อง
server ที่บริการ web server ที่รองรับ PHP Language และ MySQL เป็นโปรแกรมที่ประมวลผลใน
เครื่องบริการ (Server-Side Script) ทำหน้าที่ให้บริการ e-Learning ทำให้ผู้ดูแลระบบสามารถเปิด
ให้บริการแก่ผู้สอนและผู้เรียน ผ่านบริการ 2 ระบบ คือ

1) ระบบจัดการเนื้อหา (CMS: Course Management System) ซึ่งผู้สอนสามารถจัดการ
เนื้อหา เตรียมเอกสาร สื่อมัลติมีเดีย แบบฝึกหัดตามแผนการจัดการเรียนรู้ และ

2) ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS: Learning Management System) ซึ่งเป็นบริการให้ผู้เรียน
เข้าเรียนรู้ได้ตามลำดับ ตามช่วงเวลา ตามเงื่อนไขที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้อย่างเป็นระบบ และ
ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมแสดงผลการตัดเกรดได้แบบอัตโนมัติ

ปัจจุบันมีโปรแกรมที่ทำหน้าที่ซึ่งสามารถสร้างวัตถุเรียนรู้จากนอก Moodle แล้วนำเข้าไป
ไปใช้งานใน Moodle ได้ เช่น สกอร์ม (SCORM: Sharable Content Object Reference Model) ที่
สามารถนำไปติดตั้งเป็นส่วนหนึ่งใน Moodle หรือ โปรแกรมเลิร์นสแควร์ (Learnsquare) ได้

TEPE Online

TEPE Online ย่อมาจาก Teachers and Educational Personnel Enhancement Based on
Mission and Functional Areas as Majors เป็นหลักสูตรพัฒนาบุคลากรการศึกษาตามแบบที่ สคบศ.
ได้เคยจัดทำก่อนในระยะแรก มีวัตถุประสงค์คือ

- 1) เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีโอกาสได้รับการพัฒนางานในหน้าที่
โดยทั่วถึงและเท่าเทียมกันตามศักยภาพโดยไม่ทิ้งห้องเรียน
- 3) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการขอต่อใบประกอบวิชาชีพทางการ
ศึกษาสำหรับครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์
- 4) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อน
เป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หรือเชี่ยวชาญ และ

5) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ แต่มีข้อจำกัดที่สำคัญคือ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษา ต้องเข้ารับการพัฒนาตามที่หลักสูตรตามที่กำหนดเท่านั้นทำให้ต้องเสียเวลาปฏิบัติงานไปในช่วงที่หลักสูตรกำหนด

หลักสูตร e-Learning ตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มีทักษะชีวิตและอาชีพ มีทักษะด้านสารสนเทศ การใช้สื่อและการสื่อสาร มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยและจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย และพร้อมสู่การเป็นพลโลกในศตวรรษที่ 21 โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน การปรับรูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบใหม่คือ “การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดภารกิจและพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นฐานด้วยระบบออนไลน์ (Teachers and Educational Personnel Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors: TEPE Online)” ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาที่สามารถเรียนรู้ได้จากทุกสถานที่ ทุกเวลาตามความต้องการและความสนใจช่วยประหยัดงบประมาณของทางราชการได้อีกด้วย (www.tepeonline.org)

TEPE Online แนวใหม่จึงเป็นกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา มีการตรวจสอบควบคุมคุณภาพและการบรรลุผลตามเป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มีองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นและสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ตามบริบทในแต่ละตำแหน่ง และส่งเสริมความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบ TEPE Online แนวใหม่ประกอบด้วย 1) ส่วนการพัฒนาตนเอง 2) ส่วนการรับรองความรู้ โดยเริ่มจากความต้องการในการพัฒนาตนเองตามวัตถุประสงค์การพัฒนา เลือกหลักสูตรเพื่อศึกษาเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การพัฒนาที่มีอย่างหลากหลายและสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มีองค์ความรู้สำคัญที่จำเป็น การศึกษาผ่านระบบออนไลน์แบบ TEPE Online นี้มีการตรวจสอบผลการพัฒนา และการทดสอบเพื่อรับรองความรู้ โดยสาระสรุปจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 หลักสูตรของ TEPE Online

ที่มา : www.tepeonline.org

TEPE Online ประกอบด้วย

1. ระบบสมาชิก ใช้สำหรับให้ผู้เข้ารับการพัฒนาลงทะเบียนเข้ารับการพัฒนาทางเว็บไซต์ <http://www.tepeonline.org> เข้าสู่ระบบโดยการกรอกข้อมูลรายละเอียดสมาชิกตามความเป็นจริง ประกอบด้วย ชื่อ ชื่อสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง วิทยฐานะ หน่วยงาน ต้นสังกัดของผู้เข้ารับการพัฒนาและรายละเอียดอื่น ๆ ตามคำแนะนำของระบบ

2. ระบบการพัฒนาตนเอง โดยครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถเข้ารับการพัฒนาโดยเลือกวัตถุประสงค์หรือเลือกหลักสูตรสำหรับการพัฒนา ดำเนินการพัฒนา ประเมินผลการพัฒนาตามวิธีการที่กำหนดตามขั้นตอน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, น. 1-6) คือ

1) เลือกวัตถุประสงค์การพัฒนา ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถเลือกวัตถุประสงค์ของการพัฒนาได้จาก (1) หลักสูตรพัฒนางานในหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) หลักสูตรการพัฒนาตามนโยบาย และแหล่งเรียนรู้ของศูนย์ TEPE Online (3) หลักสูตร (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ (4) หลักสูตรการพัฒนาครูผู้ช่วยให้ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู (5) หลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อน เป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญและ (6) หลักสูตร การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการขอต่อไปประกอบวิชาชีพทางการศึกษาสำหรับครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์จากนั้น

2) ผู้เข้ารับการพัฒนาดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาที่หลักสูตรกำหนดไว้ โดยจะมีการทดสอบก่อนพัฒนา (Pre-Test) และทดสอบหลังพัฒนา (Post-Test) และ

3) การทดสอบเพื่อรับรองความรู้ เมื่อผู้เข้ารับการพัฒนาที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบตาม กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว สามารถขอวุฒิบัตรหรือหนังสือรับรองความรู้ได้ตามแต่กรณี หากไม่ ผ่านการประเมินผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถดำเนินการพัฒนาใหม่ได้

ระบบ TEPE Online แบ่งหลักสูตรพัฒนาออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. หลักสูตรการพัฒนางานในหน้าที่ ประกอบด้วยรายวิชา 4 หมวด ได้แก่

1) หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วยเนื้อหาวิชายุคใหม่ ที่ตอบสนองนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย และการเตรียมพร้อม ผู้เรียนเพื่อเป็นประชากรโลก เช่น วิชาการสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่ พลเมืองความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนหลักการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการ coaching การบริหาร จัดการห้องเรียนอัจฉริยะ (smart classroom) เป็นต้น

2) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยรายวิชาหลากหลาย ที่เป็นสาระการเรียนรู้หลัก แยกตามระดับชั้นต่าง ๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นต้น

3) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย รายวิชาการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานและ สมรรถนะหลักสำหรับครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์

4) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วยรายวิชาที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะการทำงาน ของแต่ละสายงาน เช่น ระเบียบงานสารบรรณการบริหารงานบุคคลการบริหารงานพัสดุการบริหาร การเงินการคลังภาครัฐการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในการพัฒนาภาวะผู้นำกับการ บริหารงานยุคใหม่จิตวิญญาณความเป็นครูแนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นต้น

2. หลักสูตรพัฒนาตามนโยบาย และแหล่งเรียนรู้ของศูนย์ TEPE Online ระดับ ภาค เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้ ประกอบด้วย

1) ระบบ Digital Library เป็นระบบดิจิทัลที่รวบรวม แหล่งความรู้ ทั้งเอกสาร สื่อ วิดีทัศน์ และงานวิจัย สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเข้าใช้งาน และเรียนรู้ได้ทุกที่ทุก เวลา

2) ระบบการถ่ายทอดความรู้ สาระนั้นรู้ จากศูนย์กลางทั้ง 9 ศูนย์ ทำให้ครู และบุคลากร ไม่ต้องเดินทางไปเรียนรู้ แต่สามารถเรียนรู้ได้จริงผ่านระบบออนไลน์ตามวัน และเวลาที่กำหนดไว้

3) คลินิกวิชาการ สำหรับให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ขอรับคำปรึกษา ด้าน วิชาการตามวันและเวลาที่กำหนดไว้

3. หลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา การพัฒนางานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การเงินและทรัพย์สิน การบริหาร ทั่วไปในเขตพื้นที่การศึกษา การประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลสถานศึกษา และปฏิบัติ หน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการวัดผลประเมินผลการพัฒนาระบบ TEPE Online ได้กำหนดให้มีการวัดผล ประเมินผลก่อนพัฒนาและเมื่อสิ้นสุดการพัฒนา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2558, น. 9)

1. การประเมินก่อนการพัฒนา ผู้เข้ารับการพัฒนาสมัครเข้ารับการพัฒนาในวิชาใดวิชา หนึ่ง ต้องเข้าโปรแกรมรับการประเมินความรู้ ก่อนรับการพัฒนาคด้วยการทดสอบความรู้เกี่ยวกับ องค์ความรู้ในแต่ละรายวิชา ตามจุดประสงค์ที่เข้ารับการพัฒนาซึ่งในแต่ละรายวิชาจะมีการกำหนด เกณฑ์ตัดสินผ่านไว้

2. การประเมินหลังการพัฒนา ผู้เข้ารับการพัฒนาต้องเข้ารับการประเมินความรู้ด้วยการ ทดสอบความรู้หลังการพัฒนาในแต่ละรายวิชาที่เข้ารับการพัฒนาในระบบ online ซึ่งจะกำหนด เกณฑ์ผ่านไว้ในแต่ละรายวิชา ในกรณีที่สอบไม่ผ่าน โปรแกรม จะให้กลับไปเรียนซ้ำได้ ซึ่งมี คำแนะนำไว้อย่างเป็นระบบ

ส่วนเกณฑ์การผ่านการพัฒนา การผ่านรายวิชา เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของ รายวิชานั้น ๆ ซึ่งจะใช้ผลการประเมินการผ่านเกณฑ์ตามวัตถุประสงค์ของการเข้าพัฒนา พิจารณา ประมวลผลการผ่านการพัฒนา ความรู้จากการทดสอบหลังการพัฒนาตามเกณฑ์การประเมิน รายวิชานั้น ในแต่ละรายวิชาในหมวดองค์ความรู้ หมวดสมรรถนะหลัก และหมวดสมรรถนะ ประจำสายงาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้ลงทะเบียนเข้ารับการพัฒนาตนเอง ได้ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดแล้ว สามารถ download เกียรติบัตรการเข้ารับการพัฒนาในระบบ และสามารถลงทะเบียนสมัครสอบเพื่อ ขอรับใบรับรองความรู้ (สัมฤทธิ์บัตร) กับศูนย์สอบจังหวัดต่อไป

DLIT หรือ Distance Learning Information Technology

ระบบ DLIT เป็นระบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดให้ดำเนินงานเป็นโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning: DL) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา คือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ได้ในทุกห้องเรียน ครูสามารถจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทุกภาคส่วน สามารถเข้ามามีส่วนร่วม (ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, 2559, น. 2)

DLIT มีเนื้อหาและเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม การสอบที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาวิชาชีพอย่างยั่งยืน เนื้อหาใน DLIT เป็นเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการและการใช้งานในชีวิตของครูและนักเรียนทุกคน มีเทคโนโลยียุคใหม่ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย เป็นสื่อออนไลน์ประเภทเปิด (open resources) สำหรับครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ที่สามารถเข้าถึง DLIT ได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และนำไปใช้ประกอบการสอนนักเรียนได้ ยกเว้นคลังข้อสอบที่อนุญาตเฉพาะกลุ่ม และเทคโนโลยีบางประเภทที่สนับสนุนเฉพาะบุคลากรทางการศึกษา เป้าหมายของ DLIT คือเพื่อประโยชน์ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ครูมีเครื่องมือที่ทำให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และการศึกษาไทยก้าวไปข้างหน้าอย่างแท้จริง (<http://www.dlit.ac.th/pages/aboutus.php>) DLIT มี 5 รูปแบบ ได้แก่

1) DLIT Classroom คือ ห้องเรียนที่ถ่ายทอดการจัดการเรียนรู้ในหัวข้อเรื่องที่ยากจากครูต้นแบบของโรงเรียนชั้นนำไปยังห้องเรียนปลายทาง เพื่อช่วยครูในห้องเรียนปลายทาง โดยเฉพาะกรณีที่ครูปลายทาง ไม่ใช่ครูตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือครูประสบปัญหาการสอนในหัวข้อเรื่องที่ยาก ๆ สามารถเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการสอนนักเรียนได้

2) DLIT Resources คือ คลังสื่อสำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) DLIT Digital Library คือ ห้องสมุดดิจิทัลเพื่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้สนใจทั่วไป มีเนื้อหาถูกต้อง ตอบสนองความต้องการและความสนใจเรียนรู้

4) DLIT PLC (Professional Learning Community) คือ ชุมชนการพัฒนาวิชาชีพครู ที่มีเครื่องมือในการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู พร้อมพื้นที่แห่งการแบ่งปัน และเรียนรู้หรือ share and learn และ

5) DLIT Assessment คือ คลังข้อสอบ ที่รวบรวมข้อสอบ ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) มีแนวปฏิบัติดังนี้ (ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, 2559, น. 6-7)

1) จัดเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในกระบวนการเรียน การสอน และการจัดการศึกษาด้วย DLIT

2) พัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วย DLIT

3) ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการศึกษาด้วย DLIT ตามความเหมาะสม

4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้และให้นักเรียนเข้าถึงการจัดการศึกษาด้วย DLIT ตามความเหมาะสม

5) วัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลาย ครอบคลุมมาตรฐาน และตัวชี้วัด หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง แต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงผลการเรียนรู้ของนักเรียน

6) นำผลการวัดและประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และวางแผนการสอน ซ่อมเสริมโดยใช้การจัดการศึกษาด้วย DLIT ตามความเหมาะสม

7) เข้าร่วมเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ครูมืออาชีพ เพื่อเผยแพร่ และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ในอันที่จะได้นำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การเข้าใช้งาน DLIT ผู้เรียนสามารถเข้าใช้ได้ที่ <http://www.dlit.ac.th> ซึ่งเริ่มด้วยการสมัครสมาชิก เมื่อระบบตอบรับ username และ password แล้ว ผู้เรียนสามารถเข้าใช้งานตามวัตถุประสงค์ของตนได้โดยสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้จากคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน

1. ห้องเรียน DLIT (DLIT Classroom) ซึ่งประกอบด้วยวิดีโอการสอน ที่ออกแบบไว้สำหรับห้องเรียนที่ขาดครูผู้สอนตรงที่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ทบทวนเนื้อหาบทเรียน วิดีโอบันทึกการสอน มีเนื้อหาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย

วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา วิดีโอการสอนแต่ละตอนมีความยาว 50 นาที บางเรื่องจะมีเอกสารประกอบการสอนให้ดาวน์โหลดได้ โดยผู้ใช้งานทั่วไปและสมาชิกสามารถดาวน์โหลดไฟล์เอกสารและไฟล์วิดีโอ หากผู้เรียนต้องการติดต่อครูผู้สอนเนื้อหาที่เรียน หรือมีคำถาม ข้อเสนอแนะ หรือต้องการจะแสดงความคิดเห็น ก็สามารถทำได้โดยคลิกเลือกที่รูปครูผู้สอนในวิชาที่ต้องการ

2. คลังสื่อการสอน (DLIT Resources) ซึ่งเป็นที่รวบรวมทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สื่อวิดีโอ รวบรวมคลิปวิดีโอประกอบการสอน มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระหลักได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหน่วยการจัดการเรียนรู้กลาง ใน 5 กลุ่มสาระหลักของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก Brain-Based Learning (BBL) มีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง ในแต่ละชั่วโมงประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ใบความรู้ ใบงาน เครื่องมือวัดและประเมินผล ครูผู้สอนสามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้รายชั่วโมงนี้ไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบฟอร์มและจุดเน้นที่แต่ละโรงเรียนกำหนดได้ 3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท learning object สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ที่ออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะและ 4) สื่อประเภทเสียง เป็นสื่อการฟังจับใจความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา

3. ห้องสมุดดิจิทัล (DLIT Digital Library) เป็นห้องสมุดออนไลน์เพื่อครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้สนใจทั่วไป เป็นแหล่งรวมเว็บไซต์ มีสื่อใช้ประกอบการสอนมีเนื้อหาถูกต้อง แบ่งหมวดหมู่หลากหลายตอบสนองความต้องการและความสนใจเรียนรู้ โดยได้จัดทำ link ไว้เพื่อเข้าสู่ห้องสมุดออนไลน์ต่าง ๆ ได้แก่ 1) ห้องสมุดออนไลน์จากสถาบันต่าง ๆ ที่รวบรวมหนังสือหายาก งานนิพนธ์ และวารสารวิชาการ 2) สื่อการเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 3) e-Library ของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และ 4) ตัวอย่างโครงงานและรายงานของผู้เรียนที่ครูรับรอง

4. การพัฒนาวิชาชีพครู (DLIT PLC: Professional Learning Community) หรือชุมชนการเรียนรู้ครูมืออาชีพ คือ ช่องทางในการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้กับครูทั่วประเทศ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู โดยระบบได้ทำ link ไว้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) BBL ที่เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ในลักษณะคลิปวิดีโอ ไฟล์การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ BBL 2) โททอล์คครู ที่ได้รวบรวมองค์ความรู้ในลักษณะคลิปวิดีโอ ไฟล์การจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในรายการโททอล์คครูทั้งหมด และ 3) Share and Learn เป็นช่องทางสำหรับให้สมาชิก PLC ได้เข้าไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5. คลังข้อสอบออนไลน์ (DLIT Assessment) เป็นแหล่งข้อสอบออนไลน์ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จัดทำเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยไม่มุ่งเน้นเพื่อใช้เป็นข้อสอบเพื่อตัดสินผลการเรียน (Assessment for Learning) ซึ่งระบบคลังข้อสอบมาตรฐานสามารถใช้งานได้เฉพาะโรงเรียนที่เป็นสมาชิกเท่านั้น ยังไม่เปิดให้บุคคลทั่วไปได้ใช้งาน

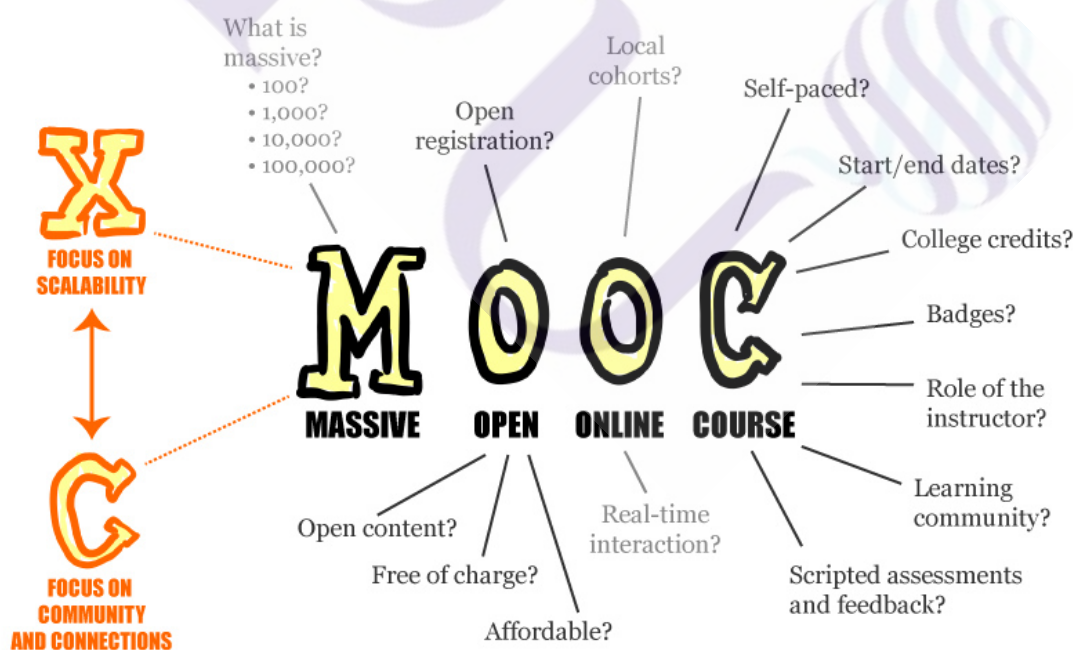
หลักสูตรออนไลน์แบบเปิด (Massive Open Online Courses-MOOCs)

คำว่า MOOCs ถูกเรียกโดย Dave Cormier แห่ง University of Prince Edward Island ในปี ค.ศ. 2008 สำหรับห้องเรียนออนไลน์ขนาดใหญ่ที่ผู้สอนคือ George Siemens แห่ง Athabasca University และ Stephen Downes แห่ง Canada's National Research Council Canada ซึ่ง MOOCs ย่อมาจาก Massive Open Online Courses มีความหมายตรงตัวว่า หลักสูตร (courses) การเรียนออนไลน์ (online) แบบระบบเปิด (open) และสามารถลงทะเบียนเข้าใช้ได้มากกว่า 10,000 คนในเวลาเดียวกัน เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning อีกรูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นสำหรับการเรียนการสอนกลุ่มขนาดใหญ่แบบเสรี รองรับการเข้ามาเรียน (ใช้งานระบบ) ในปริมาณมาก ๆ พร้อม ๆ กัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การรับรองเนื้อหาที่เป็นการรับรองเนื้อหาแบบเปิด (Open Licensing of Content) เนื้อหา รูปภาพ วิดีทัศน์ หรือสื่อผสมต่าง ๆ ได้ถูกรวบรวมจัดเก็บไว้ภายใต้การบริหารจัดการด้วยแหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิด หรือ OER (Open Educational Resources) โดยผู้ที่ต้องการสร้างหลักสูตรสามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งนี้มาใช้สร้างสรรค์หลักสูตรเพื่อต่อยอดได้อีกมากมาย โดยไม่ต้องกังวลเรื่องลิขสิทธิ์แต่อย่างใด ทั้งยังช่วยลดช่องว่างทางการศึกษาและเปิดโอกาสแก่ผู้สนใจที่เป็นทั้งนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่สนใจหรือที่อาศัยอยู่ห่างไกลได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ทุกที่ทุกเวลา

MOOCs นั้นแตกต่างจาก e-Learning ทั่วไปคือ e-Learning แบบเดิม ๆ ส่วนใหญ่ที่มักจะมีขนาดของผู้เรียนจำกัดและวัตถุประสงค์ก็มักจะทำการสอนในสถาบันการศึกษาที่อาจมีการเก็บค่าเล่าเรียน เมื่อเรียนจบแล้วสามารถรับหลักฐานการสำเร็จการศึกษาได้ แต่ในระบบของ MOOCs นั้นการเรียนการสอนจะมีไว้สำหรับคนในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายทอดสดหรือบันทึกวิดีโอ โดยเฉพาะระบบการสอนของมหาวิทยาลัยเปิดต่าง ๆ ซึ่งเริ่มมาจากฝั่งอังกฤษและอเมริกา และในประเทศไทยอย่าง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งพวกโรงเรียนกวดวิชาต่าง ๆ มีโอกาสที่จะได้เรียนกับกับครูหรืออาจารย์เก่ง ๆ ของสถาบันดัง ๆ ทั้งหลาย ในช่วงปี ค.ศ. 2002 มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงเช่น MIT และ Yale University ได้ริเริ่มสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) โดยเผยแพร่สื่อการเรียน

การสอนฟรีทางออนไลน์ที่เรียกว่า OCW (Open Courseware) ชื่อ MIT Open Courseware และ Yale Open Courseware และมีการเผยแพร่การสอนฟรีทาง YouTube แต่เป็นการเรียนรู้แบบทางเดียว เทคโนโลยีและรูปแบบการสอนแบบ MOOCs เน้นการโต้ตอบ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในบทเรียนได้ โดยผสมผสานเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมและเพิ่มเทคโนโลยีใหม่เข้าไปเพื่อตอบโจทย์ที่ e-Learning เดิม ๆ ยังทำไม่ได้

MOOCs เป็นที่นิยมมากก็เพราะ MOOCs เริ่มทดลองใช้ในมหาวิทยาลัยชั้นนำของสหรัฐอเมริกา เช่น Harvard University, MIT และ University of California Berkeley โดยการเริ่มต้นจากภายในมหาวิทยาลัยก่อน ต่อมาจึงพัฒนามาเป็นความร่วมมือระหว่างหลาย ๆ มหาวิทยาลัย มีการจัดทำ Platform ให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถนำเอาวิชาที่มีอยู่แล้วใส่เข้าไปในระบบ เพื่อแบ่งปันข้อมูลและเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าถึงข้อมูลในหลักสูตรต่างๆ ได้ง่ายขึ้น เช่น edX ซึ่งเป็น platform ที่เปิดตัวไปเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2555 MOOCs จึงเป็นรูปแบบหนึ่งในการนำเสนอระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่รองรับการเข้าถึงของผู้เรียนจากทุกที่ทั่วโลกได้เป็นจำนวนมาก และมีบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนแบบออนไลน์ได้ฟรีจำนวนมากจากมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นนำของโลก ในบางหลักสูตรเมื่อผู้เรียนเรียนจบ สามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนหน่วยกิตในมหาวิทยาลัยได้ หรือรับประกาศนียบัตรได้โดยอาจมีค่าใช้จ่ายตามเงื่อนไขของแต่ละหลักสูตร (<http://www.learn.in.th/heart-of-mooc/#more-485>)

ภาพที่ 2.2 ภาพรวมของ MOOCs

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Massive_open_online_course

การเรียนรู้ด้วยระบบ MOOCs มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ 1) การรวบรวมความรู้ (aggregation) การเข้าถึงและรวบรวมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) การสร้างความสัมพันธ์ (relation) หลังจากการอ่าน ดูหรือฟัง บางเนื้อหาผู้เรียนอาจจะท้อและสร้างสัมพันธ์ว่า อะไรที่ผู้เรียนรู้อแล้ว อะไรคือประสบการณ์เดิม โดยอาจจะใช้หลักการของแผนผังมโนทัศน์ หรือการสรุปประเด็น 3) การสร้างสรรค์ (creation) หลังกระบวนการสะท้อนและสร้างความรู้ ผู้เรียนอาจสร้างสรรค์บางสิ่งเป็นของตนเอง เช่น บล็อก วิดีทัศน์ การนำเสนอ เป็นต้น และ 4) การแบ่งปัน (sharing) ผู้เรียนอาจแบ่งปันผลงานกับคนอื่น ๆ บนเครือข่ายได้ด้วยวิธีการ 3 ประการ (<http://www.sms-stou.org/archives/1476?lang=th>) ได้แก่ 1) การเข้าถึง (Accessibility) การเรียนผ่าน MOOCs นั้น ส่วนใหญ่จะไม่มีค่าใช้จ่ายหรือเรียกเก็บค่าใช้จ่ายต่ำ โดยผู้จัดทำ สถาบันหรือมหาวิทยาลัย เป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนเริ่มต้นด้วยแนวคิด “ขยายโอกาสทางการศึกษา” นอกจากนี้ ผู้เรียนเพียงแค่อินเทอร์เน็ตและเครื่องคอมพิวเตอร์ก็สามารถเข้าเรียนได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปเรียนที่สถาบันหรือมหาวิทยาลัยด้วยตนเอง 2) การปฏิสัมพันธ์ (interaction) การเรียนผ่าน MOOCs นั้นจะประกอบด้วยกิจกรรมประเมินผลการเรียนแทรกอยู่ตลอด ทำให้ผู้เรียนต้องตั้งใจเรียนและมีปฏิสัมพันธ์ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามกับผู้เรียนด้วยกัน ที่มีอยู่ทั่วโลกได้ และปรึกษากับผู้สอนได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนปฏิสัมพันธ์ด้วยระบบออนไลน์ได้ ถึงแม้จะมีผู้เรียนเป็นจำนวนมากก็ตาม และ 3) ความอิสระ (autonomy) ระบบ MOOCs สามารถรองรับผู้เรียนทุกคน ไม่ว่าจะอายุเท่าไร อยู่ที่ไหน สามารถใช้สิทธิเข้าเรียนได้เหมือนกันหมด โดยเลือกวิชาที่อยากเรียนได้อย่างอิสระในสถานที่และเวลาที่สะดวก โดยเฉพาะการเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตัวเองตามอัธยาศัย (self-pace) ผู้เรียนสามารถกำหนดตารางการเรียนด้วยตัวเองได้

ระบบการเรียนการสอนแบบ MOOCs ที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เช่น

- 1) KHAN ACADEMY (www.khanacademy.org) ก่อตั้ง โดย Salman Khan
 - 2) COURSERA (www.coursera.org) ก่อตั้งโดยคณาจารย์แห่ง Stanford University
 - 3) UDACITY (www.udacity.com) หลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ แห่ง Stanford University
 - 4) edX (www.edx.org) ก่อตั้งโดย Harvard University และ Massachusetts Institute of Technology: MIT
- ส่วนในประเทศไทยก็มีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการในลักษณะเดียวกันคือ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย หรือ Thailand Cyber University (TCU: thaicyberu.go.th) ซึ่งเป็นโครงการภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ

1. **Khan Academy** (www.khanacademy.org) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2006 โดย Salman Khan ก่อตั้งเป็น Khan Academy อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ได้นำเนื้อหากลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ แคลคูลัส ตรีโกณมิติ Differential Equation จัดทำเป็น video clip สั้น ๆ แต่ละเรื่องในลักษณะออนไลน์ตัวต่อตัว โดยบรรยายเจาะลึกรายละเอียดของเนื้อหา พร้อมโจทย์ของแต่ละวิชา และเผยแพร่ผ่าน YouTube ได้รับความนิยมนับเป็นอย่างมากจากนักเรียนและนักศึกษาตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในการศึกษาด้วยตนเองเพื่อเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจในวิชาเหล่านี้ และต่อมา Khan Academy ได้รับความสนับสนุนเงินทุนจากมูลนิธิ Bill & Melinda Gates Foundation รวมทั้งมูลนิธิ Lehmann และบริษัท Google เพื่อสร้างบทเรียนเสริมในวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีก จึงได้ขยายครอบคลุมวิชาประวัติศาสตร์ สุขภาพ การแพทย์การเงิน ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ดาราศาสตร์ ประวัติศาสตร์อเมริกา เศรษฐศาสตร์ ดนตรี วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์จักรวาลวิทยา เป็นต้น รวมทั้งแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ได้แก่ ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอิตาลี ภาษานอร์เวย์ ภาษาโปแลนด์ ภาษาโปรตุเกส ภาษารัสเซีย ภาษาตุรกี ภาษากรีก ภาษาอารบิก ภาษาบัลแกเรีย ภาษายูเครน ภาษาจีน ภาษามาลเลย์ ภาษาเบงกาลี ภาษาฮินดี ฯลฯ (วิภา เจริญกัญญารักษ์, 2558, น. 3)

2. **Coursera** (www.coursera.org) ถูกสร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2012 โดย Andrew Ng และ Daphne Koller ศาสตราจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ของ Stanford University หลังจากผ่านไป 1 ปีเว็บนี้กลายเป็นเว็บที่ได้รับความนิยมสูงสุด มีผู้เรียนมากกว่า 3 ล้านคนเข้าร่วมเรียนในหลากหลายหัวข้อของมหาวิทยาลัย 62 แห่งที่ตั้งอยู่ในหลายประเทศ จุดเด่นของเว็บนี้คือ เปิดสอนหลักสูตรที่ครอบคลุมหลากหลายสาขาวิชา ได้แก่ ศิลปะ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ กฎหมาย วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ เคมีและอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสอนโดยอาจารย์ที่มีชื่อเสียงจากทั่วโลก แต่ละหลักสูตรของเว็บนี้มีตารางเรียนที่แน่นอน ดังนั้นผู้เรียนต้องแน่ใจว่ามีเวลาว่างพอที่จะเข้าเรียนในแต่ละหลักสูตร แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องทำให้ไม่สามารถเรียนตามเวลาที่กำหนดไว้ก็สามารถเรียนเมื่อหลักสูตรเปิดการสอนใหม่ในครั้งต่อไป มีบางหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถวางแผนตารางเรียนเองได้ หลักสูตรที่เปิดสอนในเว็บนี้ไม่ได้ผลิตโดยตัวเอง แต่อนุญาตให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผลิตตามข้อเสนอแนะและโครงสร้างทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยวิดีโอการสอนสั้น ๆ ทุกสัปดาห์คำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหา การบ้าน การทดสอบกลางภาคและปลายภาค ส่วนประกอบเหล่านี้แตกต่างกันในแต่ละหลักสูตร เช่น บางหลักสูตรมีเพียงคำถามสั้น ๆ และวิดีโอ ในขณะที่บางหลักสูตรมีเพียงการทดสอบปลายภาค การตัดสินใจที่จะเลือกรูปแบบการสอน เนื้อหาที่ใช้ในหลักสูตรและการประเมินผลขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ดังนั้นคุณภาพและรูปแบบแตกต่าง

กันในแต่ละหลักสูตร โดยหลักสูตรเกือบทั้งหมดให้ประกาศนียบัตรฟรีหลังจบการศึกษา มีบางหลักสูตรเท่านั้นมีค่าธรรมเนียม

3. Udacity (www.udacity.com) สร้างขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 2012 โดย Sebastian Thrun, David Stavens และ Mike Sokolsky ซึ่งเป็นบุคลากรของ Stanford University เน้นเปิดหลักสูตรในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ต่อมาได้ขยายสู่สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ และธุรกิจ หลักสูตรทั้งหมดมีตารางเรียนแบบที่ผู้เรียนสามารถวางแผนเองได้ ผู้เรียนสามารถศึกษามากน้อยได้ตามที่ต้องการในแต่ละสัปดาห์ เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลาว่างน้อย มีหลักสูตรที่สอนแบบเบื้องต้น (introductory course) จำนวนมาก โดยเว็บนี้ได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับเริ่มต้น (beginner) ระดับกลาง (intermediate) และระดับสูง (advanced) แต่ละหลักสูตรมีข้อกำหนด (requirement) และการติดตามผล ที่ทำให้ง่ายที่จะวางแผนหลักสูตรระดับปริญญา เว็บนี้สร้างหลักสูตรทั้งหมดด้วยตัวเองไม่ต้องอาศัยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และดำเนินการสอนที่มีรูปแบบที่เฉพาะของตนเอง มีการควบคุมคุณภาพที่เคร่งครัด คณะผู้สอน ผู้ช่วยสอน และบรรณาธิการวิดีโอทำงานใกล้ชิดกันเพื่อสร้างหลักสูตรที่มีคุณภาพ

4. edX (www.edx.org) สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2012 โดย MIT และ Harvard University โดยเริ่มต้นเปิดสอนหลักสูตรในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์ ผ่านไป 1 ปีได้ขยายสู่สาขาวิชามนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ ขณะนั้นมีหลายมหาวิทยาลัยเข้าร่วมกับการเริ่มดำเนินการที่ไม่หวังผลกำไรของเว็บนี้ ได้แก่ UC Berkeley, The University of Texas System, McGill University, Australian National University, University of Toronto, Ecole Polytechnique de Lausanne และ Rice University หลักสูตรของ edX มีความเหมือนเป็นอย่างมากกับหลักสูตรแบบออฟไลน์ของมหาวิทยาลัยเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบ้านของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ซึ่งลึกซึ้งและเป็นเชิงโต้ตอบมาก หลักสูตร edX ทำทายความสามารถมากกว่าหลักสูตรของเว็บอื่น มีความเคร่งครัดมากกว่าหลักสูตรของ Coursera กระบวนการศึกษาของระบบนี้ได้รับการออกแบบให้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนมากที่สุด (<http://blog.accreditable.com/beginners-guide-to-moocs-1-major-mooc-platforms>)

Thai MOOC

Thai MOOC ย่อมาจาก Thailand Massive Open Online Course เป็นการให้การศึกษา ระบบเปิดที่เกิดจากความร่วมมือใน โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (หน่วยงานภายใต้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) และ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดการทั้งระบบตั้งแต่โครงสร้างพื้นฐาน

ทางเทคโนโลยี ระบบเครือข่าย โปรแกรมระบบจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน โดยมีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมพัฒนารายวิชาและจัดการเรียนการสอน โดยโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย จะเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลและประสานให้เกิดการจัดเรียนการสอน มาตรฐานการศึกษาและการจัดเก็บประวัติและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

Thai MOOC เป็นหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดที่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ไม่มีการเก็บค่าลงทะเบียนเรียน ไม่ต้องสอบเข้า และไม่มีการจำกัดจำนวนรับ ไม่มีเงื่อนไขและข้อจำกัดใด ๆ รายวิชาใน Thai MOOC ผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ทั้งจากคณาจารย์จากสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอาจารย์มหาวิทยาลัยและจากผู้เชี่ยวชาญที่มาจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้ที่เชี่ยวชาญผู้ปฏิบัติงานจริงในอุตสาหกรรม หรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพ และผู้ผลิตเนื้อหาเหล่านี้รวมทั้งคณาจารย์ในสาขาที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้สอนรายวิชาที่มีให้บริการ

การเรียนรู้ใน Thai MOOC จะมีทั้งรายวิชาที่เปิดทำการสอนในสถาบันการศึกษาในมหาวิทยาลัยรายวิชาเพื่อการศึกษาต่อเนื่องของวิชาชีพต่าง ๆ รายวิชาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต รายวิชาความรู้เพื่อการทำงานหรือพัฒนาศักยภาพในการทำงาน รายวิชาด้านสังคม เช่น การพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิต และการใช้ภาษาต่าง ๆ โดยในระยะแรกรายวิชาใน Thai MOOC จะเป็นรายวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาเพื่อการศึกษาต่อเนื่องในวิชาชีพต่าง ๆ รายวิชาเพื่อการพัฒนาตนเอง และรายวิชาเพื่อการดำรงชีพประกอบอาชีพ

การเรียนรู้ใน Thai MOOC นั้นผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจโดยไม่ต้องทดสอบความรู้ไม่ต้องการจะนำประวัติและผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ก็สามารถเรียนจนจบได้ โดยไม่ต้องทดสอบความรู้ ถ้าผู้เรียนต้องการเก็บประวัติและผลการเรียนเพื่อไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเทียบโอนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา นำไปใช้เป็นหน่วยกิตในการเรียนหลักสูตรปกติของตนเอง หรือเก็บประวัติและผลการเรียนเพื่อเสนอหัวหน้างานและหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพ (วิชาชีพครู วิชาชีพพยาบาล วิชาชีพเภสัชกร ฯลฯ) หรือเพื่อการสมัครงาน เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องเข้าทำการทดสอบความรู้ในสถานที่ โดยมีการตรวจสอบตัวตนที่แท้จริงของผู้เรียน ประวัติและผลการเรียนรู้ของทุกคนจะถูกจัดเก็บอย่างต่อเนื่องในฐานข้อมูลประวัติการเรียนรู้และธนาคารหน่วยกิต ผู้เรียนเลือกที่จะเปิดเผยประวัติหรือไม่เปิดเผยก็ได้โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นผู้ดูแลควบคุม ตรวจสอบความถูกต้องและความปลอดภัยของระบบ ดังระบบในภาพที่ 2.3

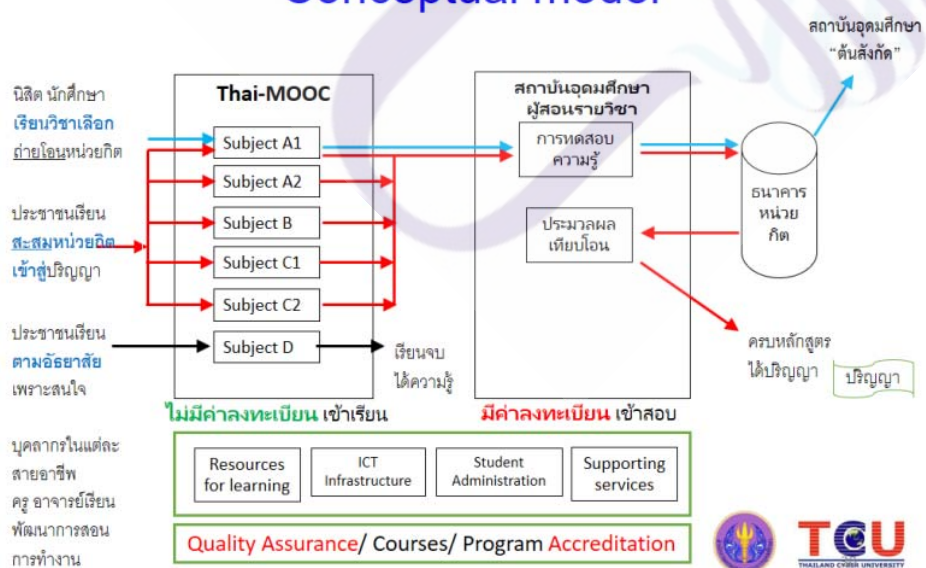
ในปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในระบบการศึกษาทางไกลแบบเปิด มีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนทั่วไป โดยใช้ช่องทาง MOOC ได้มีโครงการนำร่องเพื่อเตรียมความพร้อมโดยมีการจัดทำสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่ให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ซึ่งนับว่าเป็นรากฐานสำคัญในการก้าวไปสู่ MOOC ในอนาคตได้ โดยเปิดบริการในรูปแบบ

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ที่เป็นเอกสารการสอนในแต่ละสาขาวิชาต่าง ๆ และวรรณกรรมไทยซึ่งให้บริการฟรีผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

2) STOU LOM (STOU Learning Object Module) ประกอบด้วยเนื้อหาในศาสตร์ต่าง ๆ โดยเปิดกว้างเพื่อส่งเสริมเรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่า 200 LOM (STOU Learning Object Module, 2015)

3) STOU Online Courseware โครงการนี้เป็นโครงการนำร่องในปี พ.ศ. 2556 ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้จัดทำเป็นบทเรียนบริการแบบเปิดเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตโดยไม่มีค่าใช้จ่าย มีชุดบทเรียนตามสาขาวิชาต่าง ๆ โดยมีการกำหนดระยะเวลาเรียน (วิภา เจริญกัญฑ์, 2558, น. 11-12)

Thailand Massive Open Online Course Conceptual model

ภาพที่ 2.3 รูปแบบหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดประเทศไทย

ที่มา : <https://www.thaicyberu.go.th%2Fdocument%2FIEC2016%2FgrandThai-MOOC-iec2016.pptx>

ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ มีพัฒนาการที่เริ่มต้นมาจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aid Instruction: CAI) ซึ่งมุ่งปรับเนื้อหาการสอนในลักษณะเดิมให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (digital) รวมถึงการใช้เครื่องมือเพื่อการติดต่อสื่อสารแบบออนไลน์ ให้เป็นเครื่องมือจัดการบทเรียน และก้าวหน้ามาจนถึงยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน e-Learning ได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวาง มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งความรู้ มีการพัฒนาเครื่องมือเสริม เช่น กระดานข่าว (web board) และห้องสนทนา (chat room) เพื่อการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัจจุบันระบบการจัดการการเรียนรู้ได้ก้าวหน้ามาถึงขั้นการบูรณาการเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาไว้ด้วยกัน เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมการเรียนรู้ มีการใช้เครื่องมือในการสร้างและจัดการเนื้อหาของบทเรียนรวมไว้ในระบบซึ่งมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น โดยเน้นที่การส่งเสริมการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีการนำสื่อที่ทันสมัยมาเสริมการเรียนรู้ และเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันมีผู้ให้บริการระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ (OLMS) ที่ได้รับความนิยมในลำดับต้น ๆ ทั้งแบบให้ใช้ฟรี เช่น Google Classroom, Moodle, Edomo และแบบที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เช่น Blackboard โดยทั้งสองแบบนี้มีทั้งที่ต้องติดตั้งใช้งานเอง ซึ่งต้องมีแม่ข่าย (server) ในการให้บริการ และแบบที่ไม่ต้องมีแม่ข่าย ซึ่งใช้บริการผ่านเครือข่ายแบบกลุ่มเมฆ (cloud-based systems) ระบบที่เป็นที่รู้จักและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ Moodle และล่าสุด Google Classroom เป็นระบบที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

กล่าวได้ว่าการเรียนรู้ของมนุษย์มีพัฒนาวิธีการจัดการการเรียนรู้ได้ก้าวหน้าไปตามลำดับ แต่ถึงไปทางการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นเรื่อย ๆ e-Learning เป็นระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานไปสู่การเรียนรู้แบบใหม่ ๆ ที่อำนวยความสะดวกทั้งแก่ผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบเดิมก็จะเปลี่ยนเป็นการกำหนดให้ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกเวลาที่สะดวก เพื่อเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านอุปกรณ์ทั้งที่เป็นแบบตั้งโต๊ะและไร้สาย การเรียนในระบบที่เลือกใช้การเรียนแบบออนไลน์ให้เห็นได้มากขึ้น เพราะผู้สอนสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ได้หลากหลาย กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับทุกคนก็เป็นแนวโน้มที่จะมีพัฒนาการมากขึ้นเรื่อย ๆ

สถาบันการศึกษาชั้นนำได้พัฒนาระบบการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสังคม ทำให้ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันอันมีชื่อเสียงมีโอกาสได้เรียนรู้จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและมีชื่อเสียงได้ในรายวิชาที่ตนต้องการเรียนรู้หรือต้องการการพัฒนา ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ก็มีผู้พัฒนารายใหม่ ๆ ที่นำเสนอระบบที่อำนวยความสะดวก ใช้งานง่าย ผ่านอุปกรณ์หลากหลาย มีประสิทธิภาพสูง และไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อให้สถาบันการศึกษา หรือ

ผู้สนใจได้นำไปใช้ออกแบบหลักสูตร หรือรายวิชาของตนได้ โดยระบบได้รับการออกแบบบนพื้นฐานของหลักการออกแบบการเรียนการสอนที่มีระบบประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน

ระบบการจัดการการเรียนรู้เป็นซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการการเรียนการสอนผ่านเว็บ จะประกอบด้วยเครื่องมืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ดูแลระบบ โดยที่ระบบการจัดการการเรียนรู้ (LMS) จะเป็นระบบที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการสอนและการเรียนรู้แบบออนไลน์ ที่ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การติดต่อ สื่อสาร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการจัดการทดสอบ การประเมินผล การสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้สอนสามารถนำเนื้อหาและสื่อการสอนขึ้นเว็บไซต์ (website) ตามรายวิชาที่ระบบจัดไว้ให้ โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหา กิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยผ่านเว็บ ผู้สอนและผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารผ่านทางเครื่องมือการสื่อสารที่ระบบจัดไว้ให้ เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) ห้องสนทนา (chat room) กระดานข่าว (web board) เป็นต้น และยังมีระบบการเก็บบันทึกข้อมูล กิจกรรมการเรียนของผู้เรียน เพื่อผู้สอนสามารถนำไปวิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วยการจัดการคอร์สแวร์ (courseware) และเนื้อหาของบทเรียนของการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิง (e-Learning) ฅนอมพร เลหาจรัสแสง (2549) ได้ศึกษาระบบจัดการการเรียนรู้ในอดีตพบว่าระบบส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องมือสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (student community building) เช่น เครื่องมือนำเสนอวิดีโอ (video service) กระดานข่าว เครื่องมือสนับสนุนการใช้เนื้อหาาร่วมกัน (content sharing and reuse) เครื่องมือจัดการหลักสูตร (curriculum management) และมาตรฐานการเรียนการสอน (standards compliance) โดยมีเพียงครึ่งหนึ่งของระบบที่ได้รับการประเมินเท่านั้นที่มีเครื่องมือช่วยในการออกแบบการเรียนการสอน (instructional design tools)

ระบบการจัดการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วย

1) ระบบสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยมีการแนะนำผู้เรียนอย่างมีระบบ เช่น มีการออกแบบให้มีการจัดหาคำแนะนำให้แก่ผู้เรียนในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนะนำวิธีในการเขียนรายงานสะท้อนความคิดเห็นเพื่อแบ่งปันความคิดและประสบการณ์ หรือแนะนำ วิจัยผลงานของผู้เรียนคนอื่นอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา

2) มีเครื่องมือช่วยในการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรม รวมทั้งมีระบบสนับสนุนผู้สอนในแง่ของการออกแบบในเชิงลำดับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ หรือการสนับสนุนผู้เรียนในด้านการเข้าถึงการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นในกิจกรรมที่ทำอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีเครื่องมือที่อนุญาตให้ผู้สอนออกแบบสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่มี

ความหมายสำหรับผู้เรียนด้วยวิธีการทางระบบ และเครื่องมือชั้นสูงอื่น ๆ ให้ผู้สอนเลือกพัฒนาเข้ามาในบทเรียน

3) มีการติดต่อสื่อสาร เช่น มีห้องสนทนาเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยน อภิปราย และแสดงความคิดเห็น สามารถเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์แบบเคลื่อนที่ได้ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงไปหาสื่อภาพเคลื่อนไหวและเสียงได้

จุดประสงค์หลักในการพัฒนาระบบก็เพื่อสร้างระบบการเรียนรู้ที่ใช้งานในหน่วยงานได้ ทั้ง e-Learning หรือระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ซึ่งระบบการจัดการการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1) ระบบจัดการหลักสูตร (Course Management System) กลุ่มผู้ใช้งานแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหารระบบ โดยสามารถเข้าสู่ระบบจากที่ไหน เวลาใดก็ได้ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นระบบที่สามารถรองรับจำนวน User และ จำนวนบทเรียนได้ไม่จำกัด โดยขึ้นอยู่กับ Hardware/Software ที่ใช้ และระบบสามารถรองรับการใช้งานภาษาต่าง ๆ ได้

2) ระบบการสร้างบทเรียน (Content Management System) ประกอบด้วยเครื่องมือในการช่วยสร้างเนื้อหา (content) ที่สามารถใช้งานได้ดีทั้งกับบทเรียนในรูปแบบตัวอักษรและบทเรียนในรูปแบบ streaming media

3) ระบบการทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluation System) มีระบบคลังข้อสอบ โดยเป็นระบบการสุ่มข้อสอบ สามารถจับเวลาการทำข้อสอบและการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ พร้อมเฉลย รายงานสถิติ คะแนน และสถิติการเข้าเรียนของนักเรียน

4) ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ (Course Tools System) ประกอบด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารระหว่าง ผู้เรียนกับผู้สอน และ ผู้เรียนกับผู้เรียน ได้แก่ กระดานข่าวและห้องสนทนาที่สามารถเก็บประวัติของข้อมูลเหล่านี้ได้

5) ระบบจัดการข้อมูล (Data Management System) ประกอบด้วยระบบจัดการไฟล์และโพลเดอร์ ผู้สอนมีเนื้อที่เก็บข้อมูลบทเรียนเป็นของตนเอง ตามที่ผู้ดูแลระบบกำหนด

ลักษณะทั่วไปของระบบการจัดการการเรียนรู้มีดังนี้

- 1) ระบบงานเป็นแบบ client/server ที่สามารถใช้งานได้โดยไม่จำกัดจำนวนผู้ใช้
- 2) ระบบสามารถแสดงผลส่วนเมนู
- 3) ผู้สอนสามารถสร้างแหล่งความรู้หรือเนื้อหาวิชาได้ โดยผ่านฟังก์ชันต่าง ๆ ที่ระบบกำหนดไว้ให้ และสามารถสร้างจุดเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของแหล่งข้อมูลภายนอกได้ด้วยเช่นกัน
- 4) ระบบรองรับมาตรฐาน SCORM (Sharable Content Object Reference Module) ขั้นพื้นฐาน (basic support for standard learning objects) โดยใช้ SCORM content packages ได้

5) ผู้เรียนสามารถเลือกดูส่วนที่สนใจของรายวิชาได้ เช่น ประกาศของรายวิชา ตารางงานและงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน

6) ผู้ใช้ระดับผู้ดูแลระบบ ผู้สอน และผู้เรียน สามารถล็อกอินเข้าระบบได้

7) ส่วนการจัดการกับเนื้อหา ได้แก่ ตารางการสอน (schedule plan) การจัดการ เว็บไซต์ (website management) การบริหารจัดการของผู้ใช้ (user management) การจัดการ โมดูล (module management) และการจัดการกลุ่มผู้เรียน (class management)

8) ระบบ ประกอบด้วย

- การจัดการรายวิชา (course management)

- ห้องสนทนา (chat room)

- หัวข้อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (discussion forum)

- ระบบเก็บคำศัพท์ (glossary)

- พื้นที่เก็บสื่อประกอบการเรียนการสอน (workshop area) ในรูปแบบของ มัลติมีเดีย ได้แก่ multimedia video clip หรือ audio files

- ระบบจัดการตัวเลือก (choice)

- ระบบประเมินผล (assessments)

- สถิติการเข้ามาใช้งาน (course statistics)

9) การมีคำอธิบายช่วยเหลือการใช้งาน (help) ของผู้สอนและผู้เรียน

โปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา Google Apps for Education

จุดเริ่มต้นของ Google เมื่อแรกก่อตั้งบริษัทในปี ค.ศ. 1998 เป็นบริการรูปแบบเว็บที่มีการออกแบบเพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นหาข้อมูล (search engine) เป็นหนึ่งในเว็บค้นหาที่ได้รับความนิยมอย่างสูง จนอาจกล่าวได้ว่า www.google.com เป็นเว็บค้นหาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก เพราะมีการทำงานที่ชาญฉลาดและรวดเร็ว และ Google และได้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ออกมาเพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้ เช่น Google Chrome และ Android ที่สามารถทำงานบนโลกออนไลน์ได้สะดวกและรวดเร็วต่อธุรกิจ ด้วยเครื่องมืออันหลากหลายเพื่อช่วยให้ธุรกิจทุกประเภทประสบความสำเร็จทั้งในเว็บ นอกเว็บ และการประมวลผลแบบ cloud สำหรับธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งช่วยประหยัดเงินและช่วยให้องค์กรต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น

Google Classroom เป็น application หลัก ที่ใช้ในการออกแบบบทเรียนหรือวิชา โดยอาศัยความสามารถและการสนับสนุนจาก applications อื่น ๆ ในกลุ่ม Google Apps for Education ทั้งรูปแบบไฟล์เอกสารและมัลติมีเดีย โดย Google Inc. ได้ออกแบบระบบการจัดการการ

เรียนรู้ Google Classroom ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญของ Google Apps for Education ที่ให้สถานศึกษาใช้งานได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย แต่สถานศึกษาต้องสมัครเข้าร่วมโปรแกรม พร้อมส่งหลักฐานเพื่อพิสูจน์ตัวตน หลังจาก Google Inc. อนุมัติแล้วจึงจะใช้งานระบบผ่าน Gmail account ได้

Google Apps for Education เป็นชุดซอฟต์แวร์ที่รวบรวมเครื่องมือที่เป็นระบบเปิดที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน ซึ่งระบบจะมีระบบรักษาความปลอดภัยให้อย่างดี และมีเครื่องมือที่ให้บริการฟรี ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) Gmail
- 2) Google Voice Search
- 3) Google Drive
- 4) Google Calendar
- 5) Google Docs
- 6) Google Groups
- 7) Google Site
- 8) Google Video
- 9) Google Plus

ด้วยเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพและการให้บริการที่หลากหลายนี้ ทำให้มีผู้ใช้งานทั่วโลก การทำงานของ Google Apps for Education นั้นข้อมูลทุกอย่างจะถูกบันทึก หรือจัดเก็บเอาไว้ด้วยระบบ cloud computing โดยอัตโนมัติ ดำเนินการผ่านทางเว็บแบบ 100% หมายความว่า e-Learning เอกสาร ปฏิทิน และ site ต่าง ๆ ที่ผู้ใช้งานออกแบบจะสามารถเข้าถึงและแก้ไขได้ ทั้งผ่าน PC, mobile phone หรือ tablet PC ได้จากทุกที่ ทุกเวลา เป็นเครื่องมือที่ทันสมัย เหมาะสมกับองค์กรการศึกษา และองค์กรธุรกิจยุคใหม่ ที่ต้องการความสะดวกรวดเร็ว

Google Classroom เหมาะกับผู้ใช้งานทั่วไปที่ไม่ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์มากนัก ไม่ต้องมีเครื่องแม่ข่าย (server) ในการติดตั้งโปรแกรม ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ไป แต่การใช้ Google Classroom ผู้ใช้งานต้องมี Gmail ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือของ Google Apps for Education รวมทั้งเครื่องมือสนับสนุนในการเรียนรู้อื่น ๆ ที่ผู้ใช้สามารถศึกษาและใช้งานได้เพื่อความสะดวกในการจัดการไฟล์มากยิ่งขึ้น Google Classroom มีฟังก์ชันที่จำเป็นสำหรับระบบ e-Learning ที่ผู้ใช้ไม่ต้องคอยอัปเดตและสำรองข้อมูลด้วยตนเอง เพราะข้อมูลถูกจัดเก็บอยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว ทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้งาน เป็นระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั่วโลก สถาบันการศึกษาทุกระดับต่างเลือกที่

จะเป็นสมาชิก ด้วยความสามารถที่ง่ายต่อการออกแบบ ยืดหยุ่นและสามารถเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ ทำให้มีความสามารถเหนือกว่าระบบอื่น ๆ ส่งผลให้จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาที่เป็นสมาชิกลำดับแรก ๆ เช่น KIPP Bridge Charter School ตั้งอยู่ในแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกาได้นำแท็บเล็ตพร้อม Google Apps for Education มาใช้ประกอบการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนมีช่องทางใหม่ในการใช้เว็บภายในชั้นเรียนและสามารถเข้าถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครบครัน มี interface ที่ใช้งานง่าย ทำให้นักเรียนเข้าใจวิธีใช้โดยแทบไม่ต้องเรียนรู้กันใหม่ นักเรียนได้เห็นภาพรวมและมุมมองที่หลากหลาย สามารถแสดงความคิดเห็นได้ ด้วยเหตุนี้การทำงานของนักเรียนจึงมีความหลากหลายขึ้น (Google Inc., 2013)

ที่ประเทศอังกฤษ เขตพื้นที่การศึกษา Clarks Town Central (CCSD) ได้นำเสนอโปรแกรมที่เป็นนวัตกรรมให้แก่นักเรียนผ่านเทคโนโลยีทางเว็บและหลังจากใช้ Google Classroom เป็นเวลา 2-3 เดือนนักการศึกษาและทีมงานได้ชี้ให้เห็นประโยชน์สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นและชั้นเรียนมีการจัดระเบียบดียิ่งขึ้นช่วยให้งานของนักเรียนได้รับการจัดระเบียบดีขึ้นมีเครื่องมือและ application สำหรับการทำงานร่วมกัน ใช้งานง่ายและแจกจ่ายได้ง่าย (Google Inc., 2014) ส่วนในเอเชีย Petra Christian University มหาวิทยาลัยเอกชนในอินโดนีเซียเปลี่ยนมาใช้ Google Apps พบว่าใช้งานง่าย มีประสิทธิภาพ และปลอดภัยจาก Spam Mail นักศึกษาล้วนตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงนี้เพราะพวกเขาไม่ต้องสูญเสียงานไปจากไวรัส คณะวิชาสามารถร่วมมือกับนักศึกษาในการเรียน และการมอบหมายงาน รวมทั้งการสื่อสารถึงกัน (Google Inc., 2014)

ในประเทศไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำความร่วมมือกับ Google ประเทศไทย ในการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพด้านไอทีให้แก่นักศึกษาและบุคลากร เดิมเต็มความต้องการผู้ใช้งานอีเมล พร้อมกระตุ้นการติดต่อสื่อสารผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ก (social network) โดยการพัฒนาระบบ Google Apps for Education เพื่อแก้ปัญหาความไม่สะดวกในการติดต่อกับศิษย์เก่าโดยผ่านช่องทางอีเมลของมหาวิทยาลัย (Google Inc., 2012) มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ร่วมมือกับ Google นำเอา Google Apps for Education มาใช้เพื่อการเรียนการสอน และได้เริ่มต้นนำเอานวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในรูปแบบของวิดิทัศน์ผ่านช่อง KCU's YouTube Channel โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้พัฒนาการเชื่อมต่อบริบทเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยกับระบบของ Google Apps ได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้การใช้ประโยชน์เป็นไปได้อย่างดียิ่งการเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศขององค์กรต่าง ๆ เข้ากับระบบ cloud service ระดับโลกได้ เป็นการยกระดับมาตรฐานด้านไอทีของมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เป็นอย่างดี จนทำให้มหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่งได้นำไปปรับ

ใช้ทั้งเชิงนโยบาย เชิงเทคนิค และเชิงการบริหารจัดการ ปัจจุบันมีผู้ใช้ Google Apps for Education ในประเทศไทยแล้วประมาณ 14 สถาบัน (<https://www.kku.ac.th/news/v.php?q=0002278&l=th>)

Google Classroom เป็นหนึ่งใน application ของ Google Apps for Education เป็นระบบเครือข่ายที่ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนผ่านเทคโนโลยีของ Google เพื่อการเรียนรู้ที่ประหยัดเวลาและลดการเรียนรู้แบบใช้กระดาษ และสามารถสร้างห้องเรียนออนไลน์ได้อย่างง่ายดาย มีองค์ประกอบคล้ายกับระบบการจัดการการเรียนรู้ทั่วไปแต่ใช้งานได้ง่ายกว่า ผู้สอนสามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้แบบ real-time มอบหมายงานได้สะดวก ทราบได้ว่าผู้เรียนคนใดไม่ส่งงาน หรืออ่อนในประเด็นใด รวมถึงการประเมินผลการเรียนที่เป็นระบบที่ ออกแบบในลักษณะการประสานร่วมกันระหว่าง Google Doc กับ Gmail เพื่อให้ผู้ใช้งาน สามารถสร้างและรวบรวมงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ ผู้สอนไม่จำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการเขียนโค้ด สร้างเว็บไซต์ หรือศึกษาขั้นตอนที่อาจซับซ้อนมาก ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถใช้ได้อย่างง่ายดาย เพียงคลิกแล้วใส่ข้อความเพิ่มเติมบางอย่างเท่านั้นก็สามารถเริ่มต้นใช้งานได้ง่ายแม้ในผู้เริ่มใช้เริ่มต้น รวมทั้งเชื่อมต่อผู้ออกแบบหลักสูตรเพราะข้อมูลถูกเก็บไว้ใน cloud-based server ทำให้ผู้ใช้ไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเช่าพื้นที่เก็บข้อมูลใด ๆ และระบบจะอัปเดตซอฟต์แวร์โดยอัตโนมัติเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย ทำงานบน web browser ได้ทั้งบนระบบปฏิบัติการ Windows และบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ทั้งที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Android และ iOS สามารถสร้างห้องเรียนเสมือนจริงได้ การเข้าใช้งานเพียงแค่มียุติ Google Account และแสดงตัวตนว่าเป็นหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อให้ Google อนุมัติให้ใช้งานระบบได้ฟรี

ในการใช้ Google Classroom นั้น ผู้ดูแลระบบ (administrator) มีหน้าที่จัดการเพื่ออำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้สอนและผู้เรียน กำหนด account ของผู้ใช้งาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาการเข้าใช้งานระบบ ในส่วนที่ผู้ใช้งานไม่สามารถจัดการได้ด้วยตนเอง เมื่อสถาบันการศึกษาได้รับอนุมัติเข้าเป็นสมาชิกของ Google Apps for Education แล้ว สถานศึกษาต้องกำหนด account ของผู้ดูแลระบบเพื่อให้ Google อนุมัติ จากนั้นจึงสามารถเข้าจัดการระบบได้ โดยผู้ดูแลระบบจะเข้าใช้งานทาง <http://admin.google.com> ซึ่งแตกต่างไปจากผู้ใช้โดยตรง

ขั้นตอนการใช้งาน Google Classroom

การใช้งานในฐานะผู้สอน (teacher) การใช้งานระบบ Google Classroom ผู้สอน ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1) เลือกอุปกรณ์ที่ต้องการใช้งานระบบ

- PC เข้าใช้ทาง <http://classroom.google.com>

- Mobile application โดยดาวน์โหลด Google Classroom App ผ่าน App Store สำหรับระบบปฏิบัติการ iOS หรือ Play Store สำหรับระบบปฏิบัติการ Android

2) ลงชื่อเข้าใช้ระบบด้วย Gmail Account (ผู้สอนและผู้เรียนต้องมี Gmail account จึงจะสามารถใช้งานระบบได้)

3) เลือกสถานะผู้ใช้งานเป็นผู้สอน (teacher)

4) สร้างชั้นเรียน กำหนดชื่อชั้นเรียนและห้องเรียน (สามารถเพิ่มรายละเอียดสั้น ๆ ได้ เช่น ระดับ หรือเวลาเรียน) เช่น ชื่อชั้นเรียน : จิตวิญญาณและอุดมการณ์ผู้บริหารสถานศึกษาห้อง : 001 ระดับ ปริญญาตรี

หลังจากการสร้างชั้นเรียนสำเร็จแล้ว ในหน้าจอหลักของชั้นเรียนจะปรากฏรายละเอียดที่จำเป็น ได้แก่ ชื่อชั้นเรียน (classroom) ชื่อครู (teacher's name) เมนูการใช้งานของผู้สอนและผู้เรียน ประกาศ (announcement) รหัสชั้นเรียน (password) (ระบบจะกำหนดรหัสชั้นเรียนให้โดยอัตโนมัติเพื่อเป็นรหัสสำหรับผู้เรียนใช้ลงทะเบียนเข้าห้องเรียนในรูปแบบตัวอักษรภาษาอังกฤษ ผสมกับตัวเลข เช่น 2t15d48) การแจ้งเตือนกำหนดส่งงาน และการจัดหน้าตาของชั้นเรียน (template)

5) เข้าสู่หน้าจอแสดงผลหลักของชั้นเรียน เพื่อออกแบบรายวิชา ซึ่งที่หน้าจอแสดงผลหลักจะมีส่วนประกอบ 3 ส่วน โดยแต่ละส่วนจะมีหน้าที่แตกต่างกันไป ได้แก่ สตรีม (stream) นักเรียน (students) และเกี่ยวกับ (about)

- Stream เป็นส่วนที่ใช้สำหรับการแจ้งข่าวสาร/สร้างงาน/การบ้าน โดยผู้เรียนสามารถเขียนข้อความตอบโต้กับผู้สอนได้ โดยใช้ปฏิทินเพื่อกำหนดการส่งงาน พร้อมแจ้งเตือน (calendar)

- Students เป็นส่วนที่ใช้จัดการข้อมูลผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกลุ่มเรียน โดยการส่งรหัสผ่าน (password) ที่ระบบออกให้โดยอัตโนมัติ หรือผู้สอนจะตั้งรหัสผ่านใหม่ก็สามารถทำได้

- About เป็นส่วนที่ออกแบบไว้เพื่อแสดงเนื้อหารายวิชา โดย folder ชั้นเรียนจะถูกสร้างโดยอัตโนมัติบน Google Drive สำหรับเก็บไฟล์งานของผู้เรียน ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือของ Google Apps for Education ออกแบบเนื้อหาวิชา ได้แก่ งานเอกสาร (Google Doc) แบบฟอร์ม (Google Form) สื่อมัลติมีเดีย (YouTube) เป็นต้น

6) การเพิ่มนักเรียนเข้าร่วมชั้นเรียน ผู้สอนสามารถเชิญผู้เรียนเข้าร่วมชั้นเรียนได้โดยส่ง e-Mail หรือส่งรหัสชั้นเรียนให้ผู้เรียนเพิ่มเข้าชั้นเรียนได้ รวมทั้งสามารถนำผู้เรียนออกจากชั้นเรียนได้ด้วยการเข้าไปที่ การดำเนินการ (actions)

7) การจัดการเนื้อหาในชั้นเรียน ระบบได้ออกแบบให้ผู้สอนสามารถแชร์ข้อมูลกับ ผู้เรียนได้ที่หน้าหลักของชั้นเรียน โดยไม่ต้องใช้การประกาศหรือประชาสัมพันธ์ผ่าน e-Mail

- การลงประกาศ (announcement) ผู้สอนสามารถพิมพ์ข้อความในกล่องข้อความ และ/ หรือแนบไฟล์ที่ต้องการ ทั้งที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ ไฟล์ที่เก็บไว้ที่ Google Drive หรือเชื่อมโยงไปยัง YouTube หรือเว็บไซต์

- การสร้างงาน (assignment) ผู้สอนสามารถสร้างงานในชั้นเรียนได้ โดยการแนบ เอกสาร มอบหมายงาน ซึ่งระบบจะส่ง e-Mail ไปแจ้งเตือนผู้เรียนให้โดยอัตโนมัติเริ่มต้นโดยการ เลือก assignment ใน stream และใส่รายละเอียดของงาน คำอธิบาย พร้อมวันกำหนดส่งโดยเลือก จากปฏิทิน (calendar) กำหนดการใช้งาน เช่น อนุญาตให้ผู้เรียนเข้าดูได้อย่างเดียว เข้าดูและแก้ไขได้ หรือเลือกทำสำเนาสำหรับผู้เรียนแต่ละคนได้

- การตรวจงาน/การบ้าน ในหน้าจอหลักจะปรากฏจำนวนผู้เรียนที่ส่งงานแล้วรอการ ตรวจ และที่ตรวจแล้ว

- หลังจากอ่านงานของผู้เรียนที่ส่งมาแล้ว สามารถให้คะแนนแล้วระบบจะส่ง e-Mail กลับให้ผู้เรียนทราบ พร้อมข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากผู้สอนได้

- การส่ง e-Mail ถึงผู้เรียน โดยผู้สอนคลิกที่ชื่อผู้เรียนคนที่ต้องการส่ง e-Mail ถึง ซึ่งเป็นข้อความส่วนตัวที่ผู้สอนจะสื่อสารกับผู้เรียน

การใช้งานของผู้เรียน (student) การใช้งานระบบ Google Classroom ในฐานะผู้เรียน แม้ว่ามุมมองในฐานะผู้เรียนจะแตกต่างจากผู้สอน แต่ก็สามารถใช้งานได้ไม่ยาก โดย

1) เลือกอุปกรณ์ที่ต้องการใช้งานระบบ

- PC เข้าใช้ทาง <http://classroom.google.com>

- Mobile Application โดยดาวน์โหลด Google Classroom App ผ่าน iOS หรือ Android

2) ลงชื่อเข้าใช้ระบบด้วย Gmail account (ผู้สอนและผู้เรียนต้องมี Gmail account จึงจะสามารถใช้งานระบบได้)

3) เลือกสถานะผู้ใช้งาน ผู้เรียน (student)

4) เข้าร่วมชั้นเรียนโดยสามารถตอบรับคำเชิญ ที่ผู้สอนส่งมาให้ หรือหากทราบรหัส ชั้นเรียนก็สามารถเข้าไปร่วมกลุ่มได้ด้วยตนเอง

5) เมื่อเข้าร่วมกลุ่มได้แล้ว คลิก open เพื่อเปิดดูรายละเอียดของชั้นเรียน

6) การถอนการลงทะเบียนชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถทำได้โดยการเลือก ยกเลิกการ ลงทะเบียน

7) การจัดการงาน สามารถจัดระเบียบการเรียนรู้ในชั้นเรียน คุณเนื้อหาบทเรียนที่ผู้สอนจัดไว้ ว่าคุณงานที่ผู้สอนมอบหมาย กำหนดวันส่ง รวมทั้งความคิดเห็นจากผู้สอน

- ส่วนสำคัญได้แก่ สิ่งที่ต้องทำ และกำหนดเวลาเสร็จสิ้น เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของชั้นเรียน

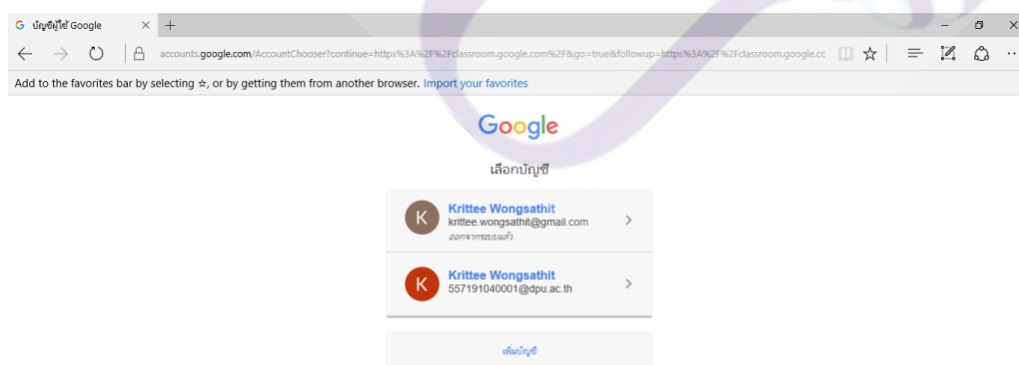
- เมื่อทำงาน/การบ้าน เสร็จ ก็สามารถส่งงานพร้อมข้อความถึงผู้สอนได้โดยการคลิก และเพิ่มความเห็นส่วนตัว (turn in)

- สามารถตรวจสอบได้ว่างานชิ้นใดที่ส่งแล้วงานชิ้นใดยังไม่ได้ส่ง โดยคลิก assignment (to-do = ยังไม่ได้ส่ง, done = ส่งแล้ว)

สรุป การออกแบบระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ของโปรแกรมประยุกต์ กูเกิลเพื่อการศึกษา (Google Apps for Education) มีจุดเด่นในเรื่องการใช้งานที่ทำได้ง่าย แม้แต่สำหรับผู้เริ่มต้นสามารถใช้บริการได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย มีพื้นที่จัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติด้วยระบบ cloud computing สามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์ทั้งแบบที่ตั้งโต๊ะและแบบเคลื่อนที่ได้ โดยมี Google คอยช่วยเหลือ และสนับสนุนการใช้งาน ซึ่งปัจจุบันองค์กรการศึกษาทั่วโลกต่างนิยมนำไปใช้เป็นระบบการจัดการการเรียนรู้ในหลายรูปแบบ ทั้งรายวิชาของหลักสูตร และใช้ในการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรในองค์กร

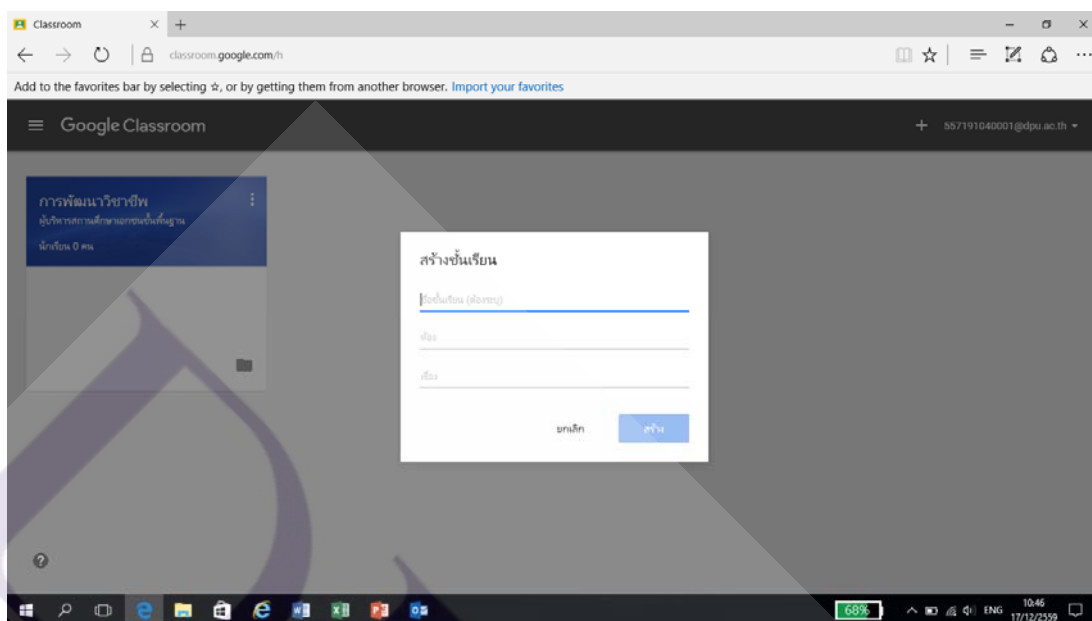
ตัวอย่างการออกแบบบทเรียนด้วย Google Classroom

ในการออกแบบบทเรียนสำหรับครูผู้สอน สามารถใช้งานได้ง่าย เมื่อครูสมัคร e-Mail ของ Gmail แล้ว สามารถเข้าใช้ได้โดยเลือกสร้างห้องเรียน ดังในตัวอย่าง สร้างห้องเรียนวิชา “การพัฒนาวิชาชีพ” ห้องเรียน “ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน” มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

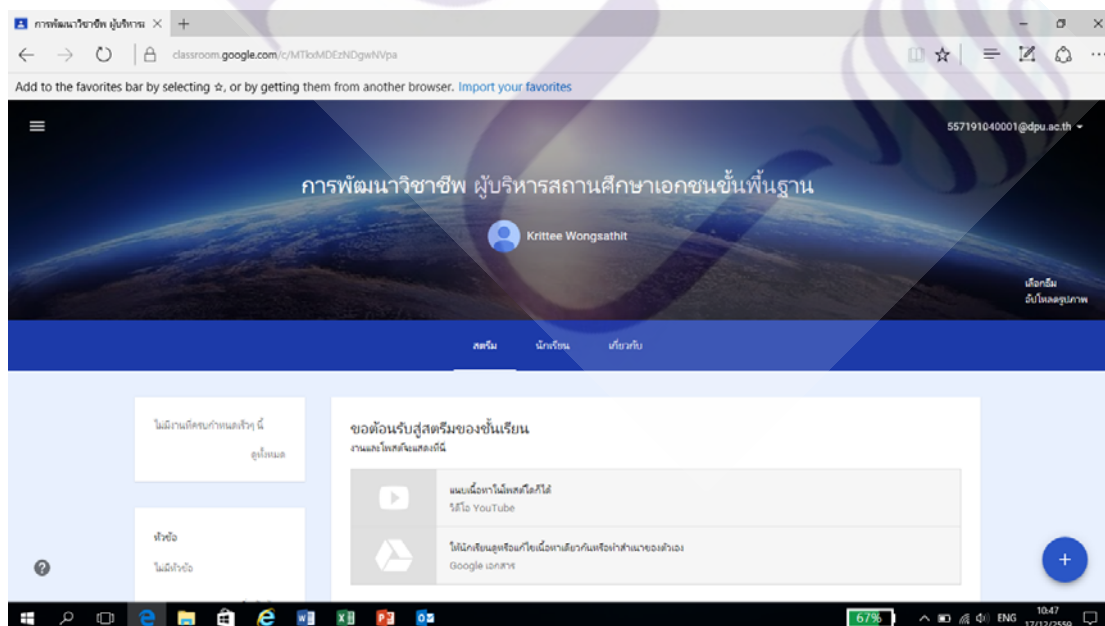

1) เข้าบัญชี Gmail เพื่อเข้าระบบ Google Classroom

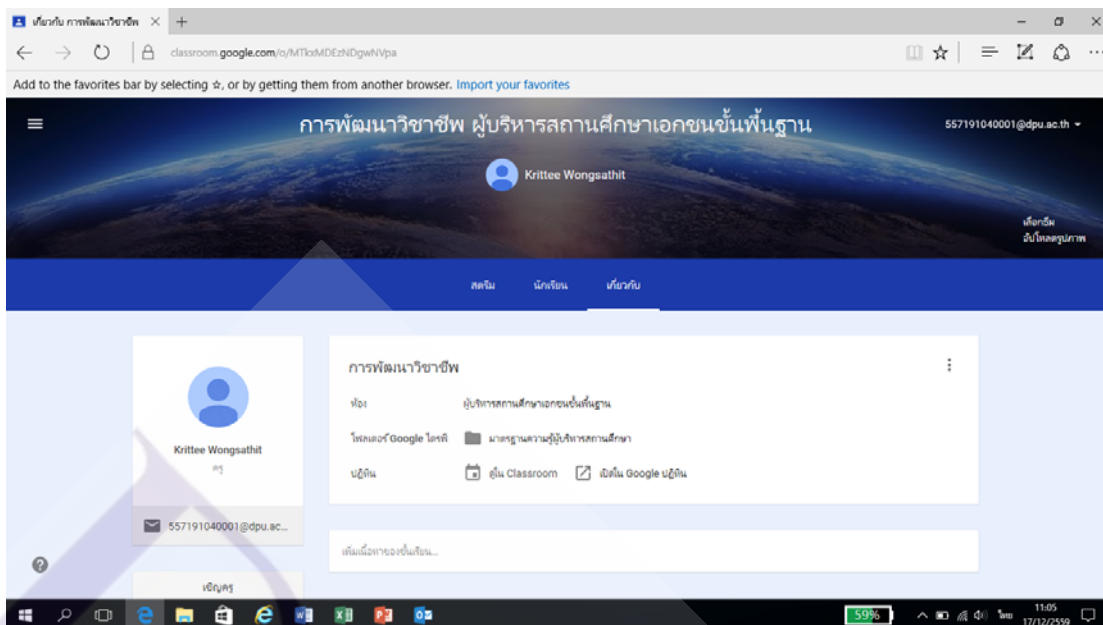
ผู้สอนใช้บัญชีของ Gmail (@gmail.com) เพื่อเข้าระบบ Google แล้วเข้าใช้งาน Google Classroom ผ่าน classroom.google.com

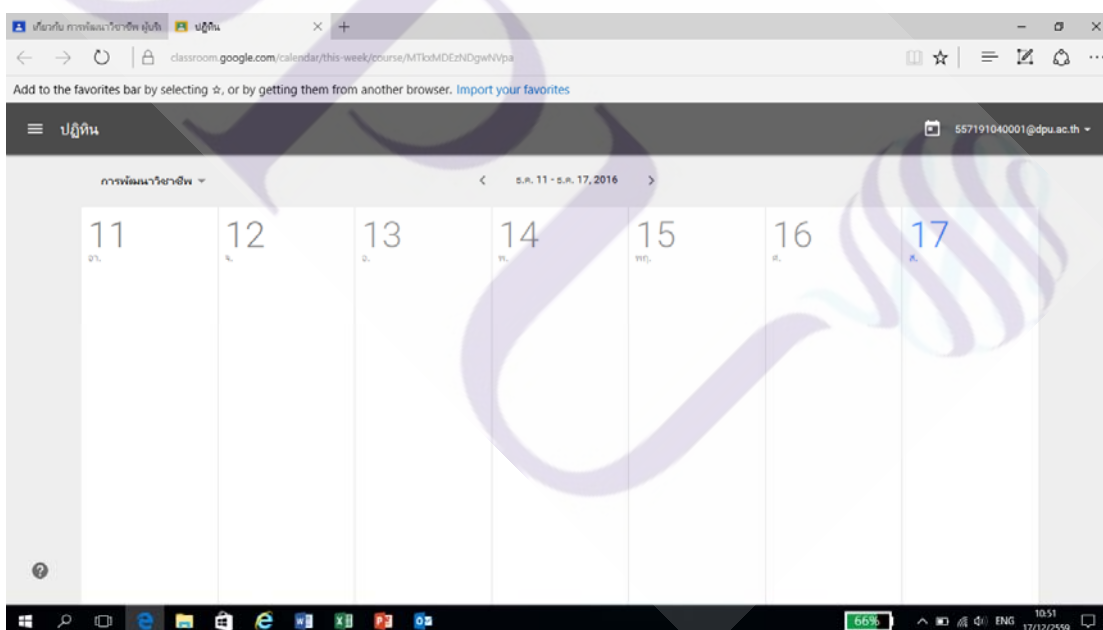
2) สร้างห้องเรียน โดยระบุชื่อชั้นเรียน ห้อง และเรื่องที่จะเรียน
เมื่อเข้าระบบสำเร็จแล้ว ผู้สอนดำเนินการสร้างห้องเรียน โดยตั้งชื่อห้องเรียน หรือ
รายวิชา ห้องเรียน และหัวข้อการเรียนรู้

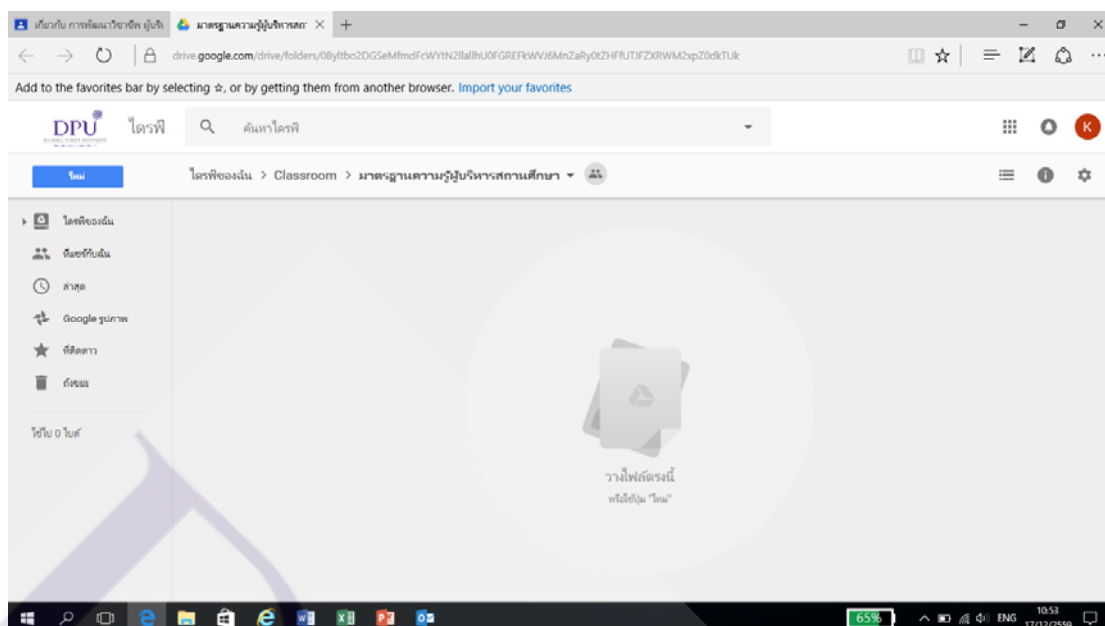
3) ปรากฏหน้าจอหลักของห้องเรียน
ผู้สอนเริ่มการออกแบบห้องเรียนตามรูปแบบที่ระบบจัดให้ โดยสามารถเพิ่มเติมด้วย
เครื่องมือภายนอกได้

4) โฟลเดอร์ Google Drive ที่เก็บรายละเอียดของห้องเรียน และปฏิทินงานของห้องเรียน

5) ผู้เรียนระบุรายละเอียด และกำหนดการส่งงานต่าง ๆ ในปฏิทินงาน กำหนดการ และนัดหมายต่างๆ ที่ผู้สอนออกแบบในแต่ละห้องเรียนจะถูกจัดการไว้ที่ Google Calendar ตามวันและเวลาที่ผู้สอนได้กำหนด

6) ที่เก็บ File งานใน Google Drive

ข้อมูลและรายละเอียดของห้องเรียนจะถูกเก็บบันทึกโดยอัตโนมัติด้วยระบบ Google Drive

2.4 ระบบและระบบการพัฒนาการเรียนรู้แบบออนไลน์

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของ “ระบบ” หมายถึง กลุ่มของสิ่งซึ่งมีลักษณะประสานเข้าเป็นสิ่งที่เดียวกันตามหลักแห่งความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกัน ด้วยระเบียบของธรรมชาติ หรือหลักเหตุผลทางวิชาการ เช่น ระบบประสาท ระบบทางเดินอาหาร ระบบจักรวาล ระบบสังคม ระบบการบริหารประเทศ

นักวิชาการหลายท่านยังได้ให้ความหมายของคำว่า “ระบบ” ไว้ในหลายมิติ ดังนี้

“ระบบ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “system” มีความหมายว่า กลุ่มก้อนที่ประกอบด้วย ส่วนประกอบย่อยหลายๆส่วน Barnard (1938, p. 77) อังในทองอินทร์ วงศ์โสธร ให้คำนิยาม “ระบบ” คือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะต้องมองในภาพรวม ซึ่งมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทุก ๆ ส่วนภายในระบบมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับ A.D. Hall and Fagen (1956, p. 18) กล่าวว่า “ระบบ” คือ วัตถุชุดหนึ่ง (a set of objects) ที่พร้อมด้วยความสัมพันธ์ระหว่าง วัตถุและความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของวัตถุเหล่านั้น ในขณะที่ C.D. Flagle, W.H.Huggins and R.H. Roy. (1960, p. 58) ให้ความหมายว่าเป็น การรวมอย่างบูรณาการ (integrated assembly) ของส่วนต่าง ๆ ที่ปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่สำคัญไว้ล่วงหน้า และไม่แตกต่างจาก F.E. Kast and J.E. Resenzweig (1979, p. 98) ที่มองว่า คือ สิ่งทั้งหมด

ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบและอยู่รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (an organized, unitary whole) ซึ่งประกอบด้วย ส่วนประกอบ หรือระบบย่อยตั้งแต่สองส่วนขึ้นไป ที่อาศัยกันและกัน และมีเส้นแบ่งเขตที่สามารถบอกได้ เป็นเส้นคั่นระหว่างระบบและระบบสภาพแวดล้อม ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไป

สรุป ระบบ หมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะประสานเข้าเป็นองค์รวมเดียวกันตามหลักแห่งความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกัน เกื้อกูลกัน โดยมีกลไกในการสั่งงาน แนวทางปฏิบัติ นโยบายร่วมกันชัดเจน ก่อให้เกิดการทำงานที่เชื่อมโยงกันเพื่อเคลื่อนสู่วัตถุประสงค์เดียวกันตามที่กำหนดไว้ ทำงานอย่างเป็นระบบตรงกัน ด้วยการร่วมตั้งคำถามตลอดเวลา ได้แก่ ระบบทำอะไร (what) ทำโดยใคร (who) ทำเมื่อไร (when) และทำอย่างไร (how) และมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ

แนวคิดพื้นฐานของคำว่า “ระบบ” ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานในยุคดิจิทัลมากขึ้นในทุกด้าน การพัฒนาระบบอีกแนวหนึ่ง ซึ่งทำให้ระบบที่มีอยู่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเพื่อการสร้างระบบใหม่ขึ้นมาใช้ ให้มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการใช้งานและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นการประยุกต์ใช้เทคนิคเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ จุดเน้นที่สำคัญของวิธีเชิงระบบจะอยู่ที่การค้นหาค้นหาปัญหาและการกำหนดวิธีแก้ไขปัญหาและพัฒนางานหรือระบบงานในปัจจุบัน

เมื่อนำแนวคิดและหลักการเชิงทฤษฎีระบบมาประยุกต์ใช้กับงานใดก็ตาม จุดเริ่มต้นของการประยุกต์ใช้ จะเน้นการศึกษาสภาพงานที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นสภาพที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และกำหนดจุดหมายที่พึงประสงค์ จุดมุ่งหมายที่ต้องการคือ สภาพที่ต้องการจะให้ เป็นเมื่อมีการแก้ไขปัญหานั้น แล้วออกแบบตัวระบบที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาดังกล่าว อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวงจรในการพัฒนาระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของระบบว่า สามารถทำหน้าที่ได้ดีหรือไม่อย่างไร หากพบว่ามีความบกพร่องที่จะนำไปสู่ขั้นตอนที่ 2 ของวงจร

2. ขั้นการออกแบบระบบ (System Design) เป็นการปรับปรุงจุดบกพร่อง ที่ปรากฏในระบบเดิมที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการนำระบบไปใช้งาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นให้ตอบสนองตามความต้องการในการใช้งาน หรือทำงานได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

3. ขั้นการประเมินระบบ (System Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้ว จะต้องมีการประเมินว่า ระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงมากน้อยเพียงไร ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องมีการดำเนินการ

กับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้อง ก่อนที่จะมีการตัดสินใจนำไปใช้จริงต่อไป

4. ขั้นการนำระบบไปใช้ (System Implementation) เป็นการนำระบบที่ผ่านการประเมินแล้ว ลงสู่การปฏิบัติจริงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นของระบบ

5. ขั้นการรักษาระบบ (System Maintenance) หลังจากมีการนำระบบใหม่ไปใช้ตามปกติแล้ว จะต้องจัดให้มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบว่าระบบใหม่นั้นสามารถทำหน้าที่ได้อย่างดีที่สุดแล้วหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาระบบดังกล่าว ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากพบข้อบกพร่องอาจต้องกลับเข้าสู่วงจรของการพัฒนาขั้นตอนต่างๆ ได้อีกเช่นเดียวกัน

Smith, William A. (1978, p. 1132) ได้เสนอหลักการพัฒนาระบบไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคต โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมา รวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่ การวิเคราะห์นี้จะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบเสียใหม่ ให้แนวทางเลือกใหม่เพื่อการบรรลุเป้าหมายและกำหนดวิธีการวัดประสิทธิผล

2. การออกแบบระบบ (Design) เป็นการให้รายละเอียดเฉพาะอย่างเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของระบบใหม่ที่กำหนดขึ้น

3. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนที่เปลี่ยนจากการออกแบบ ไปสู่สภาพที่พร้อมจะนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อการบรรลุพันธกิจของระบบเป็นสำคัญ ดังนั้น ส่วนประกอบย่อย ๆ ทุกส่วน จะต้องถูกประเมินเพื่อทำให้แน่ใจว่า สามารถปฏิบัติงานได้จริงตามหน้าที่ที่คาดหวังไว้ได้อย่างดี

4. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่น่าพอใจในสภาพแวดล้อมจำลองหรือสอดคล้องกับบริบท แล้วนำไปใช้กับสถานการณ์ที่เป็นจริง (live circumstance) มีกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนในการผสมผสานแบบจำลองที่ได้รับจากการพัฒนา และระบบย่อยที่เราสนใจกับแผนที่ออกแบบไว้ เพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

5. การบริหารระบบ (Operation) เป็นขั้นตอนของการบริหารจัดการระบบและปฏิบัติการในด้านการกำกับติดตามและควบคุมให้ระบบปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

6. การประเมินผลระบบ (Evaluation) การประเมินผลระบบ มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานโดยรวม ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในขั้นตอนการออกแบบระบบ วัดประสิทธิผลด้วย

เกณฑ์ทั้งในเชิงปริมาณและเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ สำหรับการประเมินระบบโดยทั่วไป จะมุ่งเน้น กระบวนการ และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมของระบบเป็นสำคัญ

Biggs and others (1980, pp. 45-46) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาระบบ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนระบบ (System Planning) เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาระบบ โดยการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดอย่างเป็นทางการว่าให้ระบบใหม่ขึ้น ประกอบด้วย 1) การสำรวจเบื้องต้น และ 2) การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบ

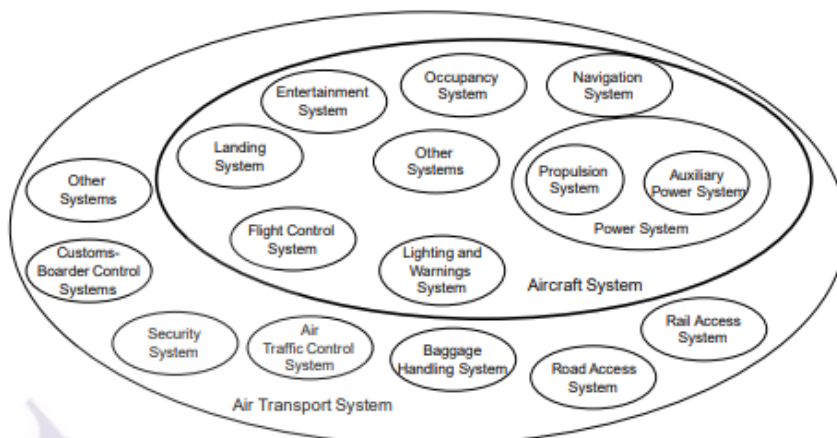
2. การศึกษาความต้องการของระบบ (System Requirement) ซึ่งเป็นการจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างแนวทางพัฒนาระบบที่ต้องการ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ระบบและการปฏิบัติการ 2) การสำรวจความต้องการของผู้ใช้ระบบ 3) การใช้วิธีการสนับสนุนในด้านเทคนิค 4) การออกแบบและทบทวนเกี่ยวกับแนวคิดที่ต้องการให้เป็นทางเลือกต่าง ๆ 5) การประเมินทางเลือกและการจัดทำแผนพัฒนา

3. การพัฒนาระบบ (System Development) เริ่มต้นด้วยการสร้างการยอมรับแนวคิด ซึ่งได้มีการออกแบบและประเมินในขั้นตอนที่ผ่านมา และพัฒนาให้เป็นระบบที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ประกอบด้วยขั้นตอน 1) กำหนดลักษณะเฉพาะทางเทคนิคของระบบ 2) การพัฒนาเทคนิคที่ใช้ในการสนับสนุนระบบ 3) การประยุกต์ลักษณะเฉพาะให้เข้ากับโปรแกรมภาคปฏิบัติหรือทางคอมพิวเตอร์ 4) การทดสอบโปรแกรม 5) การพัฒนาคู่มือการดำเนินการ และการควบคุมระบบ 6) การฝึกฝนผู้ใช้งานระบบ 7) การปฏิบัติตามแผน 8) การทดลองเปลี่ยนแปลงแผน 9) การทดสอบทั้งระบบ

4. การนำระบบไปปฏิบัติ (System Implementation) เป็นขั้นตอนสำคัญหลังจากที่มีการทดสอบระบบแล้ว จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการปรับแต่งเพื่อให้ระบบมีความเหมาะสมกับการใช้งานจริง และจะต้องมีการทบทวนผลการปฏิบัติหลังจากที่ได้มีการนำระบบไปสู่การดำเนินการจริง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ระบบที่มีการพัฒนาขึ้น มีความสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ระบบในระบบ (Systems within System)

Walsh (2010, p. 1) ได้กล่าวว่า สิ่งใดๆ ที่ได้ตรวจสอบและกำหนดให้เป็น “ระบบ (system)” จะแสดงระบบย่อยเล็ก ๆ ที่ถูกระบุอย่างเท่าเทียมกันในระบบใหญ่ เช่นในระบบเครื่องบินพาณิชย์ระบบเครื่องบินประกอบด้วยระบบย่อยหลายระบบ ในขณะที่มันก็เป็นระบบย่อยของระบบขนส่งทางอากาศที่ใหญ่กว่า ดังปรากฏในภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ระบบขนส่งทางอากาศ (Walsh, 2010)

แนวคิดของ “ระบบภายในระบบ (Systems within System)” เป็นประโยชน์อย่างมาก และเป็นหนึ่งในรากฐานสำคัญของระบบคิดวิเคราะห์ (system thinking) เพราะช่วยอธิบายระบบที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น โดยใช้สิ่งที่เป็นนามธรรมซ่อนรายละเอียดที่ไม่จำเป็น แผนภาพด้านบนเป็นแผนภาพที่ค่อนข้างง่ายที่จะเข้าใจ แต่ก็แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ซับซ้อนเป็นอย่างมาก เพราะแผนภาพนี้เป็นนามธรรมของความเป็นจริง ที่รายละเอียดของระบบย่อยถูกซ่อนไว้ ไม่ได้หายไป เพราะมันสามารถนำออกมาและเมื่อจำเป็น เพื่อที่จะประยุกต์แนวคิดเรื่องการซ่อนข้อมูลผ่านระบบย่อย จำเป็นต้องกำหนดสิ่งที่ระบบย่อยเป็นและทางเลือกบางอย่างที่ดีกว่าระบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญ

สรุป การพัฒนาระบบเป็นกระบวนการในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของระบบเดิม หรือปรับระบบเดิมเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไป เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบปฏิบัติการ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น และการพัฒนาระบบสรุปได้เป็นกระบวนการแบบทั่วไปเป็น 1) การวิเคราะห์ระบบ 2) การสังเคราะห์ระบบ 3) การออกแบบระบบ 4) การตรวจสอบระบบ 5) การปรับปรุงระบบ และ 6) การนำระบบไปใช้ ส่วนระบบที่เป็นโปรแกรมประยุกต์ด้านการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์นั้นแต่ละโปรแกรมมีลักษณะเฉพาะที่แปรไปตามการออกแบบของแต่ละโปรแกรม ที่ผู้ใช้งานต้องศึกษาและนำไปใช้งานอย่างเหมาะสม

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภูวดล บัวบางพลู (2554, น. 187-189) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายระดับอุดมศึกษา พบว่า 1) ผลการพัฒนารูปแบบโดยการประเมินด้านความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย เป็นไป

ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือมีระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 อยู่ในระดับเหมาะสม

2) ผลการประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ที่พัฒนาขึ้น โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค Black Box Testing Technique ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผลของการประเมินในภาพรวมของระบบมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

3) ผลการพัฒนาบทเรียนวิชาวิเคราะห์และออกแบบระบบ ผ่านระบบบริหารจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) 86/89 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนออนไลน์วิชา วิเคราะห์และออกแบบระบบ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

5) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบโดยรวมสามารถสรุปได้ว่ามีความพึงพอใจมากต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายระดับอุดมศึกษา

นุชนรา รัตนศิริประภา (2557, น. 517-518) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ทั้งสมรรถนะโดยรวม สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน 4 สมรรถนะย่อยในสมรรถนะหลัก และ 5 สมรรถนะย่อยในสมรรถนะประจำสายงาน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ สมรรถนะหลัก สมรรถนะโดยรวม สมรรถนะประจำสายงาน การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาศักยภาพบุคคล การมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาตนเอง การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งคุณลักษณะโดยรวม คุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และคุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ คุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ คุณลักษณะ โดยภาพรวม คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก 3) สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบตามลำดับ คือ 1) สมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลัก และ 3 สมรรถนะย่อย คือ การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวม 2) สมรรถนะประจำสายงาน และ 3 สมรรถนะย่อย คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสื่อสารและการจูงใจ และการบริการ

ที่ดีของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

3) สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน และสี่สมรรถนะย่อย คือ การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาตนเองและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล 4) สมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลัก และสามสมรรถนะย่อย คือ การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดี และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

เบญจพร วาทีกานท์ (2559, น. 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 พบว่าแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย การพัฒนาตนเองหลายแนวทาง เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน การเข้าร่วมการอบรมวิชาการด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ทั้งนี้เน้นการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสมาคมการศึกษาจังหวัดสงขลาเป็นหน่วยงานกลาง ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ บริหารจัดการศึกษาด้วยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ทีมงานมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นประชาธิปไตย การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อเพิ่มความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้มีจิตบริการ (service mind) มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ: Emotional Quotient) มีความฉลาดทางศีลธรรม (MQ: Moral Quotient) พัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ข่าวสารและอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการติดตามวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเสมอ ๆ

อนุมาศ แสงสว่าง และเฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ภูเกิด คลาสรูม สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ว่าเป็นระบบที่มุ่งเน้น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ร่วมกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีภาระงานบริหารมาก การจะเลือกระบบการจัดการการเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงต้องเป็นระบบที่ไม่สร้างความยุ่งยากในการเข้าเรียนรู้ มีการออกแบบที่เอื้อต่อการเลือกเข้าเรียนรู้ในประเด็นที่ต้องการพัฒนาตนเอง และอำนวยความสะดวกใช้งานได้ในเวลาใดก็ได้

David E. Stone and Guangzhi Zheng (2014, p. 2) ได้ทำการวิจัยเรื่องระบบการจัดการการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง (Learning Management Systems in a Changing Environment) ผลการวิจัยมีดังนี้ ระบบการจัดการการเรียนรู้เป็นกุญแจสำคัญของระบบการจัดการ

พัฒนาการเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรสมัยใหม่ระบบการจัดการการเรียนรู้เป็นระบบที่ ยกกระตือรือร้นกิจกรรมการเรียนรู้และสนับสนุนการเติบโตขององค์กรในยุคของการเปลี่ยนแปลงและ โลกที่มีการแข่งขัน ระบบการจัดการการเรียนรู้ในยุคต่อไปนั้นต้องการระบบที่เป็นรูปแบบเปิด มีความเป็นส่วนตัว สร้างสังคมออนไลน์ สนับสนุนการคิด และสามารถใช้งานแบบเคลื่อนที่ได้ ระบบการจัดการการเรียนรู้ต้องมีลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง ระบบการจัดการการเรียนรู้เป็นตัวช่วยสถานศึกษาในการถ่ายทอด หลักสูตร อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการการเรียนรู้ทำให้บรรยากาศ การเรียนรู้เป็นลักษณะเปิดมากขึ้น ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ คาดการณ์ว่าระบบการจัดการการเรียนรู้ในอนาคตจะถูกเปลี่ยนรูปแบบเป็นการเรียนรู้ตามความ พยายามของผู้เรียน และมีส่วนร่วมจากหลายกลุ่ม โดยระบบจะประกอบด้วยการจัดการเนื้อหาและ จัดการเรียนรู้แบบเดิมแต่เน้นไปที่ผู้เรียน สังคม และกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมากขึ้น

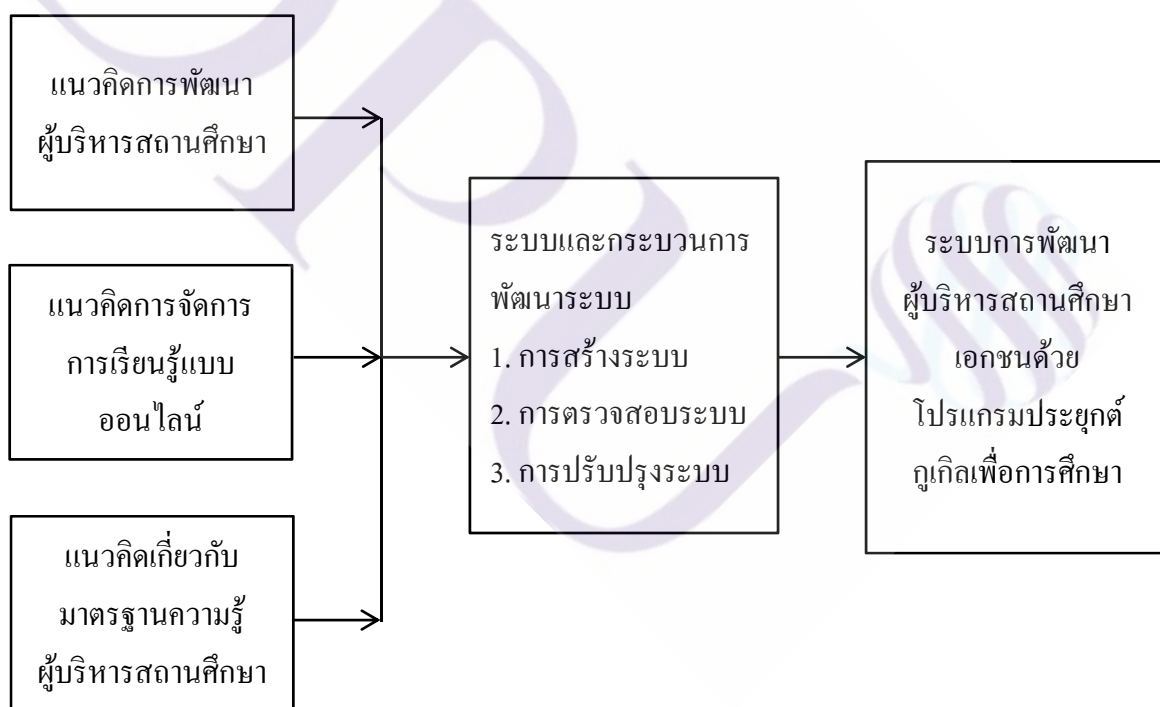
Jessi Fallon (2015, pp. 49-50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ Google Classroom ในการ เรียนการเขียนของนักเรียนระดับเกรด 3 (Google Classroom for Third Grade Writing) นั้น ผู้วิจัย รวบรวมข้อมูลจากผลงานวิจัยต่าง ๆ สังเกตสมมุติฐานของนักเรียน การบ้านของนักเรียน และจาก การสอบถามนักเรียน พบว่า Google Classroom เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างแรงจูงใจและเพิ่มทักษะ การเขียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง เนื่องจาก Google Classroom ช่วยให้นักเรียนสามารถ ทำงานร่วมกันกับเพื่อน เพิ่มการปรึกษาหารือ และจูงใจให้นักเรียนฝึกเขียนบ่อยขึ้น

สรุป ผลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการ วิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การประมวลความรู้และสาระความรู้ตามมาตรฐานความรู้สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษาตามประกาศของคุรุสภา พ.ศ. 2556 และการจัดระบบการจัดการการเรียนรู้แบบ ออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ระบบการจัดการหลักสูตร (Course Management System) ผู้เรียน สามารถเลือกเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจได้ตามอัธยาศัยได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถ สื่อสารกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนได้ ระบบมีเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในชั้นเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น กระดานสนทนา ปฏิทิน รวมทั้ง สามารถทราบประวัติการเข้าเรียนของผู้เรียน ผู้สอน สามารถทราบการเข้าเรียนของผู้เรียน ติดตาม ความก้าวหน้าของการเรียนแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ได้ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ให้คำปรึกษาแก่ ผู้เรียน ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอน และตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารระบบ ทำ การจัดการหลักสูตร ดูแลระบบ รวบรวมสถิติ ในปัจจุบันมีระบบการจัดการการเรียนรู้ที่มีระบบ ประมวลผลอัตโนมัติ โดยผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้เองโดยไม่ต้องมีผู้ดูแลระบบ 2) ระบบการสร้างบทเรียน (Content Management System) ที่มีเครื่องมือในการสร้างเนื้อหาทั้งใน

รูปแบบตัวอักษร และสื่อผสม (multimedia) ที่ใช้งานได้ง่าย สะดวก และเนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน รูปแบบหลากหลาย กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน 3) ระบบการทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluation System) ที่มีเครื่องมือสร้างข้อสอบและการตรวจข้อสอบพร้อมเฉลย รายงานสถิติคะแนน และสถิติการเข้าเรียนของผู้เรียน 4) ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ (Course Tools System) ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน ได้แก่ web board และ chat room โดยสามารถเก็บประวัติข้อมูลได้ และ 5) ระบบจัดการข้อมูล (Data Management System) ที่เป็นระบบจัดการไฟล์และโพลเดอร์ผู้สอนที่มีเนื้อที่เก็บข้อมูลบทเรียนเป็นของตนเอง โดยได้เนื้อที่ตามที่ผู้ดูแลระบบกำหนดให้ ผู้เรียนก็มีเนื้อที่เก็บข้อมูลของตนเองเช่นกัน และใช้ประกอบการพัฒนาเป็นกรอบของแนวคิดในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนให้มีคุณสมบัติตามมาตรฐานความรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องตามข้อกำหนดของวิชาชีพการบริหารสถานศึกษาของคุรุสภา และตอบสนองความต้องการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

การศึกษาความรู้ตามมาตรฐานในข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 สาระความรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน และตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

ภาพที่ 3.1 การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

แหล่งข้อมูล

ในขั้นตอนที่ 1 นี้ แหล่งข้อมูลประกอบด้วย

- 1) เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน (ดังรายนามในภาคผนวก ก หน้า 160)
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (ดังรายนามสถานศึกษาในภาคผนวก ก หน้า 175)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 นี้ ได้แก่

- 1) แบบบันทึกเอกสาร ใช้เก็บรวบรวมและประมวลความรู้และสาระความรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 (ดูแบบบันทึกเอกสารได้ในภาคผนวก ก หน้า 157)
- 2) แบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมประมวลความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการบริหารสถานศึกษาเอกชน จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ท่าน (ดูแบบสัมภาษณ์และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิได้ในภาคผนวก ก หน้า 158 -160)
- 3) แบบสอบถามออนไลน์ ใช้สอบถามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ได้แก่ สถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี จำนวน 145 โรงเรียน (ดูแบบสอบถามออนไลน์ในภาคผนวก ก หน้า 161)

การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ ตามขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดประเด็นหัวข้อในการสัมภาษณ์และการสอบถาม
- 2) จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา
- 3) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องของข้อความ ภาษา และ

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำถามในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ที่ใช้ในการวิจัย

4) ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ดังนี้

1) รวบรวมข้อมูลและประมวลความรู้และสาระความรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 จากหนังสือ เอกสาร รายงาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมประมวลความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการบริหารสถานศึกษาเอกชน จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

3) สอบถามความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามออนไลน์ ใช้สอบถามความต้องการในการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

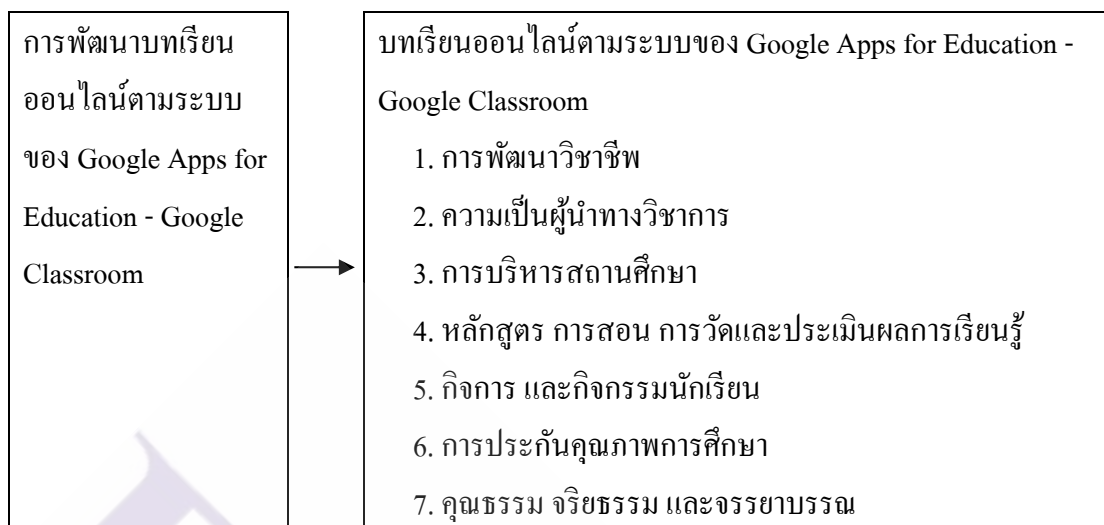
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้ววิเคราะห์สรุปในรูปแบบตารางเป็นประมวลความรู้และสาระความรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐานความรู้ ประมวลความรู้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและประมวลความรู้ตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ด้วยโปรแกรมประยุกต์กูเกิลเพื่อการศึกษา

จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ที่ปรากฏว่ามีทั้งส่วนที่มีความซ้ำซ้อนและมีบางส่วนที่แตกต่างกัน มีสาระความรู้ที่อาจจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันสำหรับแต่ละมาตรฐานวิชาชีพ และมีสาระความรู้อื่น ๆ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยนำผลไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เห็นสมควรให้จัดทำบทเรียนเฉพาะส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556 ก่อนเป็นอันดับแรก

ภาพที่ 3.2 การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

หมายเหตุ : ตัวอย่างบทเรียนออนไลน์ได้ในภาคผนวก ข หน้า 180

แหล่งข้อมูล

ในขั้นตอนที่ 2 นี้ แหล่งข้อมูลได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ที่เลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 ท่าน (ดูรายนามผู้บริหารฯ ในภาคผนวก ข หน้า 193)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ บทเรียนออนไลน์ จำนวน 7 บทเรียน ที่พัฒนาบนโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานความรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบประเมินบทเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียน (ดูบทเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลอง และแบบประเมินบทเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนได้ในภาคผนวก ข หน้า 180)

การสร้างบทเรียนออนไลน์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างบทเรียนออนไลน์ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารความรู้ บทความ งานวิจัยจากหนังสือ เอกสาร รายงาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาออกแบบเนื้อหาในแต่ละสาระความรู้
- 2) จัดทำร่างบทเรียนทั้ง 7 บทเรียน

3) ตรวจสอบคุณภาพบทเรียนออนไลน์ โดยการนำบทเรียนออนไลน์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนและบทเรียนออนไลน์ได้พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ (ดูรายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์ได้ที่ภาคผนวก ข หน้า 192)

4) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำบทเรียนไปทดลองใช้เก็บข้อมูล

จากนั้น โดยเฉพาะ Pre-Test และ Post-Test เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ แล้วนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบพัฒนาเสนอเป็นระบบเพื่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในขั้นต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ครั้งนี้ โปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา มีระบบรวบรวมและวิเคราะห์ผลรวมทั้งนำเสนอโดยอัตโนมัติ ผู้วิจัยทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ โดยส่งบทเรียนออนไลน์ทั้ง 7 บทเรียนเข้าสู่ระบบในเวลาเดียวกัน โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ และตามความเหมาะสมแล้วรวบรวมข้อมูลระหว่างการทดลอง ได้แก่ (1) การเข้าชั้นเรียน (2) คะแนน Pre-Test (3) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (4) คะแนน Post-Test (5) ผลการประเมินบทเรียน (6) ผลการประเมินความพึงพอใจและ (7) ข้อเสนอแนะของผู้เรียน แล้วรวบรวมข้อมูลและผลการวิเคราะห์ระหว่างการใช้บทเรียนออนไลน์ต่อไป

การทดลองใช้บทเรียนครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง โดยออกแบบการทดลองบนพื้นฐานของทฤษฎี One-Group Pre-Test Post-Test Design

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า T (t-test)

ขั้นตอนที่ 3

การนำเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา การตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของระบบฯ ต่อกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

แหล่งข้อมูล

ในขั้นตอนที่ 3 นี้ แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 ท่าน (ดูคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ค หน้า 195)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

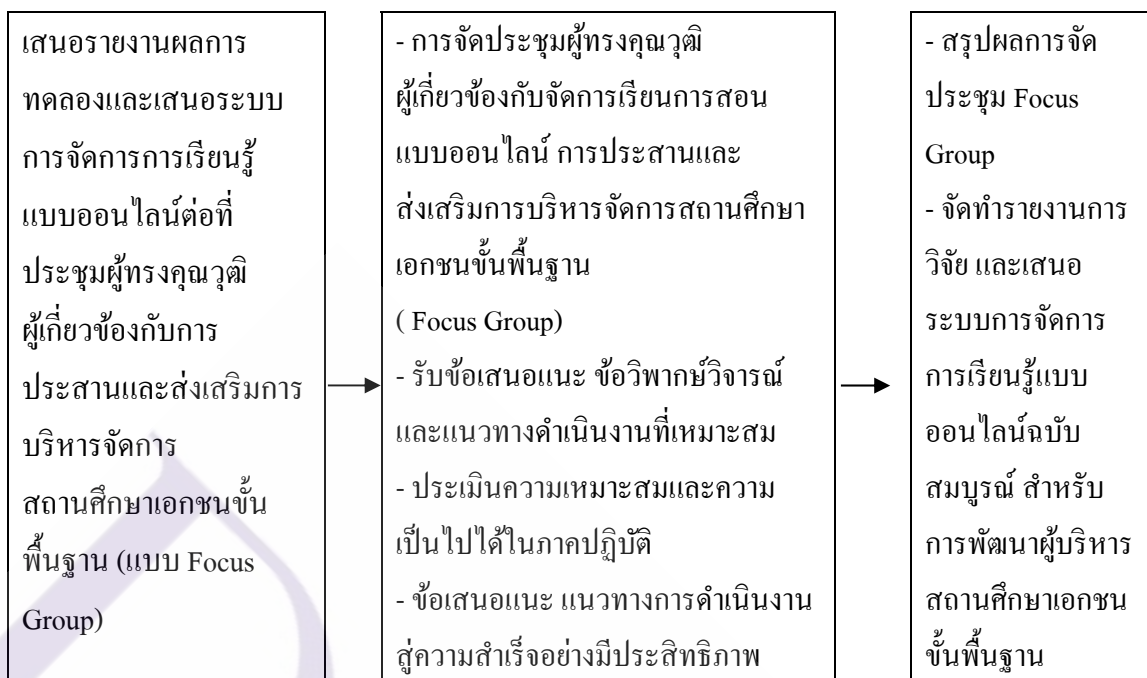
ขั้นตอนนี้ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบรวบรวมข้อมูล รายงานสรุปผลการทดลอง ร่างระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา แบบประเมินและรวบรวมข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มแบบ Focus Group (ดูแบบบันทึกการสนทนากลุ่มและแบบประเมินฯได้ในภาคผนวก ค หน้า 196-200)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างแบบรวบรวมข้อมูล ที่ประกอบไปด้วยข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อปรับปรุงระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการทดลองใช้ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา และเสนอร่างระบบฯ ต่อที่ประชุมในการสนทนากลุ่มแบบ Focus Group ของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานจำนวน 8 ท่าน เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สรุปผลการสนทนากลุ่ม Focus Group แล้วจัดทำรายงานนำเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา

ภาพที่ 3.3 การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการเสนอรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพื่อเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเปิดเพื่อการศึกษา ดังมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ต่อไปนี้

4.1 ผลการศึกษาความรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานในข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 สาระความรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน และตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 พบว่ามาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 7 มาตรฐาน โดยแต่ละมาตรฐานประกอบด้วยสาระความรู้ที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 มาตรฐานความรู้และสาระความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้
1. การพัฒนาวิชาชีพ	1. จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร 2. การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 3. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	1. การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	3. การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ 4. การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5. ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน 6. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น
3. การบริหารสถานศึกษา	1. ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร 2. การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ 3. การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ 4. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้ 5. การบริหารงานบุคคล 6. การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา 8. การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
4. หลักสูตร การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	1. พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา 2. การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. กิจการและกิจกรรมนักเรียน	1. กิจการนักเรียน การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 2. บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน 3. บริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
6. การประกันคุณภาพการศึกษา	1. หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา 2. การประกันคุณภาพภายในและภายนอก
7. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	1. หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต 2. คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 3. จรรยาบรรณวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

จากการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับสาระความรู้ดังกล่าว สามารถสรุปเนื้อหาได้ดังตาราง 4.2

ผลการประมวลความรู้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงความรู้อื่นที่ควรมีเพิ่มเติมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปหัวข้อความรู้ ได้ดังนี้

มาตรฐานความรู้ที่ 1 : การพัฒนาวิชาชีพ

1. ทักษะการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และประเทศไทย 4.0
3. การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการสร้างกรอบความคิดสู่ความสำเร็จ

มาตรฐานความรู้ที่ 2 : ความเป็นผู้นำทางวิชาการ

1. การสร้างเครือข่ายสถานศึกษา
2. หลักการจัดการความเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหา
3. ผู้นำทางการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาเอกชน

มาตรฐานความรู้ที่ 3 : การบริหารสถานศึกษา

1. หลักการจัดการสถานศึกษาเอกชน
2. การจัดงานงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา
3. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการสถานศึกษาเอกชน
4. การจัดการงานบุคลากรของสถานศึกษาเอกชน

มาตรฐานความรู้ที่ 4 : หลักสูตร การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์ไม่ปรากฏข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมที่เห็นว่าสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

ตารางที่ 4.2 เนื้อหาความรู้ในแต่ละสาระความรู้ของมาตรฐานความรู้วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
1. การพัฒนาวิชาชีพ	1. จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร	1. ความหมายของจิตวิญญาณและอุดมการณ์ของผู้บริหาร 2. มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา 3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม จริตประเพณี วัฒนธรรม และความคาดหวังของสังคม 4. การปลูกฝังจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา
	2. การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ การผลิตความรู้ การพัฒนาความรู้ 2. การเผยแพร่ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการบริหารสถานศึกษา 3. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการความรู้ 4. การจัดการคลังความรู้และการสร้าง/พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
1. การพัฒนาวิชาชีพ	3. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	1. หลักการบริหารสถานศึกษา การบริหารคุณภาพและการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. การสร้างวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการ 3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4. การประกันคุณภาพการศึกษา 5. การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน
	4. การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ	1. หลักและระเบียบวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา 2. การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพความต้องการของสถานศึกษา เพื่อทราบประเด็นปัญหาสำคัญของการวิจัยทางการบริหารการศึกษา 3. การวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4. การวิจัยและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 5. จรรยาบรรณของนักวิจัย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	1. การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง 2. การวางแผนยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา 3. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 4. แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน 5. ทฤษฎีภาวะผู้นำ แนวคิดพื้นฐานของภาวะผู้นำ 6. ภาวะผู้นำทางวิชาการและลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับสถานศึกษา 7. วิสัยทัศน์ของผู้นำทางการจัดการการศึกษา 8. บทบาทของผู้นำและการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา
	2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิดและหลักการการจัดการและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2. การลงทุนทางการศึกษา 3. องค์ประกอบของทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยีและสารสนเทศ 4. ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากร 5. เทคนิคและวิธีการจัดการแผนงบประมาณ และการจัดการเวลา 6. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	3. การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรัชญา หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา 2. บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาและจริยธรรมผู้นิเทศการศึกษา 3. รูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ 4. กลยุทธ์และเทคนิคในการนิเทศการศึกษา 5. การวางแผนและประเมินผลการนิเทศการศึกษา 6. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา 7. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษาและการบริหารการศึกษา
	4. การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง 2. การควบคุมและการจัดการความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ 3. การจัดลำดับความเสี่ยงในองค์กรการศึกษา 4. การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรการศึกษา 5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง 6. ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งและประสิทธิผลขององค์กร 7. เทคนิคและกระบวนการบริหารความขัดแย้งภายในองค์กรการศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	5. ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิด ปรัชญามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน 2. เทคนิคและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 3. ทฤษฎีแรงจูงใจ 4. การสร้างภาวะผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน 5. เทคนิคการสื่อสาร และการประสานงาน
	6. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชนและท้องถิ่น 2. ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3. ทรัพยากรชุมชนเพื่อการศึกษา 4. ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์และการพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 5. การระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาของชุมชน 6. การศึกษาโครงสร้างและวัฒนธรรมชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในการนำศักยภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
3. การบริหารสถานศึกษา	1. ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร	1. หลักการ กระบวนการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา 2. ภารกิจผู้บริหารสถานศึกษา 3. หลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 4. การพัฒนาองค์กรทางการศึกษา 5. แนวคิด และหลักการการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการ งานงบประมาณและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 6. ภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษา 7. การบริหารการศึกษายุคใหม่ และบทบาทผู้ดักฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 8. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา
	2. การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ	1. แนวคิดและหลักการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารหลักสูตร 3. การบริหารและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
3. การบริหารสถานศึกษา		4. การวัดและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา 5. ผู้นำการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การประเมินหลักสูตร 6. การพัฒนาระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน
	3. การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	1. แนวคิด หลักการและทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2. วิวัฒนาการขององค์กรแห่งการเรียนรู้ 3. การจัดการความรู้ 4. ยุทธศาสตร์และขั้นตอนการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้
	4. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้	1. แนวคิด บทบาทและการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในสถานศึกษา 2. การพัฒนาสารสนเทศด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และการเผยแพร่การดำเนินการของสถานศึกษา 3. ความรู้และทักษะสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
3. การบริหารสถานศึกษา	5. การบริหารงานบุคคล	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ รูปแบบ ระบบและกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 2. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3. การวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร 4. การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. การพัฒนาการปฏิบัติงานการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ และสร้างความมั่นคงในงาน 6. คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 7. กฎหมายและบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 8. ปฏิบัติการประเมินและปรับปรุงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
	6. การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 2. ระบบบัญชี การจัดทำงบประมาณและการจัดการสินทรัพย์

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
		3. การวิเคราะห์และการวางแผนการเงิน 4. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5. การบริหารสำนักงานกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงบประมาณ การเงิน และการพัสดุ 6. ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่เพื่อการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า
3. การบริหารสถานศึกษา	7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา	1. รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายและข้อบังคับเฉพาะในการจัดการศึกษา 3. การศึกษาแนวคิดและพิจารณาระเบียบ กฎหมายทางการศึกษา 4. ข้อบังคับของสถานศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน มาตรฐานการศึกษา 5. ศึกษาโครงสร้างและกระบวนการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา 6. บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
	8. การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการวางแผนการจัดการ การศึกษา 2. กระบวนการและเทคนิคการวางแผนกลยุทธ์ให้ประสบผลสำเร็จ 3. การกำหนดนโยบายสถานศึกษา 4. การนำนโยบายสู่การปฏิบัติและการประเมินนโยบาย 5. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและวางแผน การศึกษา
4. หลักสูตร การสอน การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	1. พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนา หลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา 2. แนวโน้มและนวัตกรรมการพัฒนาหลักสูตร 3. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ
	2. การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนการสอน รูปแบบ วิธี และ เทคนิคการสอน 2. เทคนิคการสอนที่เสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ 3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
	3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	<p>4. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการวางแผนการสอน</p> <p>1. แนวคิดและหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร</p> <p>2. การสร้างและใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>3. การออกแบบ วางแผนประเมิน กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>4. การพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และบริหารจัดการการประเมินผลการเรียนรู้</p>
5. กิจการและกิจกรรมนักเรียน	1. กิจการนักเรียน การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	<p>1. หลักการบริหารกิจการนักเรียน แนวคิดการบริหารกิจการนักเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>2. การจัดกิจกรรมนักเรียน หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางหลักสูตรสถานศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน</p> <p>3. บทบาทของผู้บริหารกับงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
	2. บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมาย และหลักการพัฒนาทักษะชีวิต 2. แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ทักษะชีวิตในกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3. การจัดกิจกรรมและการประเมินทักษะชีวิตของผู้เรียน 4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน
5. กิจการและกิจกรมนักเรียน	3. การบริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. การสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สวัสดิการ และกิจกรรมต่าง ๆ 3. หลักการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการสร้างเครือข่ายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
6. การประกันคุณภาพการศึกษา	1. หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 2. การกำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา 3. เทคนิคการพัฒนา 4. บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
	2. การประกันคุณภาพภายในและภายนอก	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา 2. การกำหนดนโยบายและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก 3. การวางแผนการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษา 4. การรับรองมาตรฐานการศึกษา 5. การสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา 6. การประเมินตนเอง ตลอดจนการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในและภายนอก
7. คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	1. หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิด หลักการของหลักธรรมาภิบาล และการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา 2. ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลต่อผู้บริหารสถานศึกษา
	2. คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคิด และหลักการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร 2. คุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นต่อการบริหารการศึกษา และการประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้	เนื้อหา
		3. สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา 4. ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารเพื่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา 5. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และธรรมาภิบาล กับบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 6. การส่งเสริม และการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหาร การศึกษา
7. คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณ	3. สาระความรู้เรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด	1. จรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และกฎระเบียบต่างๆ สำหรับการบริหารสถานศึกษา 3. ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารทางการศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 5 : กิจการและกิจกรรมนักเรียน

1. กลยุทธ์การจัดการผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานความรู้ที่ 6 : การประกันคุณภาพการศึกษา

1. การพัฒนาสถานศึกษาให้ตอบสนองมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 7 : คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

จากการสัมภาษณ์ไม่ปรากฏข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมที่เห็นว่าสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

สรุป เมื่อได้ตรวจสอบกับสาระความรู้และเนื้อหาที่สามารถจัดไว้ในมาตรฐานต่าง ๆ ตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 ปรากฏว่า ข้อเสนอในเรื่องความรู้ที่แตกต่างไป ได้แก่

1. การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
2. การนิเทศสำหรับศตวรรษที่ 21 และประเทศไทย 4.0
3. กลยุทธ์การตลาด การบริการและการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
4. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ
5. กฎหมายโรงเรียนเอกชน
6. กองทุนสงเคราะห์ครูและบุคลากรทางการศึกษา
7. ประกันสังคม กองทุนประกันสังคมและแรงงานสัมพันธ์

ผลการประมวลความรู้จากความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Form ซึ่งในการวิจัยนี้สำรวจความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ถึงความรู้ตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยผู้วิจัยได้ส่งคำถามทางออนไลน์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จำนวน 145 คน (ดูรายนามโรงเรียนเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ได้ในภาคผนวก ก หน้า 175) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 108 ฉบับ ผลการสำรวจมีความต้องการทั้งที่ซ้ำซ้อนกับสาระเนื้อหาที่ครอบคลุมและส่วนที่แตกต่างกัน ปรากฏดังนี้

สาระความรู้ตามความต้องการในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้น
พื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

ตารางที่ 4.3 ความรู้ตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน

มาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556	ความรู้ตามความต้องการจากความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน
มาตรฐานความรู้ที่ 1 : การพัฒนา วิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 2. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ความรู้การบริหารงานด้าน การบริหารทั่วไป วิชาการ บุคคล งบประมาณ 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ ความเป็นผู้นำทางวิชาการและ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำ ทางวิชาการ 4. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ 5. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 6. การวางแผนยุทธศาสตร์
มาตรฐานความรู้ที่ 2 : ความเป็นผู้นำ ทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวางแผนองค์กร 2. การบริหารงานระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน 3. การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 4. การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา 5. การเป็นผู้นำทางการศึกษา 6. การมีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 7. ความสามารถในการตัดสินใจ 8. ความมุ่งมั่นพัฒนาองค์กร
มาตรฐานความรู้ที่ 3 : การบริหาร สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาองค์กร 2. ผู้บริหารต้องสร้างการเปลี่ยนแปลง (Change Intervention) 3. ทฤษฎีหลักการ กระบวนการและหน้าที่การบริหาร 4. การตัดสินใจ 5. ความเป็นแบบอย่างที่ดีมีมนุษย์สัมพันธ์

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556	ความรู้ตามความต้องการจากความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน
มาตรฐานความรู้ที่ 4 : หลักสูตร การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน 2. การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3. การพัฒนาหลักสูตร และหลักสูตรสถานศึกษา 4. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการสอน 5. ความรู้ด้านกฎหมาย 6. การนิเทศงานด้านการสอน 7. การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 8. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
มาตรฐานความรู้ที่ 5 : กิจการและกิจกรรมนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียน 2. การมีคุณลักษณะที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และการปฏิบัติตนปฏิบัติตามกฎระเบียบและดำรงชีวิตในสังคม 3. บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน 4. ความสัมพันธ์ชุมชน 5. บริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 6. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด 7. ขบวนการจิตอาสา 8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 9. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
มาตรฐานความรู้ที่ 6 : การประกันคุณภาพการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก 2. การบริหารงานสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล 3. กระบวนการสื่อสารการประกันคุณภาพการศึกษา 4. การควบคุมคุณภาพการศึกษา 5. การตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556	ความรู้ตามความต้องการจากความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน
มาตรฐานความรู้ที่ 7 : คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักพระพุทธศาสนากับผู้บริหารสถานศึกษา 2. วินัยคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สำหรับผู้บริหาร 3. การเป็นสมาชิกที่ดี สนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมของ วิชาชีพและวิชาการอย่างสร้างสรรค์ 4. คุณธรรมจริยธรรม ของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 5. การเป็นผู้มีความสำนึกในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ

เมื่อได้นำหัวข้อความรู้ เนื้อหาตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถจัดรวมไว้ในมาตรฐานต่าง ๆ ตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2556 ปรากฏว่าเป็นหัวข้อความรู้ที่แตกต่างออกไป ซึ่งประกอบด้วย

1. การจัดตั้งเป็นกลุ่ม/เครือข่าย/สมาคม ระดับประเทศ
2. ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารผู้มีอาชีพ
3. หลักการครองตน
4. กลยุทธ์การตลาดและประชาสัมพันธ์

หมายเหตุ ผู้วิจัยได้นำเสนอตารางเปรียบเทียบสาระความรู้ทั้ง 3 กลุ่มไว้ในตารางเดี่ยวร่วมกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สาระความรู้จากมาตรฐานความรู้ของคุรุสภา พ.ศ. 2556 จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิฯ และจากความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

ตามข้อบังคับคุรุสภาฯ	สาระความรู้	
	จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิฯ	จากการสำรวจจากผู้บริหารสถานศึกษา
การพัฒนาวิชาชีพ		
1. จิตวิญญาณ อุทิศการณ้ของผู้บริหาร	1. การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน	1. การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
2. การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	2. ทักษะการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา	2. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ความรู้การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป วิชาการ บุคคล งบประมาณ
3. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	3. การเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และประเทศไทย 4.0	3. สมรรถนะ หรือขีดระดับความสามารถ (Competency)
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ	4. การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำ การเปลี่ยนแปลง หลักการจัดการความเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาและการสร้างกรอบความคิดสู่ความสำเร็จ	4. ภาวะผู้นำทางวิชาการ ความเป็นผู้นำทางวิชาการและการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ
		5. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ
		6. การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน
		7. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
		8. การวางแผนยุทธศาสตร์

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตามข้อบังคับคุรุสภาฯ	สาระความรู้	
	จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ทรงคุณวุฒิฯ	จากการสำรวจจากผู้บริหาร สถานศึกษา
ความเป็นผู้นำทางวิชาการ		
1. การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ	1. การสร้างเครือข่าย สถานศึกษา	1. การวางแผนองค์กร
2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	2. หลักการจัดการความเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหา	2. การเปลี่ยนแปลงของโลก และสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ
3. การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ	3. ผู้นำทางการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาเอกชน	3. การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา
4. การบริหารความเล็งและความขัดแย้ง	4. การนิเทศสำหรับศตวรรษที่ 21 และประเทศไทย 4.0	4. การเป็นผู้นำทางการศึกษา
5. ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน		5. การมีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น		6. ความสามารถในการตัดสินใจ
		7. ความมุ่งมั่นพัฒนาองค์กร
การบริหารสถานศึกษา		
1. ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร	1. หลักการจัดการ สถานศึกษาเอกชน	1. กลยุทธ์การตลาด และประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ	2. การจัดงานงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา	2. การพัฒนาองค์กร
3. การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	3. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการสถานศึกษาเอกชน	3. ผู้บริหารต้องสร้างการเปลี่ยนแปลง (Change Intervention)
	4. การจัดการงานบุคลากรของสถานศึกษาเอกชน	4. ทฤษฎีหลักการ กระบวนการ และหน้าที่การบริหาร

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตามข้อบังคับคุรุสภาฯ	สาระความรู้	
	จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ทรงคุณวุฒิฯ	จากการสำรวจจากผู้บริหาร สถานศึกษา
4. นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารและ การเรียนรู้	5. กลยุทธ์การตลาด การ บริการ และการ ประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	5. การตัดสินใจ 6. ความเป็นแบบอย่างที่ดีมี มนุษย์สัมพันธ์
5. การบริหารงานบุคคล	6. รูปแบบการบริหาร	7. การบริหารงานระบบ
6. การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่	สถานศึกษาแบบครอบครัวที่ มีประสิทธิภาพ	สารสนเทศภายในโรงเรียน
7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา และผู้บริหาร สถานศึกษา		
8. การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหาร สถานศึกษา		
หลักสูตร การสอน การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้		
1. พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตร สถานศึกษา	ไม่มี	1. นวัตกรรมการจัดการเรียน การสอน
2. การจัดการเรียนการสอนและ การสอนเสริม		2. การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด การออกแบบการ จัดการเรียนรู้
3. การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้		3. การพัฒนาหลักสูตร และ หลักสูตรสถานศึกษา
		4. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การสอน
		5. ความรู้ด้านกฎหมาย
		6. การนิเทศงานด้านการสอน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สาระความรู้		
ตามข้อบังคับคุรุสภาฯ	จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ทรงคุณวุฒิฯ	จากการสำรวจจากผู้บริหาร สถานศึกษา
		7. การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 8. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
กิจการและกิจกรรมนักเรียน		
1. กิจการนักเรียน การบริหาร กิจกรรมเสริมหลักสูตรและ กิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน	1. กลยุทธ์การจัดการผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1. การเสริมสร้างศักยภาพ ผู้เรียน 2. การมีคุณลักษณะที่พึงงาม มี คุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบ วินัย และการปฏิบัติตน ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบและดำรงชีวิต ในสังคม 3. บริหารจัดการให้เกิดการ พัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน 4. ความสัมพันธ์ชุมชน 5. บริหารจัดการให้เกิดการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน 6. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด 7. ขบวนการจิตอาสา 8. การจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร 9. การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตามข้อบังคับคุรุสภาฯ	สาระความรู้	
	จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ทรงคุณวุฒิฯ	จากการสำรวจจากผู้บริหาร สถานศึกษา
<u>การประกันคุณภาพการศึกษา</u>		
1. หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา	1. การพัฒนาสถานศึกษาให้ตอบสนองมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	1. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก
2. การประกันคุณภาพภายในและภายนอก		2. การบริหารงานสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล
		3. กระบวนการสื่อสารการประกันคุณภาพการศึกษา
		4. การควบคุมคุณภาพการศึกษา
		5. การตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพการศึกษา
<u>คุณธรรม จริยธรรมและ</u>		
<u>จรรยาบรรณ</u>		
1. หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต	1. กฎหมายโรงเรียนเอกชน	1. หลักพระพุทธศาสนากับผู้บริหารสถานศึกษา
2. คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา	2. กองทุนสงเคราะห์ครูและบุคลากรการศึกษา	2. วินัยคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้บริหาร
3. จรรยาบรรณวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด	3. กองทุนประกันสังคมและแรงงานสัมพันธ์	3. การเป็นสมาชิกที่ดีสนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมของวิชาชีพและวิชาการอย่างสร้างสรรค์
		4. คุณธรรมจริยธรรม ของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สาระความรู้		
ตามข้อบังคับคุรุสภาฯ	จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ทรงคุณวุฒิฯ	จากการสำรวจจากผู้บริหาร สถานศึกษา
		5. การเป็นผู้มีความสำนึกใน ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ
		<u>สาระความรู้อื่นๆ</u> 1. การจัดตั้งเป็นกลุ่ม/เครือข่าย/ สมาคม ระดับประเทศ 2. ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารผู้ มีอาชีพ

4.2 การพัฒนาบทเรียนออนไลน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ด้วยโปรแกรมประยุกต์กุกิลเพื่อการศึกษา

บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นด้วยโปรแกรมประยุกต์กุกิลเพื่อศึกษานี้ ประกอบด้วยบทเรียน 7 รายวิชา ได้แก่

- 01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ
- 02 รายวิชา ผู้นำทางวิชาการ
- 03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา
- 04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 05 รายวิชา กิจการ และกิจกรรมนักเรียน
- 06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา
- 07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

ซึ่งแต่ละรายวิชาประกอบด้วยสาระความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยใช้ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ของโปรแกรมประยุกต์กุกิลเพื่อการศึกษา และใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวกที่ Google จัดให้ใช้ได้ฟรี ร่วมในการออกแบบบทเรียนออนไลน์ทั้ง 7 รายวิชา (ดังตัวอย่างในภาคผนวก ข หน้า 180) และระบบจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอัตโนมัติในเรื่อง

1. การเข้าศึกษา
2. Pre-Test
3. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
4. Post-Test
5. การประเมินบทเรียน
6. ความพึงพอใจของผู้เรียน
7. ข้อเสนอแนะของผู้เรียน

เมื่อผู้วิจัยสร้างบทเรียน (ดังในภาคผนวก ข หน้า 180) พร้อมทั้งนำบทเรียนทั้ง 7 รายวิชาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแล้ว นำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างวิจัยที่เลือกแบบสุ่มแบบง่าย ได้อาสาสมัครที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 1 เข้าร่วมทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ จำนวน 30 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ข หน้า 193) เก็บรวบรวม ข้อมูลที่แสดงถึง 1) การเข้าศึกษา 2) Pre-Test 3) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 4) Post-Test 5) การประเมินบทเรียน 6) ความพึงพอใจของผู้เรียน และ 7) ข้อเสนอแนะของผู้เรียน สถานภาพของผู้เรียนและผลการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การเข้าศึกษาในการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์

ในการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์นี้ อาสาสมัครจำนวน 30 ท่านซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ซึ่งผลการศึกษาศาภาพของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน แสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์

	หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	13	43.3
	หญิง	17	56.7
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	0	0
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	0	0
	ปริญญาโท	24	80.0
	ปริญญาเอก	6	20.0
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้รับใบอนุญาต	1	3.3
	ผู้จัดการ	3	10.0
	ผู้อำนวยการ	26	86.7
	ผู้จัดการและผู้อำนวยการ	1	3.3
ประสบการณ์บริหารในสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน	น้อยกว่า 5 ปี	8	26.7
	5 ถึง 10 ปี	10	33.3
	มากกว่า 10 ถึง 20 ปี	3	10.0
	มากกว่า 20 ปี	9	30.0
	รวม	30	100

ผู้วิจัยทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ โดยส่งบทเรียนออนไลน์ทั้ง 7 บทเรียนเข้าสู่ระบบในเวลาเดียวกัน โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ และตามความเหมาะสม แล้วรวบรวมข้อมูลระหว่างการทดลองพบว่า

ตารางที่ 4.6 อันดับการมีส่วนร่วมในการศึกษาระดับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน

อันดับ	รายวิชา	ความถี่การเข้าเรียน 3 อันดับแรก
1	01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ	23
2	02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	22
3	03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา	20
4	06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา	11
5	04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	7
6	07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	5
7	05 รายวิชา กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน	2
รวม		90

4.2.2 ผลการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ในแต่ละรายวิชา

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน ได้เข้าเรียนในแต่ละรายวิชา ตามความต้องการเรียนรู้ของแต่ละคน โดยมีการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างจะทราบคะแนนสอบก่อนเรียน เมื่อศึกษาเนื้อหาบทเรียนและทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนแล้วจึงทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งผู้สอนกำหนดให้ระบบแสดงคะแนนสอบหลังเรียนพร้อมเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง ในตารางที่ 4.7 แสดงคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า T (t-test)

ตารางที่ 4.7 คะแนนก่อนเรียน (Pre-Test) และคะแนนหลังเรียน (Post-Test) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

รายวิชา	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	Pre-Test		Post-Test		t	p
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
01	30	10	5.94	1.58	7.33	1.64	4.24*	0.0002
02	30	10	4.70	0.98	7.05	1.39	6.09*	0.0000
03	30	10	5.68	1.13	6.62	2.02	7.77*	0.0000
04	30	10	5.50	1.41	6.78	1.18	4.20*	0.0004
05	30	10	5.88	2.08	8.55	1.38	6.15*	0.0000
06	30	10	5.71	1.72	6.94	2.07	2.38*	0.0167
07	30	10	5.35	1.22	7.11	1.67	3.19*	0.0028

*p < .05

4.2.3 ประเด็นการแลกเปลี่ยนในส่วน “เพิ่มความคิดเห็นในชั้นเรียน” (Chat room)

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เมื่อผู้เรียนศึกษาระความรู้ในแต่ละรายวิชาเสร็จสิ้นแล้ว โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนด้วยการตอบคำถามตามความคิดของตนเองไว้ในส่วน “เพิ่มความคิดเห็นในชั้นเรียน” ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนเข้ามาอ่านคำตอบและความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้น เพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระในรายวิชานั้น ๆ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้อีกด้วย ประเด็นแลกเปลี่ยนในแต่ละรายวิชา แสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ประเด็นการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เรียน

ประเด็นแลกเปลี่ยน
<p>01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ</p> <p><u>ผู้เรียนคนที่ 1</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในองค์กร 2. พัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การอบรม จัดอุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย 3. เพื่อให้ชุมชนเกิดความไว้วางใจ 4. เพื่อทราบปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาในแต่ละอย่างได้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นแลกเปลี่ยน

ผู้เรียนคนที่ 2

1. เป็นแนวปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับคนในองค์กรเป็นหลัก เป็นเหมือนกรอบหรือระเบียบวิธีปฏิบัติที่เอื้อให้คนในองค์กรมีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ความรู้ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ
2. ต้องสร้างภาพความเข้าใจในขององค์กรแห่งการเรียนรู้โดยพัฒนาระบบขององค์กร ระบบผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ระบบเทคโนโลยี ระบบความรู้ และระบบการเรียนรู้
3. เพราะชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและความสำเร็จของสถานศึกษา เพื่อได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนในกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาต่าง ๆ
4. เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้ดีขึ้น

ผู้เรียนคนที่ 3

1. การทำความเข้าใจความเข้าใจในสถานศึกษาให้มีระบบในการบริหาร
2. ต้องทำความเข้าใจระบบภายในองค์กร
3. สถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปสู่ชุมชน

02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ผู้เรียนคนที่ 1

1. ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี การเมือง และประชากร
2. มีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
3. เป็นผู้ให้คำแนะนำ เสริมแนะ และสนับสนุนสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

ผู้เรียนคนที่ 2

1. ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารองค์กร และให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

ผู้เรียนคนที่ 3

1. ด้านการใช้เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ ด้านการพัฒนาศักยภาพตนเองและบุคลากรในองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร
2. เป็นผู้วิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลง
3. สร้างความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือ กำกับติดตามกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นแลกเปลี่ยน

ผู้เรียนคนที่ 4

1. มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล เท่าทันเทคโนโลยีใหม่ ๆ
2. มีความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา

ผู้เรียนคนที่ 5

1. ด้านวิชาการ และด้านการบริหารบุคลากร
2. ความเป็นผู้นำ มีระบบและมีความรับผิดชอบ
3. ผู้บริหาร ควรเป็นผู้วางแผนร่วมกันกับครูผู้สอน ในการสอน และเป็นผู้สนับสนุนให้ครูได้จัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา

ผู้เรียนคนที่ 1

1. ความตระหนักเกี่ยวกับโลก ความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพ และความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์และทักษะร่วมกัน และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน
3. จัดการอบรม ศึกษาดูงาน

ผู้เรียนคนที่ 2

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม โดยครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม
 - ส่งเสริมให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
 - ส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรรวมทั้งเป็นเครือข่ายและเป็นแหล่งเรียนรู้
 - จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
 - ส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย
2. เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันของคนในองค์กรเพื่อถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะร่วมกัน
3. พัฒนาในขณะที่ปฏิบัติงาน เช่น สอนงานหรือใช้ระบบโค้ชซึ่ง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นแลกเปลี่ยน

- พัฒนารอบนอกจากการปฏิบัติงาน เช่น การอบรม ดูงาน ศึกษาต่อ
- พัฒนาตนเอง เช่น ศึกษาตำรา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ติดตามข่าวสาร

ผู้เรียนคนที่ 4

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

ผู้เรียนคนที่ 5

1. เพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพราะคนเราไม่ได้รู้หรือเก่งไปหมดทุกอย่าง จึงต้องอาศัยความรู้ที่ได้จากเพื่อนร่วมงานมาเพื่อทำงานร่วมกัน

ผู้เรียนคนที่ 6

1. พัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. เนื่องจากจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ นวัตกรรมที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าเดิม
3. การพัฒนาบุคลากร ด้วยการอบรมสัมมนา การสร้างชุมชนการเรียนรู้

04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้เรียนคนที่ 1

1. เพื่อกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการวัดและประเมินผล
2. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นรูปแบบที่พัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆของผู้เรียนไปพร้อมๆกัน โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง
3. การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงในหลายๆรูปแบบ

ผู้เรียนคนที่ 2

1. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ติดตาม กำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตร และพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ในลักษณะของการบูรณาการ
3. มีการประเมินผลการเรียนรู้ตามจริงและนำไปพัฒนาต่อเนื่อง

ผู้เรียนคนที่ 3

1. การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นแลกเปลี่ยน

2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการตอบคำถามของผู้เรียน
3. ยึดหลักความถูกต้องและความยุติธรรม

05 รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน

ผู้เรียนคนที่ 1

1. งานกิจการนักเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. จัดตามสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ
3. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียนเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา

ผู้เรียนคนที่ 2

1. ให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
2. จัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตร สร้างทักษะชีวิตเฉพาะปัญหาโดยครูให้คำปรึกษา 3. รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - การคัดกรองนักเรียน
 - ส่งเสริมนักเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ
 - ป้องกันและแก้ปัญหา
 - การส่งต่อ

ผู้เรียนคนที่ 3

1. ให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี
2. ทำการพัฒนาโดยใช้สมรรถนะในหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน เป็นเกณฑ์
3. ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเยี่ยมบ้าน สัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครอง การคัดกรองนักเรียน ส่งเสริมนักเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้เรียนคนที่ 1

1. การดำเนินกิจกรรมหรือการปฏิบัติการหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ จนเกิดความมั่นใจใน

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นแลกเปลี่ยน

คุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบ และกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

2. การวางแผน การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพการศึกษา การประเมินตนเองและนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. แต่งตั้งคณะทำงาน รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เขียนรายงานการประเมินตนเอง และเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

ผู้เรียนคนที่ 2

1. การปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้

2. การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

3. แต่งตั้งคณะทำงาน รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

ผู้เรียนคนที่ 3

1. จัดทำแผนการประกันคุณภาพอย่างมีระบบ

2. การประเมินคุณภาพภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้เรียนคนที่ 4

1. ใช้หลักการของการมีส่วนร่วม และวางแผน ทำอย่างเป็นระบบ

2. กระบวนการประกันคุณภาพ จะเริ่มจากวิเคราะห์ข้อมูลวางแผนและติดตามร่วมกัน โดยบุคลากรภายใน และดำเนินตามระบบที่วางแผน และดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่สู่สาธารณชน

3. แต่งตั้งคณะทำงาน พิจารณารวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานเผยแพร่

07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

ผู้เรียนคนที่ 1

1. เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ที่จะนำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จ

2. ความล้มเหลวของการบริหารจัดการที่ดี

3. ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ต้องรัก ศรัทธา

ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นแลกเปลี่ยน	
ผู้เรียนคนที่ 2	
1. เพราะผู้บริหารต้องบริหารด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการทำงานได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	
2. ด้านความโปร่งใส	
3. เป็นมาตรฐานที่ผู้บริหารควรยึดปฏิบัติถือเป็นกรอบในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน	
ผู้เรียนคนที่ 3	
1. เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำองค์กร ซึ่งดูแลทุกงานที่เกี่ยวข้อง ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีความซื่อสัตย์	
2. ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้รับบริการ	
3. เป็นสิ่งที่กำหนดองค์สมบัติที่เหมาะสม และผู้บริหารพึงมีเหมือนกัน จึงจะก่อให้เกิดการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน	

4.2.4 ผลการประเมินบทเรียน ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาจากผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบสอบถามออนไลน์ในประเด็นความคิดเห็นเรื่องความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์ โดยผลการประเมินความเหมาะสมของบทเรียนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินความเหมาะสมของบทเรียนเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา

ความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา (N = 30)						
	01	02	03	04	05	06	07
1. ด้านคำชี้แจง และคำแนะนำในการเรียนรู้							
1.1 ความชัดเจนของการแนะนำวิธีเข้าเรียนรู้ในบทเรียน	4.21	4.06	4.06	3.93	4.29	4.35	4.33
1.2 ความเหมาะสมของขั้นตอนการเข้าเรียนรู้	4.36	4.33	4.26	4.12	4.17	4.28	4.33

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา (N = 30)						
	01	02	03	04	05	06	07
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้							
2.1 เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน	4.28	3.93	4.00	4.06	4.11	4.14	4.05
2.2 ลำดับของเนื้อหา	4.10	3.93	3.93	4.18	4.25	4.28	4.16
2.3 สื่อความหมายชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา	4.21	4.13	3.93	4.06	4.11	4.14	4.05
2.4 การประเมินผลการเรียนรู้	4.27	4.06	4.00	3.87	4.17	3.92	4.11

ตารางที่ 4.10 แสดงผลของระดับความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์ในด้านคำชี้แจงและคำแนะนำในการเรียนรู้และด้านการออกแบบการเรียนรู้ แยกแต่ละรายวิชา

ตารางที่ 4.10 ผลของระดับความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์

ความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย N = 30	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านคำชี้แจง และคำแนะนำในการเรียนรู้			
01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ	4.28	0.65	มาก
02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.19	0.96	มาก
03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา	4.16	0.64	มาก
04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.02	0.59	มาก
05 รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.23	0.64	มาก
06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา	4.31	0.47	มาก
07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	4.33	0.68	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย N = 30	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้			
01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ	4.21	0.72	มาก
02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.01	0.89	มาก
03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา	3.96	0.76	มาก
04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.04	0.69	มาก
05 รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.17	0.82	มาก
06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา	4.10	0.51	มาก
07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	4.09	0.79	มาก

ความพึงพอใจของผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์เกี่ยวกับประเด็นความพึงพอใจในการเข้าใช้บทเรียนออนไลน์ โดยในตาราง 4.11 แสดงผลความพึงพอใจเฉลี่ยแต่ละด้านแยกรายวิชา และตารางที่ 4.12 แสดงระดับความพึงพอใจในแต่ละด้านแยกรายวิชา

ตารางที่ 4.11 ผลความพึงพอใจเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา (N = 30)						
	01	02	03	04	05	06	07
1. ด้านการจัดการบทเรียน							
1.1 ความง่าย ความสะดวกในการเรียนรู้	4.42	4.02	4.26	4.31	4.52	4.21	4.55
1.2 ความน่าสนใจของบทเรียน	4.10	3.93	4.00	4.12	4.05	4.07	4.05
1.3 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลังเรียนรู้	3.94	4.00	4.06	3.87	4.17	4.07	4.05

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา (N = 30)						
	01	02	03	04	05	06	07
1.4 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในงานได้	4.31	4.13	4.40	4.12	4.23	4.14	4.16
2. ด้านปฏิสัมพันธ์							
2.1 มีการออกแบบปฏิสัมพันธ์ได้ตอบระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	4.26	4.06	4.13	4.12	4.29	4.07	4.03
2.2 มีกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน	4.21	4.20	4.20	4.00	4.23	3.92	4.33

ตารางที่ 4.12 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อบทเรียนออนไลน์

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย N = 30	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการจัดการบทเรียน			
01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ	4.19	0.69	มาก
02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.02	0.81	มาก
03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา	4.18	0.60	มาก
04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.10	0.60	มาก
05 รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.24	0.65	มาก
06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา	4.12	0.64	มาก
07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	4.20	0.77	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย N = 30	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. ด้านปฏิสัมพันธ์			
01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ	4.23	0.75	มาก
02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.13	0.73	มาก
03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา	4.16	0.75	มาก
04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.06	0.61	มาก
05 รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.26	0.67	มาก
06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา	3.99	0.69	มาก
07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	4.18	0.70	มาก

4.2.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ในแต่ละรายวิชา ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
01 รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ
1. เนื้อหาบทเรียน ไม่ยากมาก
2. ควรเพิ่มรูปภาพประกอบ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี เครื่องมือในการจัด KM บางครั้งเราใช้ภาพหนึ่งภาพ แทนข้อความหลายคำ
3. มีการยกตัวอย่างบูรณาการกับยุค 4.0 ให้ทันสมัย
4. มีการซ้ำเนื้อหาในเรื่ององค์กรแห่งการเรียนรู้ มีทั้ง 2 สารความรู้ ควรให้แต่ละเรื่องมีเอกลักษณ์ที่สามารถจำได้อย่างแม่นยำ เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจง
02 รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. ในการจัดเรื่องที่อยู่ในหมวด หมวดที่ 1 มี 3 เรื่อง /หมวดที่ 2 มี 2 เรื่อง /หมวดที่ 3 มี 1 เรื่อง ควรจัดโดยใช้หัวเรื่อง จะดีกว่า เช่น มนุษยสัมพันธ์ การจัดการความเสี่ยง ความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น เพราะเราให้นิยามหมวดที่ 1 ไม่ได้ว่าหมายความว่าอย่างไร
2. หลังจากอ่านบทเรียนแล้วต้องตอบคำถาม ทำให้ต้องย้อนกลับไปอ่านอีกรอบ เพราะบทเรียนควรแสดงจุดเน้นจุดสำคัญที่จำแม่น ไว้ใช้ แก่ใจโดยใส่ไฮไลต์ที่อักษร
3. กิจกรรมท้ายบท แสดงถึงหลักทฤษฎีมากเกินไป เช่น ความหมาย องค์ประกอบ ในขณะที่กลุ่มเป้าหมายของเราเป็นผู้ปฏิบัติงาน มีประสบการณ์ ถ้าเราออกโจทย์เป็นกรณีศึกษา เราน่าจะได้อ่านคำตอบที่น่าสนใจและหลากหลาย คนตอบก็น่าจะสนุก
4. ตัวหนังสือในสาระที่ 1 slide หน้า 3 ค่อนข้างเล็ก / มีคำที่สะกดผิดบางจุด
5. เนื้อหาหลักมีรายละเอียดน้อยไป มีหัวข้อหลักแต่ขาดรายละเอียด

03 รายวิชา การบริหารสถานศึกษา

1. เนื้อหาไม่ยากมาก
2. แบบทดสอบทั้งก่อนและหลังควรจะมีการสลับข้อบ้าง
3. มีเรื่องซ้ำกับรายวิชาอื่น ๆ เช่น หลักสูตร ข้อแก้ไข อาจจะต้องจัดกลุ่มใหม่ แต่ใช้สไลด์เดิม

04 รายวิชา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ในสาระที่ 2 แต่ละ slide มีเนื้อหามากไป อักษรตัวเล็กเกินไป ควรเพิ่มขนาดตัวอักษร (font size) เนื้อที่ยังเหลือทางด้านซ้ายขวามาก น่าจะสามารถเพิ่มขนาดตัวอักษรได้อย่างไรก็ตาม การออกแบบของสาระ 1-3 น่าสนใจมากขึ้น สีสบายตา
2. ข้อสอบประเมินหลังการเข้าไปเรียนรู้ คำถามเหมือนการประเมินก่อนเข้าเรียน น่าจะมีคำถามใหม่สลับกับคำถามเดิมบ้าง
3. เสนอให้เปลี่ยนคำว่า “รายวิชา” เป็นห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนแทน เพราะมันดูเป็นทางการ อยากให้อารมณ์สนุก ๆ เช่น รายวิชาที่ 1 การพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนเป็น ห้องผู้บริหาร รายวิชาที่ 2 เป็นห้องวิชาการ ห้องคุณธรรม ห้องกิจการนักเรียน ห้องประกันคุณภาพ ศาสดารวมใจชุมชน โรงอาหาร ห้องพยาบาล ศาลาพักใจ มุมพระ มุมผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มผู้เรียนได้ผ่อนคลายในการเรียนรู้
4. บทเรียนครั้งนี้มีเนื้อหาเทียบได้กับการสร้างหลักสูตรในมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

06 รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา

ไม่มี

07 รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

1. เนื้อหาไม่ยากมาก
2. ขาดเนื้อหาสาระบางประการ

สรุปผลการทดลอง

ผลการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ มีรายละเอียดของผลสรุปดังต่อไปนี้

1) รายวิชาที่มีผู้เข้าเรียนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่

1. รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ
2. รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. รายวิชา การบริหารสถานศึกษา

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังศึกษาบทเรียนออนไลน์ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังศึกษาบทเรียนออนไลน์มีค่าสูงกว่าก่อนศึกษาบทเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในทุกรายวิชา

3) ด้านความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์ ปรากฏว่าระดับความเหมาะสมของทุกรายวิชาอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านคำชี้แจง คำแนะนำในการเรียนรู้ และด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยในด้านคำชี้แจง คำแนะนำในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนด้านการออกแบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

4) ด้านความพึงพอใจของผู้เรียน ปรากฏว่าระดับความพึงพอใจของทุกรายวิชาอยู่ในระดับมาก สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการบทเรียน ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อประเด็น ความง่าย ความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมาคือประเด็น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุดคือประเด็น ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

ด้านปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อประเด็น มีการออกแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และประเด็น มีกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ในระดับใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และ 4.15 ตามลำดับ

บทเรียนที่ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดในด้านการจัดการบทเรียน ได้แก่ รายวิชา กิจการและกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 รองลงมาคือ รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และน้อยที่สุดคือ รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

ด้านปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ รายวิชา กิจการและกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 รองลงมาคือ รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และน้อยที่สุดคือ รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99

5) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ประกอบด้วยประเด็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

ความโดดเด่นของบทเรียนออนไลน์ ได้แก่ เนื้อหาไม่ยากมาก และบทเรียนครั้งนี้มีเนื้อหาเทียบได้กับการสร้างหลักสูตรในมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ 1) ควรนำ info graphics มาใช้ประกอบในบทเรียน ซึ่งเป็นการใช้ภาพนำเสนอแทนตัวอักษร 2) ควรเน้นการตั้งประเด็นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี 3) อาจตั้งชื่อแต่ละรายวิชาเป็นชื่อห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนที่สื่อถึงสาระความรู้ในรายวิชานั้นๆ

4.3 ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งภูมิเพื่อการศึกษ

4.3.1 ร่างระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งภูมิเพื่อการศึกษ

การจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ตามระบบของ Google Apps for Education-Google Classroom จากการวิจัยนี้ จะเป็นระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เหมาะสมและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน สามารถเพิ่มพูนความรู้และสมรรถนะในมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาแบบมืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มุ่งองค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็น จะเป็นความรู้เพื่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ที่มีความกะทัดรัด ชัดเจน และอำนวยความสะดวกโดยตรงต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ไม่มีข้อจำกัดในการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการแบบดั้งเดิม แต่เป็นการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เหมาะสม ทันสมัยแบบใหม่ ที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสามารถศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเอง และเสริมความก้าวหน้าในการบริหารสถานศึกษาเอกชนได้สะดวก

และสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556 ได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning Management System: OLMS) ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบที่อำนวยความสะดวกในการจัดกลุ่มเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ในการแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีระบบสร้างแบบทดสอบ การทดสอบ และการประเมินผลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต OLMS มีซอฟต์แวร์ที่ช่วยในระบบการจัดห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) ที่สามารถบันทึกเวลาและข้อมูลการเข้าเรียนของผู้เรียน และมีการรายงานผลการศึกษามาสามารถใช้เสริมหรือทดแทนการเรียนรู้ในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี โดยผู้เรียนสามารถเข้าระบบไปศึกษาได้ด้วยตนเอง เลือกการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ ทำให้ไม่กระทบเวลาการทำงานปกติ สามารถพัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์ ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีกระบวนการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ ให้การบรรลุผลตามเป้าหมายของการพัฒนาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ที่ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความต้องการในการพัฒนาตนเอง เข้ารับการอบรมตามกระบวนการแบบเดิม และยังสามารถปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้เต็มที่ในขณะเดียวกัน รวมทั้งประหยัดงบประมาณได้อย่างมาก

ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์ภูเกิ้ลเพื่อการศึกษา มีชุดเครื่องมือสนับสนุนต่าง ๆ ที่ Google ให้บริการแบบไม่คิดค่าใช้จ่าย ทั้งการสร้างเว็บเพจ (web page) อีเมล (email) พื้นที่เก็บข้อมูล (drive) กระดานสนทนา (web board) ปฏิทินงาน (calendar) รวมถึงการจัดทำเอกสาร และการนำเสนองานในรูปแบบต่าง ๆ เป็นระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่ก้าวหน้า ทันสมัย สามารถใช้งานได้ในแบบที่ยืดหยุ่น สะดวก สามารถใช้งานผ่านคอมพิวเตอร์ทั้งแบบตั้งโต๊ะ (PC) และอุปกรณ์สื่อสารแบบเคลื่อนที่ (Mobile) เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน (Smart Phone) และคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (Tablet PC) สะดวกและเหมาะสมอย่างยิ่งกับผู้เรียนยุคใหม่ และการใช้งานที่ Google ให้ก็เป็นบริการฟรีสำหรับสถานศึกษาและบุคคลทั่วไป พร้อมกับมีทีมงานสนับสนุนในแต่ละประเทศ รวมทั้งในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ระบบจัดการหลักสูตร 2) ระบบจัดการเนื้อหา 3) ระบบทดสอบและประเมินผล 4) ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ และ 5) ระบบจัดการข้อมูล

1. ระบบจัดการหลักสูตร (Course Management System)

ผู้เรียน สามารถเลือกเรียนรู้ในเรื่องที่สนใจได้ตามอัธยาศัยได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถสื่อสารกับผู้สอน และกับผู้เรียนด้วยกันได้ ระบบมีเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ เช่น กระดานสนทนา ปฏิทิน รวมทั้งสามารถทราบประวัติการเข้าเรียนของผู้เรียน

ผู้สอน สามารถติดตามความก้าวหน้าของการเรียนแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ได้ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้สะดวก ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอน และตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียน

ผู้บริหารระบบ สามารถจัดหลักสูตร ดูแลระบบ รวบรวมสถิติ ใช้ระบบการจัดการการเรียนรู้ที่มีระบบประมวลผลอัตโนมัติ โดยผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้เองโดยไม่ต้องมีผู้ดูแลระบบ

2. ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System) ระบบสร้างเนื้อหาทั้งในรูปแบบตัวอักษร และสื่อผสม (Multimedia) ที่ใช้งานได้ง่าย สะดวก และสามารถบรรจุเนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน รูปแบบหลากหลาย กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

3. ระบบทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluation System) มีเครื่องมือช่วยในการสร้างข้อสอบและการตรวจข้อสอบพร้อมเฉลย รายงานสถิติคะแนน และสถิติการเข้าเรียนของผู้เรียน

4. ระบบส่งเสริมการเรียน (Course Tools System) ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน ได้แก่ web board และ chat room และสามารถเก็บประวัติข้อมูลได้

5. ระบบจัดการข้อมูล (Data Management System) ประกอบด้วยระบบจัดการไฟล์ และโพลเดอร์ผู้สอนมีเนื้อที่เก็บข้อมูลบทเรียนเป็นของตนเอง โดยได้เนื้อที่ตามที่ผู้ดูแลระบบกำหนดให้ ผู้เรียนก็มีเนื้อที่เก็บข้อมูลของตนเองเช่นกัน

จากผลการวิจัย ได้ “ร่างระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา” มีรายละเอียดดังภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น	ข้อเสนอเพื่อพัฒนา
			<p>วิธีปฏิบัติทางการปกครอง ข้อมูลข่าวสาร การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>5. เนื้อหาที่โดดเด่นเฉพาะของสถานศึกษา เอกชน เช่นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จูงใจผู้ปกครอง</p>
		2. ควรปรับปรุง	1. ความซ้ำซ้อนของเนื้อหา
2	ระบบจัดการหลักสูตร	ความเพิ่ม	<p>1. ระบบตรวจสอบบุคคลในการเข้าศึกษา</p> <p>2. ขั้นตอนการเรียนรู้ / ระยะเวลา</p> <p>3. ใช้ application อื่นที่เต็มเต็มให้ Google classroom สมบูรณ์แบบ</p>
3	ระบบจัดการเนื้อหา	ควรปรับปรุง	<p>1. การนำเสนอในรูปแบบรูปภาพ และอื่นๆในรูปแบบหลากหลาย</p> <p>2. ระบบการจัดการสื่อและเนื้อหา</p> <p>3. นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบกรณีศึกษา ให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์เชิงบริหาร</p> <p>4. เนื้อหากว้างเกินไป</p>
4	ระบบทดสอบและประเมินผล	ควรเพิ่ม	การนำเสนอเนื้อหาหรือบทเรียนที่จะเป็นคำตอบมานำเสนอก่อนเฉลยคำตอบ
5	ระบบส่งเสริมการเรียนรู้	ควรปรับปรุง	เลือกใช้สื่อที่เน้นปฏิสัมพันธ์
6	ระบบจัดการข้อมูล	ไม่มี	ไม่มี
7	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	1. ควรปรับปรุง	<p>1. เน้นบทเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษา เอกชนนำไปใช้ได้จริง</p> <p>2. จัดเนื้อหาจำแนกเป็นกลุ่มๆตามสถานะของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เช่นกลุ่มเตรียมเป็นผู้บริหาร และกลุ่มผู้บริหาร</p> <p>3. เน้นบทเรียนพัฒนาความรู้และ</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น	ข้อเสนอเพื่อพัฒนา
			สมรรถนะควบคู่กันไป 4. จัดเนื้อหาบทเรียนตามกลุ่มสาระ เช่น กลุ่มพัฒนาวิชาชีพ และคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ กลุ่มพัฒนาความเป็น ผู้นำและผู้นำทางวิชาการ กลุ่มพัฒนา ทักษะการบริหารจัดการสถานศึกษา
	2. ควรเพิ่ม		1. ระเบียบปฏิบัติในการใช้งาน เช่น การ สื่อสารแบบเห็นหน้า เพื่อป้องกันการใช้ งานจากบุคคลอื่น
	3. ข้อเสนอ		1. ผลที่ได้จากการพัฒนาควรมีการจูงใจ เป็นรูปธรรม เช่น สามารถนำไปต่อ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ 2. ควรพัฒนาเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 มาตรฐานวิชาชีพ ได้แก่ มาตรฐานความรู้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐาน การปฏิบัติตน

จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปประเด็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิได้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาบทเรียน ควรเพิ่มความโดดเด่นของเนื้อหา ปรับการนำเสนอในลักษณะ
ยกตัวอย่างเพื่อเสริมความเข้าใจ เพิ่มเนื้อหาในสาระในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน
ในด้านวิธีปฏิบัติทางการปกครอง และกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมถึงการ
นำเสนอเนื้อหาที่โดดเด่นสำหรับพัฒนาสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง
โดยมีการออกแบบครอบคลุมมาตรฐานวิชาชีพทั้ง 3 มาตรฐาน

2. ด้านระบบจัดการหลักสูตร ควรเพิ่มระบบการตรวจสอบ พิสูจน์บุคคลในการเข้า
ศึกษา เพิ่มระบบชี้แจงขั้นตอนการเข้าศึกษาที่น่าสนใจมากขึ้น นำ application อื่นมาเพิ่มเติม
ความสามารถของ Google Classroom และมีการสร้างแรงจูงใจในการเข้าเรียนเพื่อผู้บริหารจะได้มี

เป้าหมายในการเข้าเรียน เช่น เมื่อเรียนจบรายวิชาแล้วจะได้รับวุฒิปริญญา โดยวุฒิปริญญาดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานในการต่อบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้

3. ระบบการจัดการเนื้อหา ควรปรับปรุงแบบการนำเสนอที่เน้นภาพ กราฟิก มากกว่าตัวอักษร นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดเนื้อหาเป็นกลุ่มสาระ หมวดหมู่ หรือสถานะผู้บริหารสถานศึกษาจะมีประโยชน์ในการพัฒนาได้ตรงตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ระบบทดสอบและประเมินผล ควรนำเสนอเนื้อหาหรือบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับคำถามก่อนที่เฉลยคำตอบ

5. ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ ควรเลือกสื่อเสริมที่เน้นปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้น

4.3.3 ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา
วัตถุประสงค์

ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา
นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

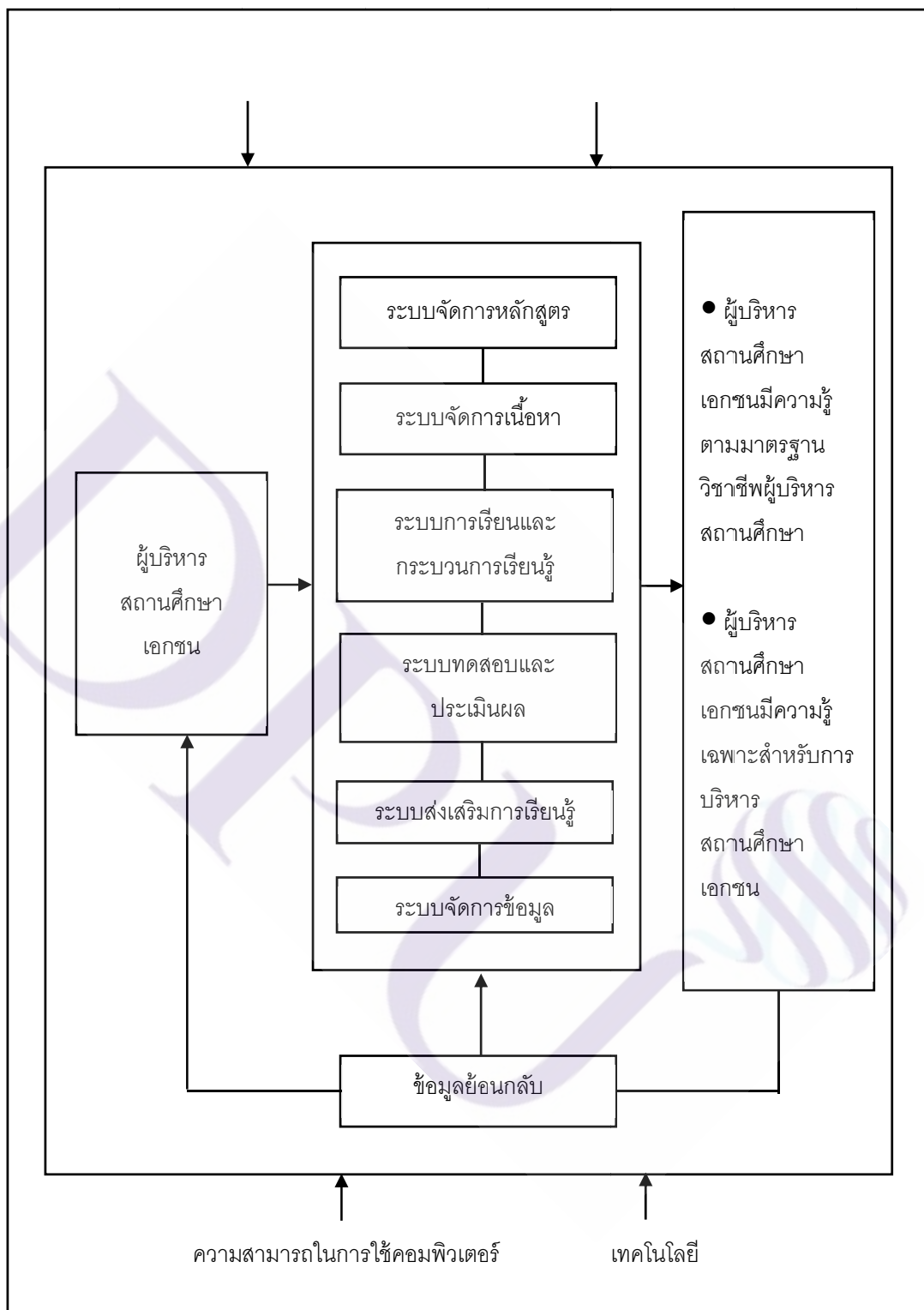
1. เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเองที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
2. เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์ที่ใช้งานได้ง่าย สะดวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านหลาย platform

เป้าหมาย

ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา
นี้มีเป้าหมายดังต่อไปนี้

1. การจัดการเครื่องมือที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีทางเลือกในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ

ภาพที่ 4.2 แสดงระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยระบบย่อย 6 ระบบได้แก่ ระบบจัดการหลักสูตร ระบบจัดการเนื้อหา ระบบการเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ระบบทดสอบและประเมินผล ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ และระบบจัดการข้อมูล โดยแต่ละระบบย่อยล้วนประสานสัมพันธ์กัน

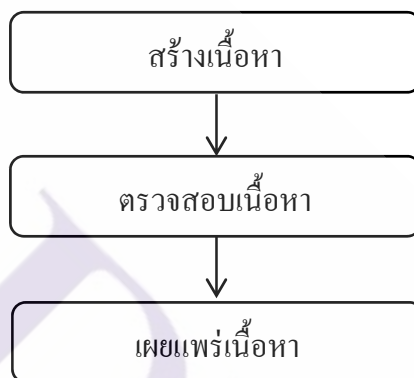

ภาพที่ 4.2 ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กู่เกิดเพื่อการศึกษา

กระบวนการดำเนินการของแต่ละระบบย่อยมีดังนี้

1) ระบบจัดการหลักสูตร (Course Management System)

ระบบจัดการหลักสูตรเป็นแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ใช้เครื่องมือดิจิทัลมาช่วยเสริมระบบห้องเรียนแบบดั้งเดิม กล่าวคือใช้เพื่อจัดระเบียบ และส่งเสริมการทำงานในหมู่คณะ ให้สามารถสร้างเอกสาร หรือเนื้อหาสาระอื่น ๆ ปัจจุบันระบบจัดการหลักสูตรนี้จะเป็นเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) ซึ่งใช้จัดการเว็บไซต์และเนื้อหาบนเว็บ ระบบจัดการหลักสูตรมักมีระบบการจัดการที่เป็นลำดับการดำเนินงานของหลักสูตร โดยลำดับการดำเนินงานจะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังภาพ 4.3

ภาพที่ 4.3 ขั้นตอนของระบบจัดการหลักสูตร

ภาพที่ 4.3 แสดงขั้นตอนของระบบจัดการหลักสูตร ได้แก่ การสร้างเนื้อหา การตรวจสอบเนื้อหา และการเผยแพร่เนื้อหา โดยในแต่ละขั้นตอนมีหลักปฏิบัติดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเนื้อหา (Ingestion หรือ Creation)

การสร้างเนื้อหาของหลักสูตรจะได้มาจากการประมวลเนื้อหาสาระจากทฤษฎี หลักการงานวิจัย ข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง มาใช้ในการออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้อ เพื่อสนองความต้องการเรียนรู้เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เรียน

ประมวลเนื้อหาสาระ -> สร้างเนื้อหา -> ตรวจสอบเนื้อหา

ขั้นตอนการตรวจสอบเนื้อหา (Staging หรือ Approval)

เมื่อออกแบบเนื้อหาหลักสูตรได้แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบระบบการเรียนรู้อ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพทั้งด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และ

ข้อคิดเห็นเพื่อมาปรับปรุงบทเรียนให้มีคุณภาพ แล้วหาประสิทธิภาพโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองก่อนทำการเผยแพร่เนื้อหาให้ผู้เรียนต่อไป

เนื้อหาที่สร้าง -> ตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ -> หาประสิทธิภาพ -> เผยแพร่เนื้อหา

ขั้นตอนการเผยแพร่เนื้อหา (Delivery หรือ Publishing)

ผู้บริหารระบบ มีหน้าที่ในการดูแลความสะดวกในการเผยแพร่เนื้อหา ซึ่งประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่ สิทธิการเข้าเรียนของผู้เรียน (อาจมีข้อจำกัดบางประการที่ต้องทราบจากผู้ให้บริการระบบ) การแก้ไข ปรับปรุงหลักสูตร / เนื้อหา ที่ต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้สอนได้ปรับปรุงได้ด้วยตนเอง และการสนับสนุนการใช้งานของผู้สอนและผู้เรียน

2) ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System)

เนื้อหาของหลักสูตรควรนำเสนอในรูปแบบผสม ทั้งในรูปแบบตัวอักษร และสื่อผสม (Multimedia) ที่ผู้เรียนเข้าใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตามความต้องการ นำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีการเชื่อมโยงเนื้อหาที่ยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถข้ามไปเรียนรู้ในเนื้อหาที่ตนอยากรู้ก่อนได้ อาจใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นที่นิยมแพร่หลาย เน้นรูปแบบภาพ และภาพเคลื่อนไหว ในแบบ animation หรือ info graphics เพื่อช่วยประมวลผลสารสนเทศของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้ดียิ่งขึ้น

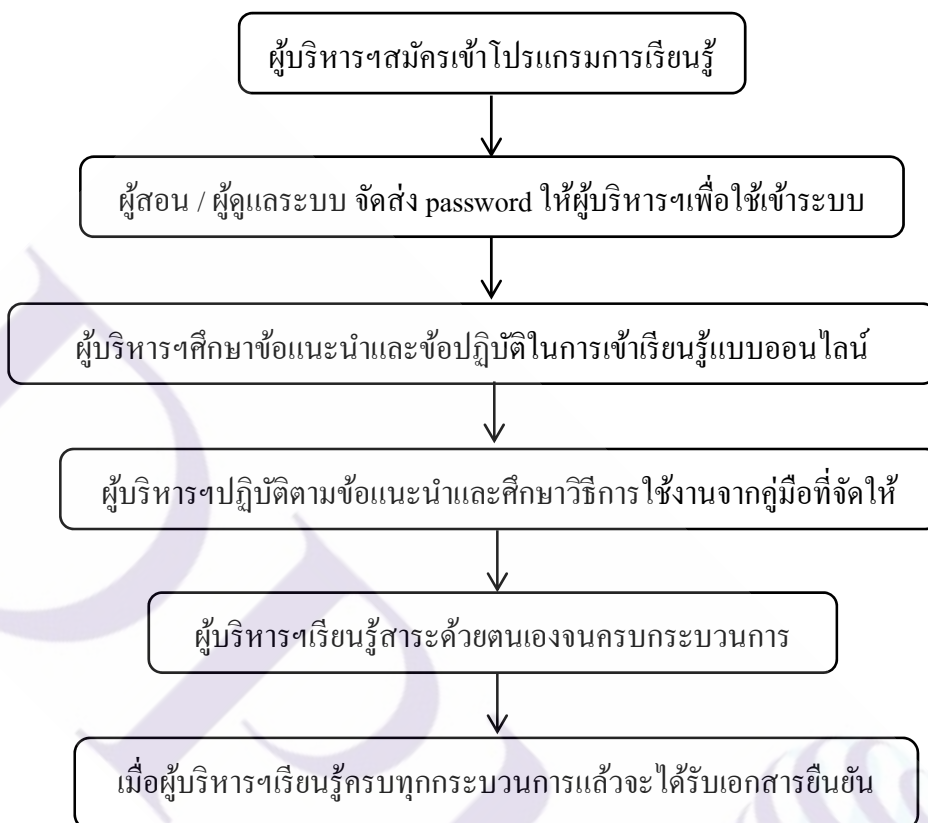
เครื่องมือสร้างเนื้อหา -> เนื้อหารูปแบบสื่อผสม -> นำเสนอในรูปแบบกรณีศึกษา

3) ระบบการเรียนและกระบวนการเรียนรู้ (Attendance System and Learning Process)

วิธีการเรียนและกระบวนการเรียนรู้นั้นผู้สอนหรือผู้ดูแลระบบจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่างๆ เพื่อให้ผู้บริหารฯ ที่ต้องการเข้าเรียนรู้ได้ปฏิบัติตามจนเกิดผลตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังภาพ 4.4

ในขั้นตอนของการสมัครเข้าใช้ระบบนั้น ผู้สอน / ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องใช้เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของผู้สมัครเข้าเรียนรู้ในระบบ ได้แก่ 1) e-Mail 2) รูปถ่าย และ 3) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพ เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารและให้แน่ใจว่าผู้บริหารฯ จะเข้าเรียนรู้ในระบบด้วยตนเองจริง ไม่ได้ให้ผู้อื่นเข้าเรียนรู้แทนตนเอง

ผู้สอนต้องจัดเตรียมคู่มือการเข้าเรียนรู้ระบบ โดยคู่มือดังกล่าวต้องมีการออกแบบที่มุ่งอำนวยความสะดวก ให้ผู้บริหารฯ เข้าใจได้ง่ายด้วยภาษาที่กระชับ และมีภาพประกอบที่ตรงกับระบบ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถเข้าปฏิบัติได้ที่ละขั้นตอน step-by-step

ภาพที่ 4.4 ขั้นตอนการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้

เมื่อผู้บริหารฯ เข้าเรียนรู้ครบถ้วนทุกกระบวนการแล้ว ผู้สอน / ผู้ดูแลระบบต้องจัดเตรียมส่วนของการออกเอกสารรับรองการเข้าเรียนรู้ที่ผู้บริหารฯ สามารถจัดพิมพ์ออกมาได้ด้วยตนเองเพื่อเก็บไว้เป็นเอกสารที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

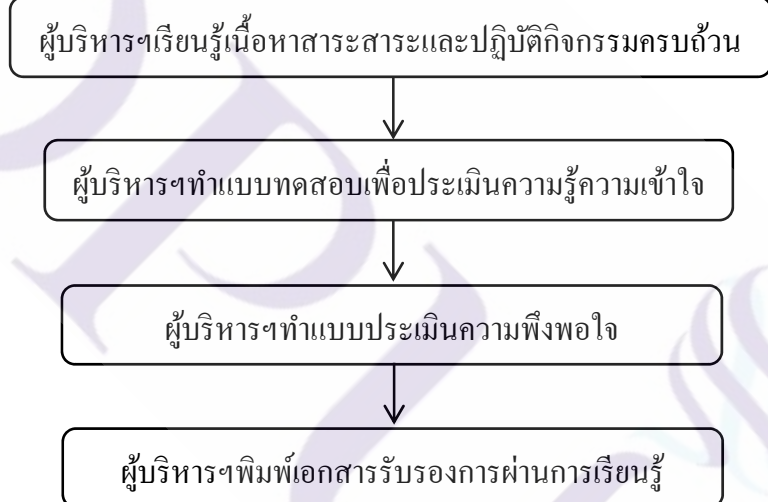
4) ระบบทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluation System)

ผู้สอนควรออกแบบระบบทดสอบและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลายมีความกระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดของหลักสูตร ผู้บริหารฯสามารถปฏิบัติได้ง่าย ใช้เวลาไม่มาก สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้บริหารฯ ซึ่งผู้บริหารฯสามารถทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข้อคำถามแต่ละข้อก่อนที่จะเฉลยคำตอบ เพื่อความเข้าใจของผู้บริหารฯ ในแต่ละประเด็นการทดสอบ

ผู้สอนสามารถออกแบบทดสอบได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งปรนัย อัตนัย จับคู่ ฯลฯ เมื่อผู้สอนออกแบบข้อทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียนแล้วผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับแก้ให้แบบทดสอบมีความเหมาะสม จากนั้นจึงทำการเผยแพร่แบบทดสอบลงในระบบ

ออกแบบแบบทดสอบ -> ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ -> เผยแพร่แบบทดสอบ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารฯเกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตร รวมทั้งความพึงพอใจของผู้บริหารฯต่อการเข้าเรียน เป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนให้ผู้สอน ผู้บริหารระบบทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยของระบบ เพื่อนำมาพัฒนาต่อไป

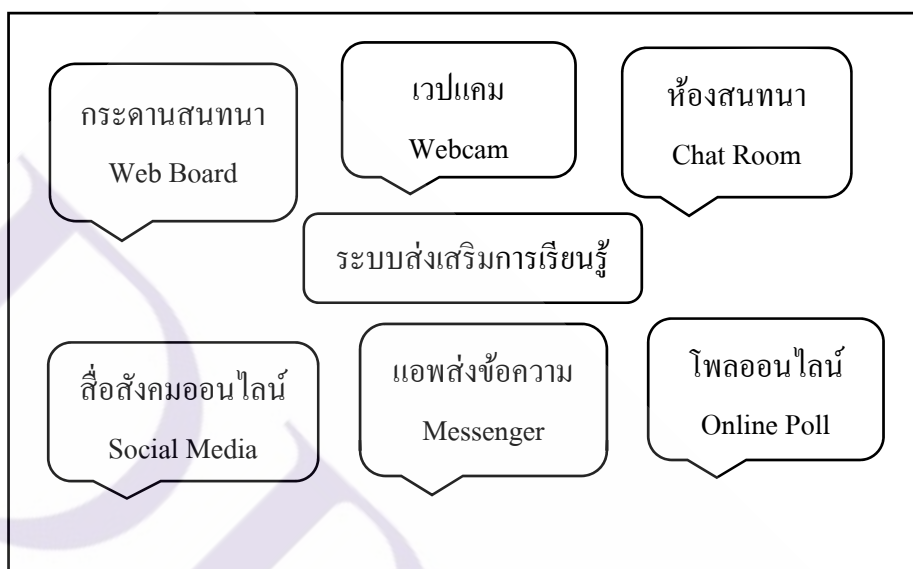

ภาพที่ 4.5 ขั้นตอนการทดสอบและประเมินผล

5) ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ (Course Tools System)

ผู้สอนเลือกใช้เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้พัฒนาระบบจัดไว้ในระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริหารฯ เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย มีความยืดหยุ่นสำหรับผู้สอนในการออกแบบและเลือกใช้ โดยส่วนมากระบบการส่งเสริมการเรียนรู้จะเป็นในรูปแบบ web board และ chat room ที่สนับสนุนการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้บริหารฯ และระหว่างผู้บริหารฯ กับผู้บริหารฯ โดยวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้บริหารฯ

สามารถโต้ตอบกับเนื้อหา ผู้บริหารฯเกิดการแลกเปลี่ยน ปรีกษา ชักถาม อภิปราย กับผู้สอนและกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยไม่ให้ผู้บริหารฯรู้สึกกังวลในการนำเสนอความคิดเห็นของตนต่อผู้อื่น โดยอาจสอดแทรกลงในขั้นตอนการศึกษาเนื้อหา หรือให้ผู้เรียนทำแบบสำรวจที่ไม่เคร่งเครียดจริงจังมากนัก

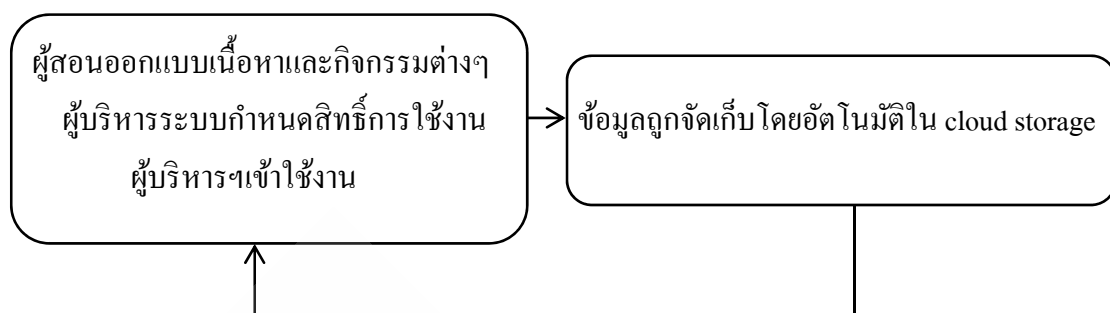

ภาพที่ 4.6 เครื่องมือระบบส่งเสริมการเรียนรู้

6) ระบบจัดการข้อมูล (Data Management System)

ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพควรมีระบบจัดการข้อมูลแบบ cloud computing มีการบันทึก (save) ข้อมูลของผู้ใช้งานโดยอัตโนมัติไว้ใน cloud storage ด้วยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ใช้งาน ทั้งค่าเช่าพื้นที่จัดเก็บ ค่าดูแลรักษา ข้อมูลต่าง ๆ ก็ไม่สูญหายแม้ผู้สอน / ผู้บริหารฯ ไม่ได้บันทึกหลังเข้าใช้งานก็ตาม รวมทั้งมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่ได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ตามผู้สอนควรจัดการเพิ่มข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการติดตามความก้าวหน้าการเรียนรู้ของผู้บริหารฯ โดยผู้บริหารระบบก็ควรจัดระบบเพิ่มข้อมูลสำหรับผู้สอนและผู้บริหารฯด้วยเช่นกัน (กรณีใช้ระบบจัดการข้อมูลด้วย server) รวมทั้งควรสำรองข้อมูลไว้หลายที่เพื่อความปลอดภัยและป้องกันการสูญหายของข้อมูล

บทที่ 5

สรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาสาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ตามมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ความรู้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1

2. เพื่อพัฒนาและนำเสนอระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา

ประเด็นปัญหาหรือคำถามการวิจัย ได้แก่

1. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภามีอะไรบ้าง และมีเนื้อหาสาระครอบคลุมประเด็นของมาตรฐานความรู้ใด อย่างไร

2. ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ด้านการจัดการสถานศึกษาเอกชน มีอะไรบ้าง

3. ความต้องการในการเรียนรู้และพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีอะไรบ้าง

4. ระบบการพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวก เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ที่สามารถใช้ระบบการพัฒนาแบบออนไลน์ได้ดีควรเป็นอย่างไร

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

5.1.1 การประมวลสาระความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สาระความรู้จากข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิฯ และความรู้ตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาสาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สรุปได้ว่า มาตรฐานความรู้ในมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วยมาตรฐาน 7 มาตรฐานความรู้ ความรู้เพิ่มเติมที่สำคัญและจำเป็นมี 6 ประเด็น และความรู้ที่ควรมีเพิ่มเติมตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน 4 ประเด็น

มาตรฐานความรู้ผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ทั้ง 7 มาตรฐานความรู้ ได้แก่

1. การพัฒนาวิชาชีพ
2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. การบริหารสถานศึกษา
4. หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. กิจการ และกิจกรรมนักเรียน
6. การประกันคุณภาพการศึกษา
7. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

ความรู้เพิ่มเติมที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ได้แก่

1. การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
2. การนิเทศสำหรับศตวรรษที่ 21 และประเทศไทย 4.0
3. กลยุทธ์การตลาด การบริการและการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
4. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ
5. กฎหมายโรงเรียนเอกชน
6. กองทุนสงเคราะห์ครูและบุคลากรทางการศึกษา
7. ประกันสังคม กองทุนประกันสังคมและแรงงานสัมพันธ์

ข้อเสนอประเด็นความรู้ที่ควรเพิ่มเติมตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา เอกชนชั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. การจัดตั้งเป็นกลุ่ม/เครือข่าย/สมาคม ระดับประเทศ
2. ทักษะพื้นฐานของผู้บริหารสู่มืออาชีพ
3. หลักการครองตน
4. กลยุทธ์การตลาดและประชาสัมพันธ์

5.1.2 การพัฒนาบทเรียนออนไลน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ด้วยโปรแกรมประยุกต์กุกิลเพื่อการศึกษา

บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นด้วยโปรแกรมประยุกต์กุกิลเพื่อการศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในครั้งนี้ ประกอบด้วยบทเรียน 7 รายวิชา ได้แก่ 1) รายวิชา การพัฒนา วิชาชีพ 2) รายวิชา ผู้นำทางวิชาการ 3) รายวิชา การบริหารสถานศึกษา 4) รายวิชา หลักสูตร การ สอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) รายวิชา กิจการ และกิจกรรมนักเรียน 6) รายวิชา การ ประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

ซึ่งแต่ละรายวิชาประกอบด้วยสาระความรู้ที่เกี่ยวข้อง และใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวกที่ Google จัดให้ใช้ได้ฟรี ร่วมในการออกแบบบทเรียนออนไลน์ทั้ง 7 รายวิชา และระบบจะ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอัตโนมัติในเรื่อง 1) การเข้าศึกษา 2) Pre-Test 3) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 4) Post-Test 5) การประเมินบทเรียน 6) ความพึงพอใจของผู้เรียน และ 7) ข้อเสนอแนะของผู้เรียน

มีรายละเอียดของผลสรุปดังต่อไปนี้

1. รายวิชาที่มีผู้เข้าเรียนมากที่สุดตามลำดับได้แก่ 1) รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ 2) รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และ 3) รายวิชา การบริหารสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ ก่อนและหลังศึกษาบทเรียนออนไลน์ปรากฏว่า ผล การเรียนรู้หลังศึกษาบทเรียนออนไลน์มีค่าสูงกว่าก่อนศึกษาบทเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในทุกรายวิชา

3. ด้านความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์ ปรากฏว่าระดับความเหมาะสมของทุก รายวิชาอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านคำชี้แจง คำแนะนำในการเรียนรู้ และด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยในด้านคำชี้แจง คำแนะนำในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนด้านการออกแบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

4. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียน ปรากฏว่าระดับความพึงพอใจของทุกรายวิชาอยู่ใน ระดับมาก สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการบทเรียน ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อประเด็น ความง่าย ความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมาคือประเด็น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุดคือประเด็น ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

ด้านปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อประเด็น มีการออกแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และประเด็น มีกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ในระดับใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และ 4.15 ตามลำดับ

บทเรียนที่ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดในด้านการจัดการบทเรียน ได้แก่ รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 รองลงมาคือ รายวิชา คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และน้อยที่สุดคือ รายวิชา ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

ด้านปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ รายวิชา กิจการและกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 รองลงมาคือ รายวิชา การพัฒนาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และน้อยที่สุดคือ รายวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99

5. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ประกอบด้วยประเด็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

ความโดดเด่นของบทเรียนออนไลน์ ได้แก่ เนื้อหาไม่ยากมาก และบทเรียนครั้งนี้มีเนื้อหาเทียบได้กับการสร้างหลักสูตรในมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ 1) ควรนำ info graphics มาใช้ประกอบในบทเรียน ซึ่งเป็นการใช้ภาพนำเสนอแทนตัวอักษร 2) ควรเน้นการตั้งประเด็นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี 3) อาจตั้งชื่อแต่ละรายวิชาเป็นชื่อห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนที่สื่อถึงสาระความรู้ในรายวิชานั้น ๆ

5.1.3 ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา

จากการประมวลผลการวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ สามารถออกแบบระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ได้ดังนี้

ระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เป็นเครื่องมือพัฒนาตนเองที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 2) พัฒนาระบบเรียนออนไลน์ที่ใช้งานได้ง่าย สะดวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทันที ทุกเวลา ผ่านหลาย platform

เป้าหมายของระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา คือ 1) การจัดการเครื่องมือที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหาร

สถานศึกษาเอกชนมีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีทางเลือกในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ

ระบบการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยระบบย่อย 6 ระบบ ได้แก่ ระบบจัดการหลักสูตร ระบบจัดการเนื้อหา ระบบเข้าเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ระบบทดสอบและประเมินผล ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ และระบบจัดการข้อมูล โดยแต่ละระบบย่อยล้วนประสานสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย

1. ระบบจัดการหลักสูตร เป็นแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ใช้เครื่องมือดิจิทัลมาช่วยเสริมระบบห้องเรียนแบบดั้งเดิม กล่าวคือใช้เพื่อจัดระเบียบ และส่งเสริมการทำงานในหมู่คณะ ให้สามารถสร้างเอกสาร หรือเนื้อหาสาระอื่น ๆ ปัจจุบันระบบจัดการหลักสูตรนี้จะเป็นเว็บแอปพลิเคชัน (web application) ซึ่งใช้จัดการเว็บไซต์และเนื้อหาบนเว็บ ระบบจัดการหลักสูตรมักมีระบบการจัดการที่เป็นลำดับการดำเนินงานของหลักสูตร โดยลำดับการดำเนินงานจะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 ขั้นตอนการสร้างเนื้อหา

การสร้างเนื้อหาของหลักสูตรจะได้มาจากการประมวลเนื้อหาสาระจากทฤษฎีหลักการ งานวิจัย ข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง มาใช้ในการออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ เพื่อสนองความต้องการเรียนรู้เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เรียน

1.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเนื้อหา

เมื่อออกแบบเนื้อหาหลักสูตรได้แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบระบบการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพทั้งด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และข้อคิดเห็นเพื่อมาปรับปรุงบทเรียนให้มีคุณภาพ แล้วหาประสิทธิภาพโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองก่อนทำการเผยแพร่เนื้อหาให้ผู้เรียนต่อไป

1.3 ขั้นตอนการเผยแพร่เนื้อหา

ผู้บริหารระบบ มีหน้าที่ในการดูแลความสะดวกในการเผยแพร่เนื้อหา ซึ่งประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่ สิทธิการเข้าเรียนของผู้เรียน (อาจมีข้อจำกัดบางประการที่ต้องทราบจากผู้ให้บริการระบบ) การแก้ไข ปรับปรุงหลักสูตร / เนื้อหา ที่ต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้สอนได้ปรับปรุงได้ด้วยตนเอง และการสนับสนุนการใช้งานของผู้สอนและผู้เรียน

2. ระบบจัดการเนื้อหา เนื้อหาของหลักสูตรควรนำเสนอในรูปแบบผสมทั้งในรูปแบบตัวอักษร และสื่อผสม (multimedia) ที่ผู้เรียนเข้าใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตามความต้องการ นำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีการเชื่อมโยงเนื้อหาที่ยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ในเนื้อหาที่ตนอยากรู้ก่อนได้ อาจใช้

เทคโนโลยีใหม่ๆที่เป็นที่นิยมแพร่หลาย เน้นรูปแบบภาพ และภาพเคลื่อนไหว ในแบบ animation หรือ info graphics เพื่อช่วยประมวลผลสารสนเทศของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้ดียิ่งขึ้น

3. ระบบการเข้าเรียนและกระบวนการเรียนรู้ เป็นช่องทางแรกที่ผู้บริหารจะเข้าเรียนรู้ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการลงทะเบียน การพิสูจน์ตัวตน การให้คำอธิบายวิธีการเข้าเรียน และกระบวนการสำคัญที่ผู้บริหารฯต้องปฏิบัติให้ครบถ้วน กระบวนการเพื่อผลการเรียนรู้ที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ วิธีการเข้าระบบและกระบวนการเรียนรู้ นั้นผู้สอนหรือผู้ดูแลระบบจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริหารฯที่ต้องการเข้าเรียนรู้ ได้ปฏิบัติตามจนเกิดผลตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

ในขั้นตอนของการสมัครเข้าใช้ระบบนั้น ผู้สอน / ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องใช้เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของผู้สมัครเข้าเรียนรู้ในระบบ ได้แก่ 1) e-Mail 2) รูปถ่าย และ 3) ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพ เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารและให้แน่ใจว่าผู้บริหารฯจะเข้าเรียนรู้ในระบบด้วยตนเองจริง ไม่ได้ให้ผู้อื่นเข้าเรียนรู้แทนตนเอง

ผู้สอนต้องจัดเตรียมคู่มือการเข้าเรียนรู้ระบบ โดยคู่มือดังกล่าวต้องมีการออกแบบที่มุ่งอำนวยความสะดวก ให้ผู้บริหารฯเข้าใจได้ง่ายด้วยภาษาที่กระชับ และมีภาพประกอบที่ตรงกับระบบ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถเข้าปฏิบัติได้ทีละขั้นตอน step-by-step

เมื่อผู้บริหารฯเข้าเรียนรู้ครบถ้วนทุกกระบวนการแล้ว ผู้สอน / ผู้ดูแลระบบต้องจัดเตรียมส่วนของการออกเอกสารรับรองการเข้าเรียนรู้ที่ผู้บริหารฯสามารถจัดพิมพ์ออกมาได้ด้วยตนเองเพื่อเก็บไว้เป็นเอกสารที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

4. ระบบทดสอบและประเมินผล เป็นระบบที่ประกอบด้วยเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบออนไลน์ที่ผู้บริหารฯสามารถทราบผลการทดสอบรวมทั้งคำอธิบาย ผู้บริหารสามารถทราบพัฒนาการของตนในการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ

ผู้สอนควรออกแบบระบบทดสอบและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลายมีความกระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดของหลักสูตร ผู้บริหารฯสามารถปฏิบัติได้ง่าย ใช้เวลาไม่มาก สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้บริหารฯ ซึ่งผู้บริหารฯสามารถทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข้อคำถามแต่ละข้อก่อนที่จะเฉลยคำตอบ เพื่อความเข้าใจของผู้บริหารฯในแต่ละประเด็นการทดสอบ

ผู้สอนสามารถออกแบบทดสอบได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งปรนัย อัตนัย จับคู่ ฯลฯ เมื่อผู้สอนออกแบบข้อทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียนแล้วผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับแก้ให้แบบทดสอบมีความเหมาะสม จากนั้นจึงทำการเผยแพร่แบบทดสอบลงในระบบ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตร รวมทั้งความพึงพอใจของผู้บริหารต่อการเข้าเรียน เป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนให้ผู้สอน ผู้บริหารระบบทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยของระบบ เพื่อนำมาพัฒนาต่อไป

5. ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย มีความยืดหยุ่นสำหรับผู้สอนในการออกแบบและเลือกใช้ สนับสนุนการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

ผู้สอนเลือกใช้เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้พัฒนาระบบจัดไว้ในระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริหารฯ เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย มีความยืดหยุ่นสำหรับผู้สอนในการออกแบบและเลือกใช้ โดยส่วนมากระบบการส่งเสริมการเรียนรู้จะเป็นในรูปแบบ web board และ chat room ที่สนับสนุนการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้บริหารฯ และระหว่างผู้บริหารฯกับผู้บริหารฯ โดยวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้บริหารฯ สามารถโต้ตอบกับเนื้อหา ผู้บริหารฯ เกิดการแลกเปลี่ยน ปรีกษา ซักถาม อภิปราย กับผู้สอนและกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยไม่ให้ผู้บริหารฯรู้สึกกังวลในการนำเสนอความคิดเห็นของตนต่อผู้อื่น โดยอาจสอดแทรกลงในขั้นตอนการศึกษาเนื้อหา หรือให้ผู้เรียนทำแบบสำรวจที่ไม่เคร่งเครียดจริงจังมากนัก

6. ระบบจัดการข้อมูล เป็นการจัดเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้บริหารฯ และเนื้อหาสาระเนื้อหาบทเรียนต่าง ๆ ของผู้สอน ในรูปแบบการจัดเก็บแบบ cloud ที่มีความปลอดภัย และไม่เสียค่าใช้จ่าย

ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพควรมีระบบจัดการข้อมูลแบบ cloud computing มีการบันทึก (save) ข้อมูลของผู้ใช้งานโดยอัตโนมัติไว้ใน cloud storage ด้วยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ใช้งาน ทั้งค่าเช่าพื้นที่จัดเก็บ ค่าดูแลรักษา ข้อมูลต่าง ๆ ก็ไม่สูญหายแม้ผู้สอน / ผู้บริหารฯ ไม่ได้บันทึกหลังเข้าใช้งานก็ตาม รวมทั้งมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่ได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ตามผู้สอนควรจัดการเพิ่มข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการติดตามความก้าวหน้าการเรียนรู้ของผู้บริหารฯ โดยผู้บริหารระบบก็ควรจัดระบบเพิ่มข้อมูลสำหรับผู้สอนและผู้บริหารฯด้วยเช่นกัน (กรณีใช้ระบบจัดการข้อมูลด้วย server) รวมทั้งควรสำรองข้อมูลไว้หลายที่เพื่อความปลอดภัยและป้องกันการสูญหายของข้อมูล

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาความรู้ที่สอดคล้องกับสาระความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556 นั้นมีความครอบคลุมความรู้ในวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนต้องรู้และสามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้ และสอดคล้องกับเนื้อหาความรู้ในหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง อาจเป็นเพราะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้นำกรอบของคุรุสภาเป็นหลักในการพัฒนา ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่ไม่ได้โอกาสเข้ารับการพัฒนาเช่นผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐควรได้รับการพัฒนาตนเองในประเด็นความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร จินะวัฒน์ และรัตนาดวงแก้ว (2558) เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ที่รายงานว่าผู้บริหารจากสังกัด สพฐ.ปฏิบัติตามมาตรฐานมากกว่าผู้บริหารจากสังกัด สช.

5.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขึ้นพื้นฐานในทักษะของผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ด้านการจัดการสถานศึกษาเอกชน สรุปได้ว่าความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขึ้นพื้นฐานนั้นส่วนมากยังคงสามารถจัดเข้ากลุ่มของมาตรฐานความรู้วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา มีเพียงบางประเด็นที่แตกต่างออกมามีความน่าสนใจ แต่ก็ไม่กว้างพอที่จะจัดเป็นมาตรฐานความรู้ข้อใหม่ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเน้นประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและสมรรถนะมากกว่าการพัฒนาความรู้ในวิชาชีพ

5.2.3 ผลการวิจัยในประเด็นความต้องการการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน พบว่า สาระความรู้เฉพาะสำหรับพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่โดดเด่น ได้แก่ สาระความรู้เรื่องกลยุทธ์การตลาดและการประชาสัมพันธ์ เพราะสถานศึกษาเอกชนมีข้อจำกัดเรื่องการสนับสนุนของรัฐที่ไม่เท่าเทียมกับสถานศึกษาของรัฐ ประกอบกับประเทศไทยมีอัตราการเกิดของประชากรลดลง ส่งผลให้เกิดการแข่งขันในระดับสูงระหว่างสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาเอกชนด้วยกันเองและกับสถานศึกษาของรัฐ ดังนั้นกลยุทธ์เชิงบริหารธุรกิจจึงเข้ามามีบทบาทกับการจัดการสถานศึกษาเอกชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนจึงต้องมีความรู้และทักษะด้านการวางแผนกลยุทธ์การตลาดและการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ สมชาติ พนาเกษม (2553) ที่เสนอผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ในประเด็นกลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนว่า การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานทั่วไปที่จะส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน และ สุชาติ อังศุจินดา (2553)

ได้เสนอผลการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของกลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโรงเรียน เอกชน ว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนนั้นต้องประกอบไปด้วย ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านมูลค่าที่ผู้ปกครองต้องจ่ายเพื่อการเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการให้บริการเสริมของโรงเรียน

5.2.4 ผลการวิจัยในประเด็นการใช้ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการเข้าเรียนรู้ระบบในประเด็นการใช้งานที่สะดวก ง่ายต่อการเรียนรู้ ทันสมัย เหมาะกับบริบทการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังสามารถเลือกวิชา/เนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการพัฒนาตนเองในวิชาชีพ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุมาศ แสงสว่าง และเฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ (2558) เรื่อง การประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสดูม สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชา การวิเคราะห์และออกแบบระบบ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ว่าเป็นระบบที่มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ร่วมกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีภาระงานบริหารมาก การจะเลือกระบบการจัดการการเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงต้องเป็นระบบที่ไม่สร้างความยุ่งยากในการเข้าเรียนรู้ มีการออกแบบที่เอื้อต่อการเลือกเข้าเรียนรู้ในประเด็นที่ต้องการพัฒนาตนเอง และอำนวยความสะดวกใช้งานได้ในเวลาใดก็ได้ สอดคล้องกับการวิจัยของเบญจพร วาทิกานท์ (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการเลือกวิธีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ควรมีนโยบายสนับสนุนการนำระบบการพัฒนาด้วยโปรแกรมประยุกต์กูเกิลเพื่อการศึกษาไปใช้ออกแบบหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

5.3.1.2 สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ควรมีโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในประเด็นอื่น ๆ ด้วยโปรแกรมประยุกต์กูเกิลเพื่อการศึกษา

5.3.1.3 คณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ปส.กช.) ควรนำระบบการพัฒนานี้ไปออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

5.3.2.1 สถานศึกษาเอกชนควรศึกษาและทำความเข้าใจระบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อศึกษาก่อนนำไปใช้

5.3.2.2 สถานศึกษาเอกชนควรออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อเสริมประสิทธิภาพการศึกษาด้วยระบบออนไลน์

5.3.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนควรศึกษาแล้วนำระบบการพัฒนานี้เป็นเครื่องมือสำหรับทบทวนความรู้ในวิชาชีพของตน เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นฐานของหลักวิชาการที่สามารถเสริมประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 ศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษา

5.3.3.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

5.3.3.3 สถานศึกษาเอกชนนำระบบการพัฒนาผู้บริหารด้วยโปรแกรมประยุกต์เกิดเพื่อการศึกษาไปใช้แล้วศึกษาผลการใช้งานระบบฯ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง*

กระทรวงศึกษาธิการ พระราชกฤษฎีกาตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 100 ก.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. (2559). *แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

คณะกรรมการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

คณะกรรมการคุรุสภา. (2556). *ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนพิเศษ 156 ง.*

กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

คุรุสภา. (2555). *มาตรฐานวิชาชีพ*. สืบค้น 12 ธันวาคม 2558, จาก

www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=136&did=253.

ตะวัน สื่อกระแสร์. (2556). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ*.

วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 6.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2549). *ระบบบริหารการจัดการการเรียนรู้แห่งอนาคต*. *วารสาร*

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, 3(3), 23-36.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*.

กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

นพดล เจนอักษร. (2553). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*

หน่วยที่ 11. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- เบญจพร วาทีกานท์. (2559). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ภควดี วรรณพุกษ์. (2558). *การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยระบบ E-learning และ Google Classroom*. สืบค้น 15 มกราคม 2559, จาก dputhp.wordpress.com/2015/07/15/km20-เปรียบเทียบระบบสำหรับ/
- ภาสกร เรืองรอง, และมลชยา หวานชะเอม. (2557). *การใช้เทคโนโลยี Google Apps ในการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- สมชาติ พนาเกษม. (2553). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, พฤษภาคม-สิงหาคม*.
- สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. (2541). *สภาวะการศึกษาเอกชน: วิฤตและโอกาส*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/main2/article/advice.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา SINTPAE Model (ฉบับสรุป)*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2553). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2559). *หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2550). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560 - 2564*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2557). *รายงานประจำปี 2557 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุชาดา อังศุจินดา. (2553). องค์ประกอบของกลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 22(1).
- สุทธิวรรณ ตันติธนาวงศ์. (2553). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 13*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุริยา หมาดทึง. (2557). สมรรถนะสำคัญด้าน ICT ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 25(2), 1-12.
- อนุมาศ แสงสว่าง, และเฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ. (2558). *การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคลาวด์สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.
- อรรณพ จินะวัฒน์, และรัตนา ดวงแก้ว. (2558). การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 8(2).

ภาษาต่างประเทศ

- Algahtani, & Abdullah, Faleh. (2011). *Evaluating the effectiveness of the e-learning experience in some universities in Saudi Arabia from male students' perceptions*. Retrieved from <http://etheses.dur.ac.uk/3215/>
- Biggs, C. L., Birks, E. G., & Atkins, W. (1980). *Managing the systems development process*. Engle wood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Brahmawong, C. (2012). Social media experience-based approach: SMEBA articles and research. *In educational technology the 26th National Conference Audio-Tech the Relationship of Thailand*. Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima Rajabhat University.
- Burge Hughes Walsh. (2010). *Systems within systems*. Retrieved June 19, 2018, from www.burgehugheswalsh.co.uk/Uploaded/1/Documents/Systems-within-Systems.pdf.
- Epignosis LLC. (2014). *E-learning concepts, trends, application*. California: N.P.
- Google. (2018). *About classroom*. Retrieved April 5, 2018, from support.google.com/edu/classroom/answer/6020279?hl=en.

- J. Dargham, D. Saedd, & H. Mcheik. (2012). E-learning at school level: Challenges and benefits. In *The 13th International Arab Conference on Information Technology ACIT'2012*.
- Jay Cross. (2004). An information history of e learning. *On the Horizon*, 12.
- Mary Jansen. (2014). *Seven things you need to know about google classroom*. Retrieved January 4, 2014, from tlt.psu.edu/2014/1204/hot-team-google-classroom.
- Nate Green. (2012). The advantage of google docs in education. Retrieved January 4, 2014, from www.edsocialmedia.com/2012/02/the-advantages-of-google-docs-in-education.
- Saranya Yokasing. (2555). *LMS ที่ต้องรู้*. Retrieved January 4, 2014, from aranya4979.blogspot.com/2012/12/lms.html.
- Smith, William A. (1978). System concept, total. *Encyclopedia of Professional Management*, 1, 1130-1132.
- Valentina Arkorful, & Nelly Abaidoo. (2014). The role of e-learning, the advantages and disadvantages of its adoption in higher education. *International Journal of Education and Research*, 2(12).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบบันทึกเอกสาร

แบบสัมภาษณ์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ

สถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถามออนไลน์

รายนามโรงเรียนเอกชนขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของสำนักงาน

ศึกษาธิการภาค 1

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน
ขั้นพื้นฐาน

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

ด้วยระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....

ครั้งที่.....ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เริ่มการสัมภาษณ์ เวลา.....น. เสร็จการสัมภาษณ์ เวลา.....น.

สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์.....

1. จากมาตรฐานความรู้ในมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2556

(ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเอกสารประกอบ 1) ท่านคิดว่าต้องมีมาตรฐานความรู้เรื่องใดอีกบ้าง
ที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญ จำเป็นและเหมาะสมกับการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้น
พื้นฐาน โดยเฉพาะ (โปรดระบุตามลำดับความสำคัญไม่เกิน 5 มาตรฐาน)

1).....

.....

2).....

.....

3).....

.....

4).....

.....

5).....

.....

2. แต่ละมาตรฐานความรู้ที่ท่านเห็นควรให้มีเพิ่มเติมขึ้น ควรมีเนื้อหาความรู้ที่เน้นในเรื่องใดเป็นที่
จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะ

.....

.....

.....

.....

.....

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1	พศ.ดร.ศุภเสฏฐ์ คณากุล	นายกสมาคมคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2	นางสาวกฤษ ไวยากรณ์	นายกสมาคมประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนภาคกลาง
3	บาทหลวงฟรังซิสเซเวียร์ เดชา อาภรณ์รัตน์	ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ
4	บาทหลวง ดร.จำเนียร จิตเสวีวงศ์	อธิการ โรงเรียนดรุณาราชบุรี
5	บาทหลวง ดร.อิทธิพล ศรีรัตนะ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนกุหลาบวิทยา
6	ดร.วรนุช ตรีกิจเกษม	อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนกรุงเทพ-คริสเตียนวิทยาลัย
7	นางนวลอนงค์ นวลเขียว	นายกสมาคมประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดปทุมธานี
8	ดร.ณัฐวุฒิ ภารพบ	นายกสมาคมส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
9	ดร.สุนทร ยุทธชนะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
10	ดร.กิตติพงษ์ สุวรรณแทน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลสุวรรณแทน

แบบสอบถามออนไลน์ถึงความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน
ในเขตพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

แบบสอบถาม

"สาระความรู้วิชาชีพที่สำคัญและจำเป็นใน
การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชนขั้นพื้นฐาน"

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ของนายภฤตธี วงศ์
สถิตย์ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหาร
สถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน ในประเด็นความรู้วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณา
จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบถ้วน เพื่อให้ผลการวิจัยนี้มีความสมบูรณ์

* Required

ตอนที่ 1 : สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ *

- ชาย
- หญิง

2. การศึกษาสูงสุด *

- ปริญญาตรี
- ป.บัณฑิต
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน *

- น้อยกว่า 5 ปี
- มากกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี ถึง 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

4. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน *

- น้อยกว่า 5 ปี
- มากกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี ถึง 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

5. ที่ตั้งสถานศึกษา *

- จังหวัดนนทบุรี
- จังหวัดปทุมธานี
- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- จังหวัดสระบุรี

6. ระดับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาปัจจุบัน *

- ปฐมวัย ถึง ประถมศึกษา
- ปฐมวัย ถึง มัธยมศึกษาตอนต้น
- ปฐมวัย ถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย
- ประถมศึกษา
- ประถมศึกษา ถึง มัธยมศึกษาตอนต้น
- ประถมศึกษา ถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย
- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนต้น ถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย
- มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 สารความรู้ตามความต้องการในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาสาระความรู้ในแต่ละมาตรฐานความรู้วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามประกาศของคุรุสภา พ.ศ. 2556 ก่อนแล้วเพิ่มเติมสาระความรู้ที่ท่านเห็นว่าสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

มาตรฐานความรู้ ที่ 1 เรื่อง "การพัฒนาวิชาชีพ"

สาระความรู้ที่ 1 “การพัฒนาวิชาชีพ” ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร

สาระความรู้ คือ 1) ความหมายของจิตวิญญาณและอุดมการณ์ของผู้บริหาร 2) มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา 3) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม จารีตประเพณี วัฒนธรรม และความคาดหวังของสังคม และ 4) การปลูกฝังจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา

2. เรื่อง การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

สาระความรู้ คือ 1) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ การผลิตความรู้ การพัฒนาความรู้ 2) การเผยแพร่ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการบริหารสถานศึกษา 3) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการความรู้ และ 4) การจัดการคลังความรู้และการสร้าง/พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. เรื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

สาระความรู้ คือ 1) หลักการบริหารสถานศึกษา การบริหารคุณภาพและการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสร้างวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการ 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 4) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

4. เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

สาระความรู้ คือ 1) หลักและระเบียบวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา 2) การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพความต้องการของสถานศึกษา เพื่อทราบประเด็นปัญหาสำคัญของการวิจัยทางการบริหารการศึกษา 3) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 5) จรรยาบรรณของนักวิจัย

มาตรฐานความรู้ที่ 1 เรื่อง "การพัฒนาวิชาชีพ" ประกอบด้วยสาระความรู้ 4 เรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนโดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

มาตรฐานความรู้ ที่ 2 เรื่อง "ความเป็นผู้นำทางวิชาการ"

สาระความรู้ที่ 2 “ความเป็นผู้นำทางวิชาการ” ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ

สาระความรู้ คือ 1) หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง 2) การวางแผนยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา 3) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 4) แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน 5) ทฤษฎีภาวะผู้นำ แนวคิดพื้นฐานของภาวะผู้นำ 6) ภาวะผู้นำทางวิชาการและลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับสถานศึกษา 7) วิสัยทัศน์ของผู้นำทางการจัดการการศึกษา และ 8) บทบาทของผู้นำและการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

2. เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิดและหลักการการจัดการและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) การลงทุนทางการศึกษา 3) องค์ประกอบของทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยีและสารสนเทศ 4) ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากร 5) เทคนิคและวิธีการจัดการแผนงบประมาณ และการจัดการเวลา และ 6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา

3. เรื่อง การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้จัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตตามศักยภาพ

สาระความรู้ คือ 1) ปรัชญา หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา 2) บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา และจริยธรรมผู้นิเทศการศึกษา 3) รูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ 4) กลยุทธ์และเทคนิคในการนิเทศการศึกษา 5) การวางแผนและประเมินผลการนิเทศการศึกษา 6) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา และ 7) ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษาและการบริหารการศึกษา

สาระความรู้ที่ 2 “ความเป็นผู้นำทางวิชาการ” ตามมาตรฐาน วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

4. เรื่อง การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง

สาระความรู้ คือ 1) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง 2) การควบคุมและการจัดการความเสี่ยงประเภทต่างๆ 3) การจัดลำดับความเสี่ยงในองค์กรการศึกษา 4) การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรการศึกษา 5) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง 6) ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งและประสิทธิผลขององค์กร และ 7) เทคนิคและกระบวนการบริหารความขัดแย้งภายในองค์กรการศึกษา

5. เรื่อง ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิด ปรัชญามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน 2) เทคนิคและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 3) ทฤษฎีแรงจูงใจ 4) การสร้างภาวะผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 5) เทคนิคการสื่อสารและการประสานงาน

6. เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และท้องถิ่น

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชนและท้องถิ่น 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3) ทรัพยากรชุมชนเพื่อการศึกษา 4) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์และการพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 5) การระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาของชุมชน และ 6) การศึกษาโครงสร้างและวัฒนธรรมชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในการนำศักยภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 2 เรื่อง "ความเป็นผู้นำทางวิชาการ" ประกอบด้วยสาระความรู้ 6 เรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

มาตรฐานความรู้ ที่ 3 เรื่อง "การบริหารสถานศึกษา"

สาระความรู้ที่ 3 “การบริหารสถานศึกษา” ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร

สาระความรู้ คือ 1) หลักการ กระบวนการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา 2) ภารกิจผู้บริหารสถานศึกษา 3) หลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 4) การพัฒนาองค์กรทางการศึกษา 5) แนวคิด และหลักการการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการ งานงบประมาณและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 6) ภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษา 7) การบริหารการศึกษายุคใหม่ และบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และ 8) การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา

2. เรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิดและหลักการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาวัดกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารหลักสูตร 3) การบริหารและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา 5) ผู้นำการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การประเมินหลักสูตร และ 6) การพัฒนาระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน

3. เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิด หลักการและทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) วิวัฒนาการขององค์กรแห่งการเรียนรู้ 3) การจัดการความรู้ และ 4) ยุทธศาสตร์ และขั้นตอนการพัฒนาระบบองค์กรแห่งการเรียนรู้

สาระความรู้ที่ 3 “การบริหารสถานศึกษา” ตามมาตรฐาน วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

4. เรื่อง นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการ เรียนรู้

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิด บทบาทและการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในสถานศึกษา 2) การพัฒนาสารสนเทศด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และการเผยแพร่การดำเนินการของสถานศึกษา และ 3) ความรู้และทักษะสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

5. เรื่อง การบริหารงานบุคคล

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิด ทฤษฎี หลักการ รูปแบบ ระบบและกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 2) นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3) การวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร 4) การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การพัฒนาการปฏิบัติงานการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ และสร้างความมั่นคงในงาน 6) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา 7) กฎหมายและบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา และ 8) ปฏิบัติการประเมินและปรับปรุงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

6. เรื่อง การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่

สาระความรู้ คือ 1) หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 2) ระบบบัญชี การจัดทำงบประมาณและการจัดการสินทรัพย์ 3) การวิเคราะห์และการวางแผนการเงิน 4) การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารสำนักงานกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงบประมาณ การเงิน และการพัสดุ และ 6) ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่เพื่อการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า

สาระความรู้ที่ 3 “การบริหารสถานศึกษา” ตามมาตรฐาน วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

7. เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

สาระความรู้ คือ 1) รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายและข้อบังคับเฉพาะในการจัดการศึกษา 3) การศึกษาแนวคิดและพิจารณาระเบียบ กฎหมายทางการศึกษา 4) ข้อบังคับของสถานศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน มาตรฐานการศึกษา 5) ศึกษาโครงสร้างและกระบวนการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา และ 6) บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

8. เรื่อง การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหาร สถานศึกษา

สาระความรู้ คือ 1) ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการวางแผนการจัดการการศึกษา 2) กระบวนการและเทคนิคการวางแผนกลยุทธ์ให้ประสบผลสำเร็จ 3) การกำหนดนโยบายสถานศึกษา 4) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติและการประเมินนโยบาย และ 5) บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 3 เรื่อง “การบริหารสถานศึกษา” ประกอบด้วยสาระความรู้ 8 เรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

มาตรฐานความรู้ ที่ 4 เรื่อง "หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้"

สาระความรู้ที่ 4 “หลักสูตร การสอน การวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้” ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง พัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา

สาระความรู้ คือ ประกอบด้วย 1) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา 2) แนวโน้มและ นวัตกรรมการพัฒนาหลักสูตร และ 3) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การ นำหลักสูตรไปใช้ และประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ

2. เรื่อง การจัดการเรียนการสอนและการสอนเสริม

สาระความรู้ คือ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนการสอน รูปแบบ วิธี และเทคนิคการสอน 2) เทคนิคการสอนที่เสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ 3) การ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และ แผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการวางแผนการสอน

3. เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิดและหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การ วิเคราะห์หลักสูตร 2) การสร้างและใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การออกแบบ วางแผนประเมิน กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินผลการ เรียนรู้ และ 4) การพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และบริหารจัดการการ ประเมินผลการเรียนรู้

มาตรฐานความรู้ที่ 4 เรื่อง "หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้" ประกอบด้วย สาระความรู้ 3 เรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

มาตรฐานความรู้ ที่ 5 เรื่อง "กิจการและกิจกรรมนักเรียน"

สาระความรู้ที่ 5 “กิจการและกิจกรรมนักเรียน” ตาม มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง กิจการนักเรียน การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรม นักเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

สาระความรู้ คือ 1) หลักการบริหารกิจการนักเรียน แนวคิดการบริหาร
กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) การจัดกิจกรรมนักเรียน หลักการ
จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางหลักสูตรสถานศึกษา และกิจกรรมต่างๆเพื่อ
พัฒนาศักยภาพผู้เรียน และ 3) บทบาทของผู้บริหารกับงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร
และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. เรื่อง บริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน

สาระความรู้ คือ 1) ความหมาย และหลักการพัฒนาทักษะชีวิต 2) แนวคิด
การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตใน
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ทักษะชีวิตในกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3)
การจัดกิจกรรมและการประเมินทักษะชีวิตของผู้เรียน และ 4) บทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน

3. เรื่อง การบริหารจัดการให้เกิดการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

สาระความรู้ คือ 1) กระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2)
การสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สวัสดิการ และกิจกรรมต่างๆ และ 3)
หลักการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการสร้างเครือข่ายการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานความรู้ที่ 5 เรื่อง "กิจการและกิจกรรมนักเรียน" ประกอบด้วยสาระความรู้ 3 เรื่องดังกล่าว
ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและ
จำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่อง
ใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

มาตรฐานความรู้ ที่ 6 เรื่อง "การประกันคุณภาพการศึกษา"

สาระความรู้ที่ 6 “การประกันคุณภาพการศึกษา” ตาม มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา
สาระความรู้ คือ 1) หลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 2) การกำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา 3) เทคนิคการพัฒนา และ 4) บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา

2. เรื่อง การประกันคุณภาพภายในและภายนอก
สาระความรู้ คือ 1) หลักการการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา 2) การกำหนดนโยบายและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก 3) การวางแผนการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษา 4) การรับรองมาตรฐานการศึกษา 5) การสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินตนเอง ตลอดจนการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

มาตรฐานความรู้ที่ 6 เรื่อง "การประกันคุณภาพการศึกษา" ประกอบด้วยสาระความรู้ 2 เรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

มาตรฐานความรู้ ที่ 7 เรื่อง "คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ"

สาระความรู้ที่ 7 “คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ” ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ประกอบด้วย

1. เรื่อง หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิด หลักการของหลักธรรมาภิบาล และการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา และ 2) ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2. เรื่อง คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

สาระความรู้ คือ 1) แนวคิด และหลักการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร 2) คุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นต่อการบริหารการศึกษา และการประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา 3) สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา 4) ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารเพื่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา 5) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และธรรมาภิบาล กับบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 6) การส่งเสริม และการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารการศึกษา

3. เรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด

สาระความรู้ คือ 1) จรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และกฎระเบียบต่างๆ สำหรับการบริหารสถานศึกษา และ 3) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารทางการศึกษา

มาตรฐานความรู้ที่ 7 เรื่อง "คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ" ประกอบด้วยสาระความรู้ 3 เรื่อง ดังกล่าว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในความคิดเห็นของท่าน สาระความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะ ควรเพิ่มเติมสาระความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุสาระความรู้ที่ควรเพิ่มเติมไม่เกิน 3 เรื่อง)

.....

.....

.....

ความคิดเห็นอื่นๆ

กรุณาเพิ่มเติมความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานความรู้ และสาระความรู้อื่นๆ ที่สำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานควรได้รับการพัฒนา

Your answer

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

รายชื่อสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560)

ลำดับ	นนทบุรี	ลำดับ	นนทบุรี
1	ชลประทานวิทยา	27	เทพประทานพร
2	สารสาสน์วิเทศบางบัวทอง	28	บางบัวทองราษฎร์บำรุง
3	พระแม่สกกลสงเคราะห์	29	เล็กโกเมศอนุสรณ์
4	กสิณธรเซนต์ปีเตอร์	30	ศึกษาบัณฑิต
5	สารสาสน์วิเทศราชพฤกษ์	31	ญามีอุลอควาน
6	พระหฤทัยนนทบุรี	32	ประถมพุกษา
7	เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์	33	ปิยะฉัตร
8	อัมพรไพศาล	34	ติวานนท์ศึกษา
9	พิชญศึกษา	35	เทพนิมานพิทยา
10	ทำอัฐศึกษา	36	ศิริมงคลศึกษาบางบัวทอง
11	วัฒนพุกษา	37	พัฒนวิทย์
12	การัญญาศึกษา	38	ศรีสังวาลย์
13	สากลศึกษาบางบัวทอง	39	เทพพิทักษ์
14	มารีย์วิทยานนนทบุรี	40	จิรดา
15	วรรณศึกษานนนทบุรี	41	ญาโณทัย
16	เปรมประชาวัฒนา	42	กมุทมาศ
17	ธรรมมิศลามทำอัฐ	43	ธัมมสิริศึกษานนนทบุรี
18	นันทนวรวิทย์	44	สันติวัน
19	ชาญรัตน์วิทยา	45	ประชาบดี
20	มูลนิธิปากเกร็ดวิทยา	46	ศรีรัตโนภาศ
21	รัตนบัณฑิตวิทยา	47	นนทบุรีคริสเตียนวิทยา
22	ประสาทวิทยานนนทบุรี	48	บีเอฟเอส
23	ดรุณวิทย์ศึกษา	49	สมานพิชากร
24	ฟิงรำลึก	50	ฤกษ์บุตร(สอึ้งอนุสรณ์)
25	อุดมศึกษา	51	เด่นหล้า พระราม 5
26	กฤษณะวิทยา	52	วรรณทิพย์วิทยา

รายชื่อสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน, 2560) (ต่อ)

ลำดับ	ปทุมธานี	ลำดับ	ปทุมธานี
1	สารสาสน์วิเทศรังสิต	26	วนิษา
2	โชคชัยรังสิต	27	บุญญาทรศึกษา
3	สารสาสน์วิเทศคลองหลวง	28	พัฒนาวิทยา
4	บีกอนเฮาส์แชนส์สอาดรังสิต	29	มูลนิธิภูมิตะวันวิทยา
5	พระวิสุทธิวงส์	30	ปัญญาวิทย์
6	ระเบียบวิทยา	31	วิภารัตน์
7	อุดมวิทยา	32	นภสรณ์จันทน์
8	ผ่องสุวรรณวิทยา	33	พระแม่มารีอุปถัมภ์
9	ปิยวัฒน์ศาสตร์	34	ไกรลาสศึกษา
10	ชัยวิทย์	35	รังสฤษฎ์สองภาษา
11	ชัยวิทยา(ตงม้น)	36	ดวงพร
12	ปริบูรณ์ศิลป์รังสิต	37	บรรจบุรีชัย
13	อนุบาลพระแม่มาเรีย ปทุมธานี	38	จุฑารัตน์วิทยา
14	ประทุมวิทยา	39	วงศ์ไพฑูรย์วิทยา
15	เฟื่องฟ้าวิทยา	40	บ้านพลอย
16	เซนต์โยเซฟเมืองเอก	41	พิทักษ์นครินทร์
17	ก้นดาวรรณ	42	ทวิวิช
18	ทิพพาการวิทยาการ	43	ไทรพัฒน์
19	ยิ่งยสอนุสรณ์	44	สีวลี
20	ศรีจิตรา	45	รัตนโกสินทร์-รังสิต
21	สวนอักษร	46	ประคองศิลป์
22	สีวลีคลองหลวง	47	แก้วสว่างวิทยา
23	อุดมศึกษารังสิต	48	กาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ฯ
24	นภสร	49	ประสานมิตร
25	รังสิตวิทยา	50	ดวงพรวิทยา

รายชื่อสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน, 2560) (ต่อ)

ลำดับ	ปทุมธานี	ลำดับ	พระนครศรีอยุธยา
51	บ้านวังทองวัฒนา	1	จิระศาสตร์วิทยา
52	สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต	2	ปิ่นฉวีวิทย์
53	พุทธารักษ์	3	ขอแซฟฟายูธยา
		4	อิสลามศรีอยุธยามูลนิธิ
		5	ราษฎร์บำรุงศิลป์
		6	เสริมมิตรวิทยา
		7	ประชาศึกษา
		8	ไตรราชวิทยา
		9	แสงทวีปวิทยา
		10	เปรมฤทัย
		11	แสนโกศิกนุสรณ์
		12	เอกอโยธยา
		13	ประสาทวิทย์
		14	เซนต์จอห์น บัปติสต์
		15	ดำรงวิทยา
		16	รอดเสวกวิทยา
		17	เซนต์แมรี
		18	บวรวิทยา ๒
		19	เซนต์แอนโทนีบางปะอิน
		20	เซนต์เทเรซาแสงทอง
		21	ศิริเสนาวิทยา
		22	ตรีภัทร
		23	ไตรอรุณศึกษา
		24	มัธยมผดุงวิทยา
		25	เจนอยุธยา

รายชื่อสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน, 2560) (ต่อ)

ลำดับ	พระนครศรีอยุธยา	ลำดับ	สระบุรี
26	เทพประสิทธิ์วิทยา	1	เกตุพิชัยวิทยาสระบุรี
27	เตรียมนานาชาติอยุธยา	2	เกตุพิชัยวิทยา
28	ปณิธานเด็กดี	3	จรัสวิทยา
29	ประเสริฐวิทยาทาน	4	อนุบาลยุววิทยา
		5	กลิ่นวิทยา
		6	ไพฑูรย์วิทยา
		7	จันทิยะแก่งคอย
		8	รอดณรงค์ศึกษา
		9	อนุบาลบุญเกื้อวิทยา
		10	แสงวิทยา
		11	พุลเจริญวิทยา
		12	บำรุงปัญญา
		13	ราษฎร์ศึกษา
		14	สว่างรัตน์พิทยศึกษา
		15	พัฒนานุกูลวิทยา
		16	มัธยมอนุกูลวิทยา
		17	กองทัพบกอุปถัมภ์อศรศึกษา
		18	พีระวิทยา
		19	อนุบาลวิซชากร
		20	บำรุงวิทยา
		21	อนุบาลรัศมี

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างบทเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรมประยุกต์กึ่งเกิดเพื่อการศึกษา
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์
รายนามผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ของ
สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างคำแนะนำการศึกษาด้วยตนเอง

Krittee Wongsathit

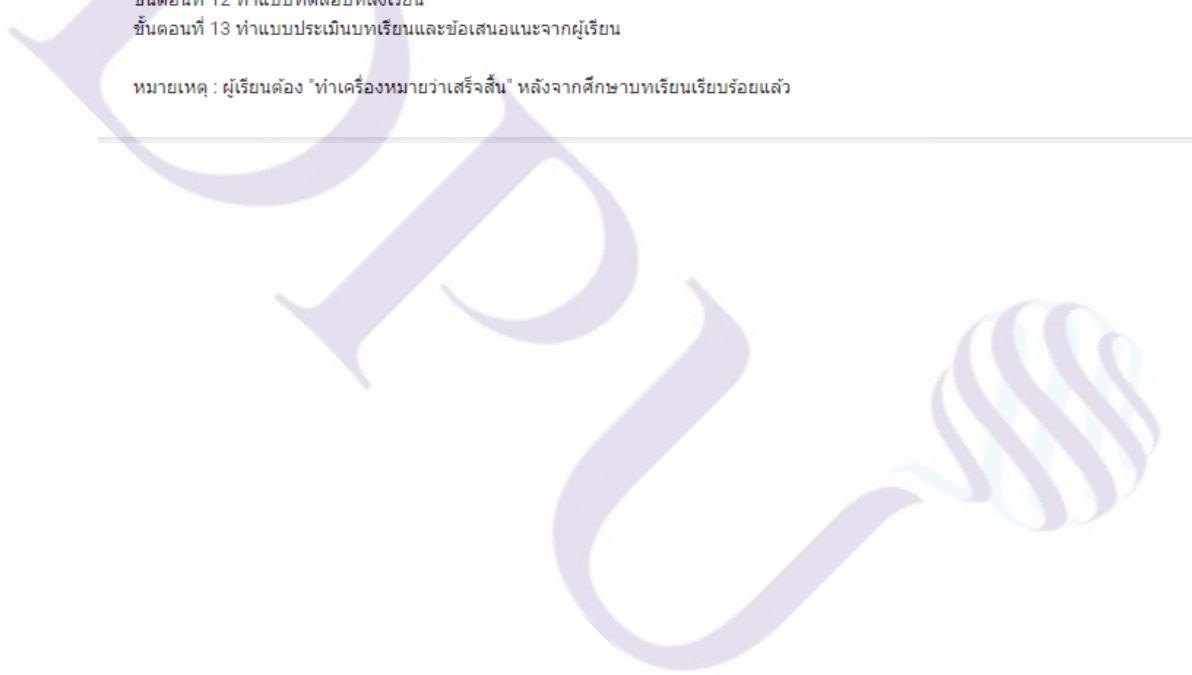
May 3

คำแนะนำการศึกษาด้วยตนเอง

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาประมวลรายวิชา
- ขั้นตอนที่ 2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสาระความรู้ที่ 1
- ขั้นตอนที่ 4 ทบทวนความรู้ของสาระความรู้ที่ 1
- ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาสาระความรู้ที่ 2
- ขั้นตอนที่ 6 ทบทวนความรู้ของสาระความรู้ที่ 2
- ขั้นตอนที่ 7 ศึกษาสาระความรู้ที่ 3
- ขั้นตอนที่ 8 ทบทวนความรู้ของสาระความรู้ที่ 3
- ขั้นตอนที่ 9 ศึกษาสาระความรู้ที่ 4
- ขั้นตอนที่ 10 ทบทวนสาระความรู้ที่ 4
- ขั้นตอนที่ 11 ศึกษาคำถามทบทวนความรู้ ความเข้าใจ แล้วแลกเปลี่ยนกับเพื่อนที่กระดานสนทนาในส่วน "เพิ่มความคิดเห็นในชั้นเรียน"
- ขั้นตอนที่ 12 ทำแบบทดสอบหลังเรียน
- ขั้นตอนที่ 13 ทำแบบประเมินบทเรียนและข้อเสนอแนะจากผู้เรียน

หมายเหตุ : ผู้เรียนต้อง "ทำเครื่องหมายว่าเสร็จสิ้น" หลังจากศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว

ตัวอย่างประมวลรายวิชา

ประมวลรายวิชา

1. ชื่อรายวิชา รายวิชา 01 การพัฒนาวิชาชีพ
2. จำนวนชั่วโมงเรียน ที่ต้องใช้ในการเรียนรู้ต่อสัปดาห์/ครั้ง 3 ชั่วโมง
3. ประเภทของการเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ความรู้พื้นฐานที่ต้องมีมาก่อน - สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์พื้นฐาน - สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ - มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการบริหารการศึกษา
5. ผู้รับผิดชอบรายวิชา นาย กฤติ วงศ์สดิษฐ์ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตัวอย่างแบบทดสอบก่อนเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน รายวิชา 01 การ
พัฒนาวิชาชีพ

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

* Required

Email address *

Your email

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับ "อุดมการณ์" *

1 point

- อุดมการณ์ สามารถมีได้ในบางเรื่อง
- อุดมการณ์ คือ หลักยึดเหนี่ยวจิตใจในการปฏิบัติ
- อุดมการณ์ เปลี่ยนไปได้ตามสถานการณ์
- อุดมการณ์ เกิดจากการเชื่อมต่อกันมา

2. "ผอ.วิชัย สร้างสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานด้วยหลักสังคหวัดฤ 4"
แสดงถึงอุดมการณ์ด้านใด *

1 point

- จรรยาบรรณวิชาชีพ
- คุณธรรม จริยธรรม
- การมีจิตสำนึก
- ความมีวินัย

3. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ฉบับปัจจุบัน ประกาศใช้
เมื่อใด *

1 point

- พ.ศ. 2548
- พ.ศ. 2550
- พ.ศ. 2554
- พ.ศ. 2556

4. องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการความรู้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง *

1 point

- องค์กร คน กระบวนการจัดการความรู้
- คน เทคโนโลยี กระบวนการจัดการความรู้
- คน กระบวนการจัดการความรู้ ความรู้
- องค์กร กระบวนการจัดการความรู้ เทคโนโลยี

5. เหตุใดองค์กรจึงต้องมีการจัดการความรู้ *

1 point

- การจัดการความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนงาน
- การจัดการความรู้เป็นเทรนด์ขององค์กรยุคใหม่
- การจัดการความรู้พัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติงาน
- การจัดการความรู้เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพองค์กร

6. ข้อใด ไม่ใช่ เครื่องมือจัดการความรู้ *

1 point

- CoP
- AAR
- Action Learning
- R-C-A

7. เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทกับการจัดการความรู้อย่างไร *

1 point

- ใช้สื่อสารภายในองค์กร
- ใช้ประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน
- ใช้เป็นพื้นที่จัดเก็บข้อมูล
- ถูกทุกข้อ

8. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญที่เกิดกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ *

1 point

- มีการเรียนรู้จากผู้อื่น
- มีเอกลักษณ์องค์กร
- มีแหล่งเรียนรู้ในองค์กร
- มีการบริการชุมชน

9. ข้อใด ไม่ใช่ คุณลักษณะของผู้บริหารยุคใหม่ *

1 point

- นักสร้างพลังเชิงบวก
- นักวิชาการ
- นักสร้างความร่วมมือ
- นักสร้างนวัตกรรม

10. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินการในลักษณะใด *

1 point

- มีแผนงาน การจัดการอย่างมีระบบ และมีกำหนดเวลาที่แน่นอน
- มีส่วนร่วมจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร
- มีการให้ความรู้แก่สมาชิกของชุมชนเป็นหลัก
- เน้นกิจกรรมสนุกสนาน ผ่อนคลาย เพื่อให้ชุมชนยอมรับ

SUBMIT

Page 1 of 1

ตัวอย่างแบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน รายวิชา 01 การ
พัฒนาวิชาชีพ

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

* Required

Email address *

Your email

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับ "อุดมการณ์" *

1 point

- อุดมการณ์ สามารถมีได้ในบางเรื่อง
- อุดมการณ์ คือ หลักยึดเหนี่ยวจิตใจในการปฏิบัติ
- อุดมการณ์ เปลี่ยนไปได้ตามสถานการณ์
- อุดมการณ์ เกิดจากการเชื่อมต่อกันมา

2. "ผอ.วิชัย สร้างสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานด้วยหลักสังคหวัดฤ 4" แสดงถึงอุดมการณ์ด้านใด *

1 point

- จรรยาบรรณวิชาชีพ
- คุณธรรม จริยธรรม
- การมีจิตสำนึก
- ความมีวินัย

3. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ฉบับปัจจุบัน ประกาศใช้เมื่อใด *

1 point

- พ.ศ. 2548
- พ.ศ. 2550
- พ.ศ. 2554
- พ.ศ. 2556

4. องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการความรู้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง * 1 point

- องค์กร คน กระบวนการจัดการความรู้
- คน เทคโนโลยี กระบวนการจัดการความรู้
- คน กระบวนการจัดการความรู้ ความรู้
- องค์กร กระบวนการจัดการความรู้ เทคโนโลยี

5. เหตุใดองค์กรจึงต้องมีการจัดการความรู้ * 1 point

- การจัดการความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนงาน
- การจัดการความรู้เป็นเทรนด์ขององค์กรยุคใหม่
- การจัดการความรู้พัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติงาน
- การจัดการความรู้เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพองค์กร

6. ข้อใด ไม่ใช่ เครื่องมือจัดการความรู้ * 1 point

- CoP
- AAR
- Action Learning
- R-C-A

7. เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทกับการจัดการความรู้อย่างไร * 1 point

- ใช้สื่อสารภายในองค์กร
- ใช้ประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน
- ใช้เป็นพื้นที่จัดเก็บข้อมูล
- ถูกทุกข้อ

8. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญที่เกิดกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ * 1 point

- มีการเรียนรู้จากผู้อื่น
- มีเอกลักษณ์องค์กร
- มีแหล่งเรียนรู้ในองค์กร
- มีการบริการชุมชน

9. ข้อใด ไม่ใช่ คุณลักษณะของผู้บริหารยุคใหม่ *

1 point

- นักสร้างพลังเชิงบวก
- นักวิชาการ
- นักสร้างความร่วมมือ
- นักสร้างนวัตกรรม

10. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินการในลักษณะใด *

1 point

- มีแผนงาน การจัดการอย่างมีระบบ และมีกำหนดเวลาที่แน่นอน
- มีส่วนร่วมจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร
- มีการให้ความรู้แก่สมาชิกของชุมชนเป็นหลัก
- เน้นกิจกรรมสนุกสนาน ผ่อนคลาย เพื่อให้ชุมชนยอมรับ

SUBMIT

Page 1 of 1

ตัวอย่างแบบประเมินบทเรียนและข้อเสนอแนะจากผู้เรียน

แบบประเมินบทเรียนและข้อเสนอแนะจาก ผู้เรียน

รายวิชา 01 การพัฒนาวิชาชีพ

* Required

ส่วนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ *

- ชาย
- หญิง

2. ตำแหน่งปัจจุบัน *

- ผู้รับใบอนุญาต
- ผู้จัดการ
- ผู้อำนวยการ
- ผู้รับใบอนุญาต และผู้จัดการ
- ผู้รับใบอนุญาต และผู้อำนวยการ
- ผู้จัดการ และผู้อำนวยการ
- ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการ

3. การศึกษาสูงสุด *

- ต่ำกว่า ปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์บริหารสถานศึกษา *

- ไม่เกิน 5 ปี
- 5-10 ปี
- 11-15 ปี
- มากกว่า 15 ปี

* Required

ส่วนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของบทเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียน

คำชี้แจง กรุณาระบุระดับความเหมาะสมและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการเรียนรู้รายวิชา

1. ด้านคำชี้แจง และคำแนะนำในการเรียนรู้ *

	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
ความชัดเจนของการแนะนำวิธีเข้าเรียนรู้ในบทเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
ความเหมาะสมของขั้นตอนการเข้าเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐

2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้ *

	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
เนื้อหามีความสัมพันธ์ต่อเนื้อหากัน	☐	☐	☐	☐	☐
ลำดับของเนื้อหา	☐	☐	☐	☐	☐
สื่อความหมายชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา	☐	☐	☐	☐	☐
การประเมินผล การเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐

3. ด้านการจัดการบทเรียน *

	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด
ความง่าย ความสะดวกในการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐
ความน่าสนใจของบทเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐
ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในงานได้	☐	☐	☐	☐	☐

4. ด้านปฏิสัมพันธ์ *

	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด
มีการออกแบบปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างผู้สอน และผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
มีกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

Your answer

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมิน

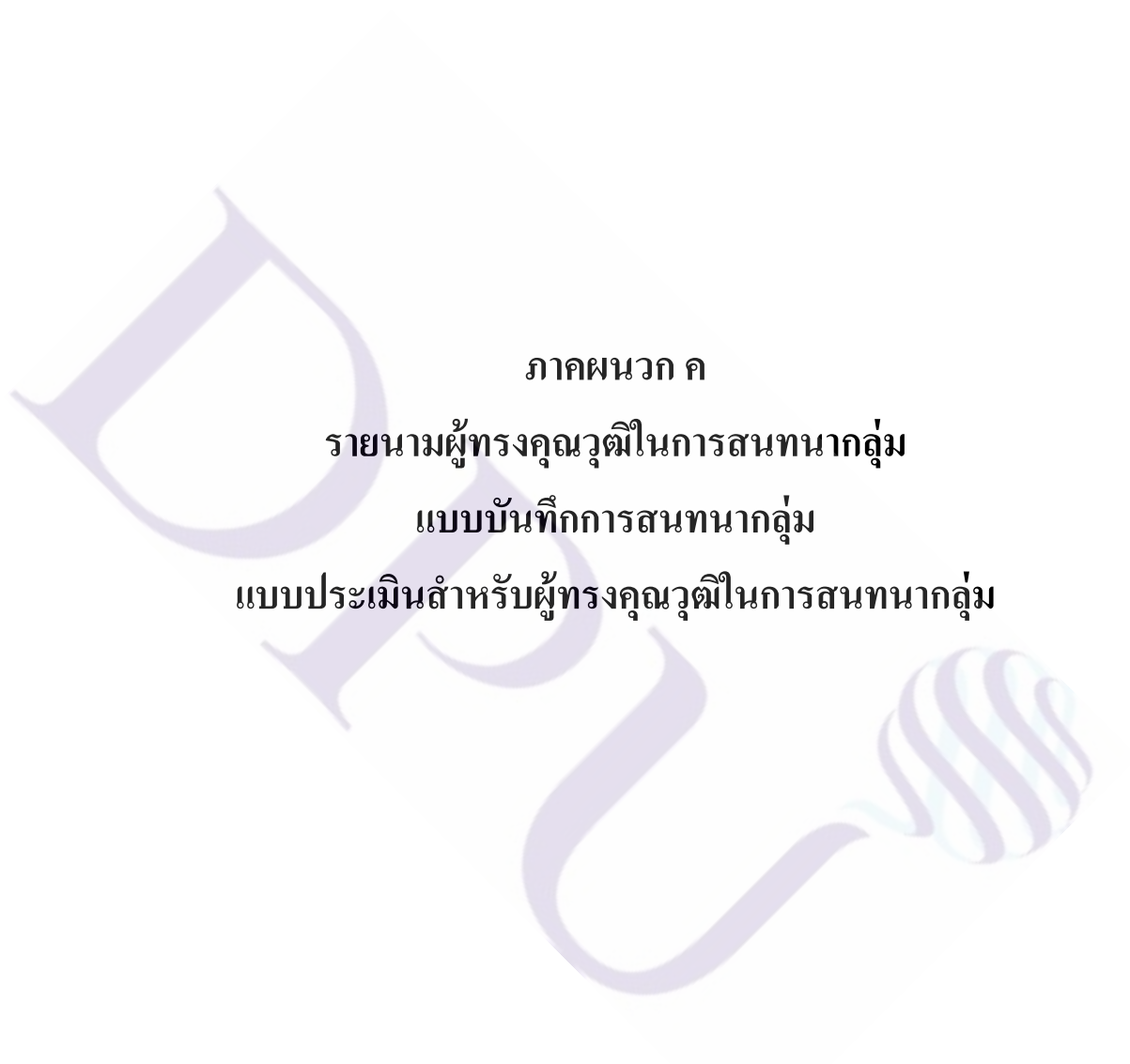
รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1	ดร.สุจิตรา เขียวศรี	อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2	ดร.เต็มจิต จันทกา	รองผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
3	ดร.ณัฐฐิตา ศิริรัตน์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

รายนามผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้บทเรียนออนไลน์

ลำดับ	ชื่อ	ตำแหน่ง	โรงเรียน
1	ดร.สันต์ สุขสีทอง	ผู้อำนวยการ	อุดมศึกษา
2	ดร.นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์	ผู้อำนวยการ	การรัฐศึกษา
3	ดร.อมรา ปฐภิญโญบุรณ์	ผู้อำนวยการ	เล็กโกเมศอนุสรณ์
4	นางสาวอมรพรรณ จันทร์เพ็ง	ผู้อำนวยการ	ธัมสิริศึกษา
5	นางนปภา นิลน้อย	ผู้อำนวยการ	เทพพิทักษ์
6	นางกุลนิษฐ์ ศรีรัตโนภาส	ผู้อำนวยการ	ศรีรัตโนภาส
7	นางอัญญา กัมปนาท	ผู้อำนวยการ	กุ่มทมาส
8	นางอริยญา อุดมศรี	ผู้อำนวยการ	รัตนบัณฑิต
9	นางสาวปวีร์ดา นวลเขียว	ผู้อำนวยการ	ผ่องสุวรรณวิทยา
10	ดร.สันติ กิจถือเกียรติ	ผู้จัดการ	วิภารัตน์
11	นายประธาน เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการ	เฟื่องฟ้าวิทยา
12	ว่าที่ร้อยตรีปิโยรส เกียรติสมชาย	รองผู้อำนวยการ	ปิยวัฒน์ศาสตร์
13	นางจันทนา เป็ยทอง	ผู้อำนวยการ	ปัทมวิษณุ
14	นายไพฑูริศ บุญรอด	ผู้อำนวยการ	อิสลามศรีอยุธยามูลนิธิ
15	ดร.สุทธาทิพย์ ไชยรัตน์	ผู้อำนวยการ	จิระศาสตร์วิทยา
16	นางสาวสุนันท์ เกิดวิชัย	ผู้อำนวยการ	แสงทวีปวิทยา
17	นายบัญญัติ สัมมาเพชรรัตน์	ผู้รับใบอนุญาต	เตรียมนานาชาติอยุธยา
18	นายปณิธาน บุญประสิทธิ์	ผู้จัดการ	ปณิธานเด็กดี
19	นายศักดิ์ชาย อาสนจินดา	ผู้อำนวยการ	มัธยมอนุกุลวิทยา
20	นายธนวัฒน์ หมวกเหล็ก	ผู้อำนวยการ	จำรัสวิทยา
21	นายธีรพงศ์ ภูเจริญ	ผู้อำนวยการ	กองทัพบกอุปถัมภ์อติสรศึกษา
22	นางสุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ	ผู้อำนวยการ	อนุบาลบุญเกื้อวิทยา
23	นายหรรษธร บุญเกื้อ	รองผู้จัดการ	อนุบาลบุญเกื้อวิทยา
24	นางสาวอัมพช เฝ้าช่างทอง	ผู้อำนวยการ	สมถวิลสระบุรี
25	นางวิภาดา วงศ์ปีย์	ผู้อำนวยการ	จินต๊ะแก่งคอย
26	นางสาวพงศ์สะปาร์ ไทยทอง	ผู้อำนวยการ	พีระวิทยา
27	ดร.ศุภริณี อ่างรณ์	ผู้อำนวยการ	อนุบาลวิซซาคาร
28	นางประภัสสร เนียมรัตน์	รองผู้อำนวยการ	อนุบาลวิซซาคาร
29	นายมหินทร์ จีระจิตต์	ผู้อำนวยการ	ราษฎร์ศึกษา
30	นางวนิดา ทองปรอน	ผู้อำนวยการ	ไพฑูริย์วิทยา

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม
แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มแบบ Focus Group

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1	ดร.สมศักดิ์ คลประสิทธิ์	เลขาธิการคุรุสภา
2	ดร.จักรพรรดิ วัฒนา	อดีตเลขาธิการคุรุสภา
3	รศ.พ.ต.อ.ดร.นพรุจ ศักดิ์ศิริ	รองศาสตราจารย์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
4	ดร.ทวีศักดิ์ อ่ำลา	ผู้อำนวยการกลุ่มงานทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
5	ดร.ดิเรก วรรณเสียร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา
6	ดร.เต็มจิต จันทกา	รองผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
7	ดร.ดวงพร เขียมอัมพร	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
8	ดร.วาสนา วิสฤตาภา	อาจารย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบประเมิน

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติการ “การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานด้วยระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์” ขอให้ท่านพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น แนวทางดำเนินการสู่ความสำเร็จ ซึ่งระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาตนเองในประเด็นที่สนใจ

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

หลังจากที่ท่านได้พิจารณาการนำเสนอและร่างรูปแบบระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ แล้วใคร่ขอความคิดเห็นเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็น ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ ดังต่อไปนี้

5 = มีความเหมาะสม มากที่สุด 4 = มีความเหมาะสม มาก 3 = มีความเหมาะสม ปานกลาง
2 = มีความเหมาะสม น้อย 1 = มีความเหมาะสม น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์					
ความคิดเห็นอื่นๆ.....					
.....					
.....					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

2.1 เนื้อหาสาระความรู้รายวิชา

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ระบบการจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning Management System: OLMS)

1) ระบบจัดการหลักสูตร (Course Management System)

.....

.....

.....

.....

.....

2) ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System)

.....

.....

.....

.....

.....

3) ระบบทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluation System)

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - ชื่อสกุล

นายกฤตธี วงศ์สถิตย์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2540

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปี พ.ศ. 2544

วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วศ.ม.) วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปี พ.ศ. 2554

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนราษฎร์ศึกษา
569 ถนนพหลโยธิน ตำบลปากเพรียว
อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี